

FEREASTRA

**REVISTĂ EDITATĂ DE
ASOCIAȚIA CULTURALĂ „AGATHA GRIGORESCU BACOVIA” - MIZIL**

Fănuș Neagu

Nicolae Băciuț

Nicolae Dabija

Constanța Buzea

ANUL XII - NR. 99 - 100, XI - XII, 2015

Emil Proșcan

ÎN SLUJBA TĂCERII

Am convingerea că nimic nu este întâmplător și toate câte există au un rost, existând într-o înlanțuire armonică! Simt primăvara rostul cireșului înflorit, simt rostul limpezimii curgătoare a apelor, rostul munților și al zăpezilor... Simt rostul florilor în zâmbetul de copil, oglinda râurilor de timp din privirile bătrânilor și acoperământul de liniște din înserări! Simt rostul lucrurilor pe care sufletul meu le primește, daruri de preț și talismane ce-mi poartă noroc de zâmbet și bucurie.

Nu știu, însă, rostul răului, al nedreptății, al durerii... Sunt tot mai dese situații când, nemotivat, se suprimă drepturile elementare la zâmbet, la viață. Spune Tu, Doamne, de ce există depărtări de Tine?

Discut tot mai des în tăcere cu Dumnezeu; îmi ascult tăcerile precum o mamă ce-și mângâie copilul plecat. Și am strâns multe tăceri... Când am timp sau când simt chemarea lor, mă cobor în locul unde le-am așezat și le mângâi. Unele strălucesc, altele doar pâlpâie...

Pentru că nu știu prea bine alții cum sunt, se întâmplă să mai iau și din tăcerile altora. Le pun lângă ale mele și după un timp le găsesc discutând ca și cum s-ar cunoaște de când lumea. Tăcerile se împrietenesc foarte ușor, precum amintirile din copilăria mea. Niciodată nu am făcut deosebire între tăcerile ce-mi aparțin și cele ale altora. Pe toate le consider ale mele și le tratez cu aceeași atenție, cu aceeași emoție. Din când în când le scot la lumină, simt eu că au nevoie de privirile oamenilor. Le așez pe albul unei coli de hârtie străduindu-mă să nu risipesc nimic. Când este mai multă lumină unele tăceri se așează în neantul alb, în formă de cruce. Nu știu dacă asta înseamnă o răstignire sau o rugăciune. Nu știu și n-am avut curajul să întreb.

Pașii oamenilor, covârșiți de griji și probleme, trec mai departe, privesc din mers tăcerile scoase de mine la lumină și își continuă drumul ca și cum ar ști dinainte ce pietre ascund. Unii pași se opresc, privesc la început circumspect, iar cei care reușesc să se apropie mai mult încep să privească altfel, cu înțelegere și uimire. Sunt emoționante aceste momente. Privirile lor devin ca ale cerului și chiar se întâmplă ca ele să plouă sau să ningă.

Am simțit această nevoie a oamenilor de a înțelege tăcerile și am hotărât să le scot mai des, să fac din asta un ritual de duminică, care obligă oamenii să se îmbrace frumos și să meargă în sfințenia

cunoașterii și înțelegerii. Se impunea acest lucru, mai ales că am întâlnit în preumblările mele oameni ale căror necuvinte erau stinse, ca și cum dreptul privirii lor de a ploua sau ninge, le fusese furat.

Așa s-a născut legătura cu această nevoie a oamenilor. A fost un vis pe care l-am ținut mult timp sub pernă. L-am plimbat prin toate nuanțele de albastru și într-o zi a prins viață. Era seara zilei de 24 decembrie 2003! În ajunul Crăciunului a apărut primul număr din mult visata revistă **Fereastră**. În noaptea ce se se așternea atunci pe pământ se năștea Iisus! Cerul ninge...

Și, iată, acum am ajuns la numărul 100!

O sută de Ferestre spre Cer, spre dimineți, spre anotimpuri, spre sufletul oamenilor! Fiecare număr are povestea lui, iar nemărginirea albă a paginilor sale alte povești și trăiri. Sigur s-ar cuveni amintit câte ceva despre strădaniile, alergăturile, nopțile și zilele ce au dus la nașterea acestor povești, dar nu-mi propun asta.

Îmi propun, însă, să mulțumesc tuturor celor care ne-au fost alături și au făcut posibil, prin aportul lor, înnobilarea și continuitatea revistei!

Vă mulțumesc tuturor pentru marea bucurie de a mă face să trăiesc pe viu acest vis! În mod special îi mulțumesc lui Lucian Mănăilescu, prietenului bun și înțelegător! El a pus aripi **Ferestrei** și a făcut-o să se înalțe odată cu zmele copilăriei noastre!

Nimic nu este întâmplător și toate câte există au un rost, existând într-o înlanțuire armonică! Îl rog să ierte, dacă este ceva de iertat și să rămână aici, unde mai sunt atâtea lucruri de tăcut și de rostuit!

La mulți ani FEREASTRA!

Să știți că vă invidiez pentru strugurii frumoși și zemoși și vreau să zic că meritați să fiți înconjurați de butuci de vie, iar rodul butucilor să ni-l dăruiți nouă. Asta pentru că, ori de câte ori citesc **Fereastră** îmi place să stau rezemat cu coatele pe pervazul ei și să privesc în lumea podgoriilor, adică să vă înțeleg prin ceea ce scrieți. Acolo să știți că adie un vânt frumos, miroase întotdeauna dumnezeiește - pentru că vinul are întotdeauna atingere cu Dumnezeu, cu Iisus Hristos și cu câțiva sfinți binevoitori, dar sunt cârcotași și prin ceruri... Deci, îmi place să stau aplecat cu coatele pe pervazul **Ferestrei**...

Fănuș Neagu – 2011

Orice Fereastră deschisă spre lume este un lucru remarcabil. Le doresc cititorilor dumneavoastră ceea ce-mi doresc și mie: în primul rând sănătate, liniște sufletească și, dacă se poate, să se bucure de fiecare clipă a vieții!"

Ileana Vulpescu – 2012

FEREASTRA - 100

Orice drum are suișuri și coborâșuri, amăgitoare tăceri și viscole, disperări și nopți cu luceferi. Orice drum, atunci când privești în urmă, devine poveste, adică un timp al lui „odată ca niciodată”, o fascinație a castelelor de nisip înserate de umbra lui Don Quijote. Se poate spune, ca un protest în fața zădărniceii, doar atât: Doamne, cât de frumos a fost! Și ce minunați sunt prietenii din vis, care au vânat cu noi lei...”

*Fără ei, de fapt, fără **Constanța Buzea, Fănuș Neagu, Adrian Păunescu, Grigore Vieru, Mariana Ionescu** (Vicenția Vara) sau **Tatiana Stepa**, Olimpul ar fi fost deșertul unei clepsidre.*

*Fără ei, fără **Magda Ursache, Ileana Vulpescu, Gheorghe Istrate, Lidia Vianu** și ceilalți prieteni ai noștri, **Fereastra** pe care am încercat să o deschidem către orizonturi de suflet ar fi fost o fereastră oarbă.*

L.M.

FEREASTELE DIN CUVINTE

Vă mulțumesc din inimă pentru invitația la prima ediție a Festivalului «Agatha Griurescu Bacovia». Poate pentru vremuri mai bune, să mă capacitez, să dau curs altei invitații, altă dată, prilejuri cu siguranță că vor mai fi. Până atunci rămână nădejdea că lucrurile se vor îndrepta în folosul tuturor...

(Constanța Buzea – corespondență, 2007)

Trecui (verb oltenesc) deunăzi cu trenul pe sub acoperișul albastru al Mizilului și, Doamne, ce case majestoase am văzut... Eu «exmatriculat» din casa mea bucureșteană, după un habitat de 25 de ani (unde mi-am scris cărțile, și mi-am crescut copiii, și mi-am vâslit visele prin smogul Capitalei), mi-am închipuit o clipă că mi-am găsit și eu, acolo, la voi, un colț minimal de câțiva metri pătrați și că mi-am construit o «reședință» poeticească, cu un pom și-o buburuză sub cerdac? Ba, și-o viță de vie, în care să mă cațăr desculț până la Dumnezeu, să-i pun trei boabe de strugure în palma lui duhovnicească... Și, uite așa îmbătrânim, dragă Lucian, inutilitate totală pe care nici literatura nu o mai poate salva...”

(Gheorghe Istrate - corespondență, 2007)

Fereastra, nr. 43 – 44
(noiembrie – decembrie, 2008)

Să vezi un copil venind de la Timișoara la Mizil, numai pentru că iubește poezia, ține de încăpățânarea de a face cultură, pe care, din fericire, generațiile foarte tinere și-au asumat-o.

Marius Chelaru

Iubiți frați! Sunt pentru a treia oară la Mizil și am îndrăgit acest oraș și această lume... Eu sunt născut într-un sat aflat lângă Miorcanii marelui Ion Pillat, pe malul drept al Prutului. După ce s-au distrus bisericile și mănăstirile de la noi, transformate fiind în spitale de boli venerice, în spitale de tuberculoși sau în pușcării, maica, femeie profund religioasă, în taină, în noaptea Învierii, voia să sfințească pasca. Și aștepta zvonul clopotelor din biserică de pe malul celălalt și atunci sfințea ouăle și pasca... Este păcat să uitați aceste lucruri, care se întâmplă acolo, unde am pățimit și pățimesc și astăzi. Dar, parcă și de Unire mi-e teamă, când văd că unii îl batjocoresc pe Eminescu în țara lui. I-am spus aseară lui Fănuș Neagu: „Noi avem cuvântul și ne retragem în cuvânt, dar oamenii simpli, cei care suferă, ce au?”.

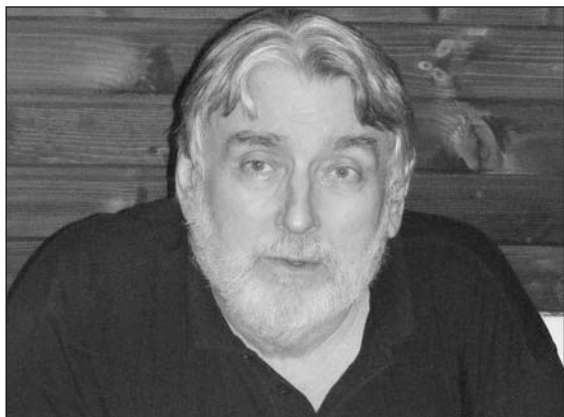
Grigore Vieru

„Am dorit, cu dragoste frățască / Să vă fie cât de cât util / Drumul nostru și-am lansat de-aceia / Două premiere la Mizil”.

Tatiana Stepa

Fereastra, nr. 49 (noiembrie, 2009)

Iată că din an în an, în octombrie, la inițiativa oamenilor de autoritate ai acestui oraș, încerc să fiu prezent deși, într-adevăr, și obligațiile de fiecare zi și restanțele dintr-un trecut care nu se lasă dus, m-ar obliga să fiu în altă parte, dar dragostea de dumneavoastră și prețuirea maximă pe care o acord lui Emil Proșcan m-au adus aici. Sunt nedormit, dar probabil că o să-mi fac toate porțiile de

somn și toate părțile de concediu după moarte.

Anul trecut eram mai mulți, mai ales prin valorile care erau lângă noi, și nu realizăm că sunt lângă noi. Așa e făcută ființa noastră, să înțeleagă evenimentele abia după ce nu se mai pot repeta.. Este incredibil, totuși, că anul trecut erau în această scenă Grigore Vieru și Tatiana Stepa, iar în ia-nu-rie a trebuit să-l lăsăm pământului pe Grigore. Ce să mai zic de moartea, la 46 de ani, a Tatianeii...

Dar viața valorilor este infinită. Și, poate, asta ar fi una din definițiile culturii: puterea de a semăna azi și de a aștepta recolta cine știe când. Plecarea atât de timpurie a unor oameni trebuie să ne pună grave probleme de „clasament” al valorilor, nu numai de competiție. Trebuie să vedem cum arată acest tabel, în ce credem, ce le lăsăm tinerilor... În pofida dezinteresului actual față de cultură, de disprețuirea ei, de situația școlii naționale din ce în ce mai slăbite și a așa-zisele reforme, care sunt o învârtire într-un cerc vicios.

Adrian Păunescu

Fereastră, nr. 57 – 58 (noiembrie – decembrie, 2010)

Faptul că am primit azi, la Mizil, într-un colț de pământ al acestei țări, o diplomă de onoare, pentru mine este o bucurie sufletească, în sensul că nu ne-am pierdut reflexul de a ne asuma valorile.

Dan Puric

Azi, în România așa-zis post-decembristă, cultura nu se mai face la București, sau nu se face numai acolo. Se face prin aceste fundații și asociații culturale, animate de niște inimoși și se face, mai ales, prin reviste precum Fereastră.

Florentin Popescu

Cafeneaua literară - Pitești (Nr. 10/ 2010)

Un concurs de literatură la Mizil mi-a sunat mai întâi straniu, ca dovadă că încă nu am scăpat

de ideile preconcepute. Dar calitatea evenimentului cultural de la Mizil avea să mă spele de îndoieli și să-mi spună că în orice loc din țara asta se pot întâmpla lucruri memorabile.

Virgil Diaconu

Almanahul Cultural

Când vorbim despre Mizil ne gândim, invariabil, la Caragiale și la Bogza. Mizilul este un oraș care a intrat în literatură, nu totdeauna sub o latură sublimă, dar cel puțin sub una simpatcă. Așadar, când am văzut că Mizilul are ca primar un scriitor și că acest scriitor scoate o revistă, și când am văzut că revista respectivă nu-i deloc rea și deloc mai prejos decât alte publicații ce apar în orașele românești, sigur că n-am ezitat și am acceptat invitația de a participa la Festivalul «Agatha Grigorescu Bacovia» (Academician Eugen Simion – 2011)

Fereastră, nr. 81 (noiembrie 2013)

Ce este, de fapt, viața? Aștept să aud ce va spune Dan Puric, pentru că el este specialist în... viață. Mă gândesc că Stendhal o definea foarte bine, prin vocea unui personaj din romanele sale: Un glob imens, un mozaic de oglinzi micuțe, fiecare corespunzând unui chip din realitate. Fiecare din noi suntem un astfel de chip unic, ce reflectă realitatea, înglobându-se marii sfere a vieții. Mă întreb, de aceea, dacă e bine să ne lamentăm că nu avem conducători capabili - am impresia că e un blestem al nea-

mului - și că nu avem politicienii pe care îi merităm, dacă nu cumva chiar pe ăștia îi avem!... Ar trebui să existe în noi un resort care să ne împingă spre ceea ce spunem că suntem, cu idealurile noastre, cu statutul nostru de condamnați la viață, cu dreptul la fericire, cu părțica divină din noi, pe care trebuie s-o valorificăm în scurtul timp al existenței. Dar, pentru că am făcut de curând un film intitulat **Ceva bun de la viață**, mă mulțumesc să-i las pe spectatori să aleagă ceea ce e mai aproape de sufletul lor, pentru a-și defini existența.

Lucian Pintilie

Trebuie să-i mulțumesc domnului primar pentru invitația de a participa la sărbătorile orașului Mizil și trebuie să-i mulțumiți și dumneavoastră, deoarece o jumătate de an s-a ținut de mine să vin, cu toate că nu aveam timp... Știți cum e: în România majoritatea poporului supraviețuiește iar eu, făcând parte dintre supraviețuitori, trebuie să alerg tot timpul, ca să nu fiu strivit de inerțiile lumii și ale vremurilor. Acum, aici, s-a pus problema să vorbim despre viață. M-a nenorocit și bunul meu prieten Dan Pița, zicând că eu sunt specialist în... viață. Dar vă spun așa: să fugiți de specialiști, pentru că ăștora, care chipurile cunosc totul, le scapă tocmai esențialul: faptul că viața ne surprinde tot timpul, că - aflând tot mai multe lucruri despre ea, știm din ce în ce mai puține."

Dan Puric

Mizilul este orașul în care au loc două festivaluri/ concursuri literare pe an, ce adună nu doar câștigătorii, ci și personalități marcante ale lumii culturale românești. La Mizil i-am văzut și ascultat pe Grigore Vieru, Adrian Păunescu, Tatiana Stepa, iar anul acesta invitații de onoare au fost actorul și scriitorul Dan Puric și regizorul Dan Pița (care nu mai au nevoie de nicio prezentare). Ceea ce se petrece, cu consecvență, la Mizil, îmi întărește convingerea că, atunci când se dorește, se poate."

Florentina Loredana Dașian

Fereastră, nr. 88 (noiembrie 2014)

Laud comunitatea din Mizil și pe primarul ei Emil Proșcan, că au avut generozitatea și curajul să își treacă localitatea pe harta evenimentelor literare de primă mărime, că Mizilul nu e doar o haltă de cale ferată între Buzău și București, ci și un loc în care duhul literaturii își găsește un sens.

Adrian Alui Gheorghe

TEXTE PRIMITE PENTRU NUMĂRUL 100 AL REVISTEI

Nicolae Băciut

**O sută de
numere
cât pentru
o sută de ani**

Dinamica presei românești după decembrie 1989 a fost năucitoare, debutând cu o foamă de lec-tură recuperatorie, după decenii bune de frustrări și așteptări.

Revistele literare nu puteau rămâne mai pre-jos, înregistrând o explozie fără precedent în toată istoria presei literare românești și, cu siguranță, cu care nu ne vom mai întâlni niciodată. Sigur, și tehnologia tipografică a jucat un rol determinant, într-o evoluție de-a dreptul spectaculoasă, încurajând as-pirațiile editoriale ale celor chemați sau nechemati să se manifeste într-un astfel de teritoriu.

Inevitabilul s-a produs însă, la un moment dat fenomenul de suprasaturație mai temperând din elanurile editoriale, mai ales că nici costurile nu mai erau la îndemâna oricui. S-au redus treptat tirajele, au scăzut încasările, au crescut cheltuielile, s-a mai așezat... apele editoriale.

Diminuarea interesului cititorilor pentru pre-să în general, pentru presa literară în special, a fost nu doar un avertisment, ci și un motiv de îngrijora-re. Cum numai cine n-a vrut nu și-a „tras” revistă, de-contul erodării presei a atins nediferențiat, pe buni și răi deopotrivă, dar diferențierea parcă n-a fost în favoarea celor buni.

Publicații de prestanță și tradiție s-au trezit în impas. Finanțarea nu mai putea nici ea acoperi for-mule redacționale stufoase, drepturile de autor dis-părând și ele rapid... Au rămas pe piață mai ales cei care au găsit soluții pentru susținerea materială și nu

neapărat publicațiile culturale care ar fi meritat, ar fi trebuit să se salveze.

Și difuzarea a ajuns în suferință, până la a se recurge la formule de minimă rezistență, gestionate redacțional. Aproape că nu mai știu unii de alții. Noroc cu „salvamarul” electronic, care asigură circulație și vizibilitate acelor publicații care au și variante electronice ori au siteuri unde pot fi accesate.

Nimic nu mai e însă cum a fost. Nici echi-pele redacționale nu s-au mai putut menține, au mai venit și pensionări și astfel a apărut o altă lume a presei literare, întinerită, cu mentalități schimbate.

Inevitabil, și ierarhiile s-au schimbat, mai ales când unii n-au înțeles că nu se dă nimic pentru totdeauna, ci totul trebuie câștigat, număr de număr. Între revistele care au reușit să răzbească prin jungla revistelor din România, se numără și **Fereastră**, care continuă să ne lase să privim prin ea peisajul divers al lumii literare românești, fără păcatul înregistrării subalterne și fără orgolii care să-i întrecă puterile.

De la bun început a fost vizibilă pasiunea pentru a menține în ritm revista, pentru ca aceasta să fie ca o icoană, prin care să poți privi spre absolut, dar prin care să și poți fi privit.

Numai cine a realizat un singur număr de revistă însă poate ști ce înseamnă o sută de numere. Numere nu doar ca să fie, ci și ca să rămână. Ori **Fereastră** e o revistă care rămâne.

Vorbim adesea de oameni care sfîșesc locul. O revistă adevărată nu poate exista fără astfel de oameni. Pentru mine, din depărtarea transilvană, am văzut astfel de oameni în Emil Proșcan și Lucian Mănăilescu. Sigur, într-o echipă toți sunt importanți, de la fondatori până la cei care-și asumă continuitatea. Dar fără un „cap limpede”, o revistă e ca o orchestră fără dirijor.

Remarcabil la **Fereastră**, de câțiva ani decând o urmăresc și în format vechi și în format nou, e că ai mereu ce citi. Că revista nu se face de dragul de a avea „faliții” ei. Că revista, așa cum spunea cândva Romulus Guga despre revista Vatra, că apare la Târgu-Mureș pentru toată țara, apare la... Mizil, pentru toată țara. Provincialismul e o capcană care se întinde mereu și nu e foarte greu să cazi în ea.

Fereastră, la o sută de numere, are greutate cât pentru o sută de ani de apariție. Ceea ce nu-i nici simplu și nici puțin!

Succes, cu fereastră deschisă!
Cele mai bune urări,

Lucian Vasiliu

La mulți ani revistei!

Oleg Carp

Magda Ursache

Creșterea zero a limbii române

„Iubiți vocala!”

Nichita Stănescu

Pe întrecute, varii lunetiști atacă din toate pozițiile, de 5 lustră încoace, limba noastră cea română. Guvernării pot declara liniștiți creșterea zero a limbii naționale, dacă și miniștrii învățământului vorbesc agramat, fără a-l întrece, totuși, în expresivitate, pe ex-ul Agriculturii, Stelian Fuia: „Pregătirea mea a fost continuă și o voi continua în continuare”.

Lua-v-ar DNA-ul, ANI, DIICOT-ul, să vă ia, îți spui când îl auzi pe Igaș „branconând”, pe Ion Olteanu cu „e legate”, pe „dragă Stolo” vorbind, cu știuta-i fentă de maxilar, despre „ștandard de viață”. „Adică că suntem pe drumul cel bun”, Zona Euro. Oare se referea la viața (și limba) de baron PSD, PD, PNL etc.? Țștia-s miliardari în euro, ce să se mai încurce cu leul năpârlit. În vangheleză, nu se conjugă *a fi*, ci numai *a avea*. Cât despre doamna Birchall, amenințată, pesemne, de subzistența lingvistică televizuală după viitoarele alegeri, s-a auzit: și-a cumpărat un lingou.

Parlamentarii Geoană și Marinescu n-au depășit faza *decât* a limbii române stricate, iar adversarii cât și fanii îl comentează pe Ponta *ca și* prim ministru. Să le spunem ca Jean d'Omersson că fac parte din *l'inaptocrație* sau, mai bine, din ineptocrație?

Mai este și încăpățânarea de a accentua greșit. Suntem amenințați că Băsescu ba vrea, ba nu vrea să ocupe „imobilul din Gogól (bine că nu i s-a spus Gogool)”. „Cu toți”, spunea Boc, rimând cu ne-toți; ecțetera, zicea Radu Vasile, *alias* poetul Mischie, laudat de Mircea Dinescu, recent ocupat să-l invite pe MRU la masă (cu vită?) și punând lăutarii să-i cânte din rărunchi: „Daolică danga/ Mi se rupe ștanga”. Mie îmi răsună în urechi „Fiți ungureni mei!”, updatat: Fiți bășiști! „Și-ncodată, și-ncodată, și-ncodată!” Pardon, iohaniști! Asta așa, pentru *transparentizare*, vocabula favorită a șefului SIE.

Am tot propus un PLRC – Partidul Limbii Române Corecte –, că tot se poate înjgheba o partidă din 3-4 persoane. Mă tot gândesc acum la SSLR – Serviciul Securității Limbii Române, vizându-i pe cei nepăsători, din ce în ce mai nepăsători de stricarea limbii.

Am scăpat de limba toavă a femeilor politice socialiste (obtuzele, inculte, de la Suzi Gâdea la

Maria Găinușă, de la Lina Ciobanu la Aneta Spornic), dar nici actualele nu-s mai breze. Taci și pari profundă, le-ar sfătui un consultant de bună credință.

Pledoaria pentru vorbire „firesc cacofonică” (A. Pleșu) a avut succes: iată-ne kakofili, cum o dovedește Anca Constantinescu, pedista care n-are „ciocu mic”; când „priceputa femeie de afaceri” rămâne fără vorbe, uzează de apă rece contra adversarului politic: apa trece, gestul rămâne.

De când Elena Udrea și-a recăpătat sutienul, canalele TV ne fericesc iarăși cu emisia-i precipitată, în penurie de silabe („dau răspunsuri oamenilor”). Roberta Elena Anastase nu știe să numere, dar de vorbit vorbește preotește: „Veniți de luați lumină!” (de la doamna Udrea). Întrebare parantetică: vă interesează când naște Anastase? Nu. Dar știrile ne-au furnizat data fixă, așa cum ne-au anunțat că tortul de nuntă a avut un metru și jumătate. Și în timp ce madam' Udrea verifica spusa lui Harold Mac Milan, „un ministru este totdeauna un echilibru între un clișeu și o indiscreție”, EBA, numai buze expandate și tocuri, slobozea vorba *inexactitudine*.

Cerând *sondaj* ca să afle dacă Ponta mai are *favorabilitate*, Górguhiu se exprimă într-o politicăză tăioasă, mult diferită de turcana lentă, mani-chiurată. Doar doamna Turcanu e femeie de cultură, în haine *haut-couture*. Pot spune, privindu-le cum se zbat, că politica urâtește femeile. Iar puterea politică lungește mâinile, nu mintea, nici poalele, judecând după veșmintele stupefiantе ale plutonului blond pedelista-penelist. Mai mereu *underdress* (plete curgând râu, în loc de păr strâns, genunchi goi până la șort electoral (model Olguța Vasilescu; la știrile de la ora 19 ale Antenei 1, din 31 mai 2015, am auzit despre „o pereche de șorți de plajă”; am notat data pentru că sunt sigură că pluralul *șorți* va prinde teren lingvistic, la fel ca *succesuri* și *norocuri* și *sistemuri*, femeia politică își dublează agresiunea verbală prin ținute sex-pistol. Și „se va devola”, cum se exprimă doamna Turcan, din ce în ce.

Dar să urmez cererea lui Becali: „Vreau să terminăm cu acuzurile astea” și să intru pe teren mass media. Dacă limba a stricat-o rău clasa politică, nici mediile nu se lasă mai prejos, ba chiar ar trebui scris pe ecran, ca pe pachetele de țigări, că dăunează grav sănătății limbii române. Nu mai spunem *cumpărători*, ci *bayeri*, avem bloguri despre *food*, nu despre *mâncare*. Mai este în DEX cuvântul *înțelegere*, dacă se preferă *deal*? Cât despre diacritice, Dumnezeu cu mila. Într-o zi de 13 („ghinion” cu ghilimele!) se putea citi pe o burtieră *Proștii sub clar de lună* în loc de *Proștii sub clar de lună*, piesa lui T. Mazilu.

La orice *zapping*, înregistrezi erori peste

erori. Știrista mândră și mândruță, ca să nu-i zic bălbuță, a apus, dar steaua știristei-esca străluce: o mai vedem și nu e.

Îndemnul nătâng al moderatorilor, „spuneți cu subiect și predicat” (variantele udriste: „eu spun/ eu am spus lucruri; (nu) pot să spun lucruri”) asurzește. Ca și expresia *a da cu subsemnatul*. Cum se îmbulzește peste invitați Lavinia Șandru, mai rar cineva! Iar discuțiile de tip vuvuzeală nu conțin. Tocșoiștii vorbesc și vorbesc și vorbesc, cu gura, cu mâinile și cu picioarele, dar fără ureche, fără a-l auzi pe celălalt. De la Anton Pann cetire: „Pentru prost tăcerea-i minunată./ dar de știe-acest folos, nu-i prost./ Când n-ai merit, nici învățătură/ Ține-ți bine-nchisă limba-n gură”. Să le spună cineva moderatorilor: *La carte, cetățeni! Lucrativ* nu vine de la *a lucra*, nici *salutar*, de la *a saluta*. Numai că gramatica limbii române devine extrem de... liberală, fără a mai fi artă (alături de celelalte 6: retorica, dialectica, muzica, aritmetica, geometria, astronomia). „Româna se vorbește-n două limbi”, cum cânta folkistul cu referire la moldovineasca glosată de slaviciosul de peste Prut, Vasile Stati, autorul Dicționarului moldo-român? *Dă fapt* (ca s-o dau pe dâmbovițeană), fiecare își creează propria realitate lingvistică, așa cum îl taie capul. „Domnule X, tu cum...”, se adresează o moderatoare unui invitat, făcând o legătură riscantă între *tu* și *domnule*, *à la* Mița Baston. Și câte „legături” nu se fac la știrile noastre cele de toate zilele: „Marinela, ai legătura! Andrada, ai legătura! Ilknur, ai legătura!”. Și „legătura” răspunde prompt: „Cum ai spus și tu, Andreea...” Mai hazos e când se corectează unii pe alții, iar corectura conține altă greșală, ca în Domnule X, „propriile” se scrie cu doi de „i”; scriitoarea-zână, Andreea Marin, optează pentru „doi de fi”. Da, sunt diverse *baduri*, cum spunea un ziarist care n-avea la îndemână cuvântul românesc. Un *malenj*, cum zicea un realist (de la Realitatea), de agramatisme.

Vorba Monei Muscă, *iacătă* că am ajuns la subdialectul monden moderat. Doar n-o să se vorbească, pe așa căldură, corect în emisiunile de divertisment. Am intrat în vacanța mare, iar *homo loquens* poate cultiva cât dorește vulgarul. Și-mi amintesc cum își justifica Oana Roman, la Confidențial, lipsa de rating a unei emisiuni: „Am fost prea intelectuală”. Ei, dacă ar fi combătut... ipocrizia ca doamna Tatoi, arătându-și chiloții din sertar, cumpărați de la Paris... Am scăpat de madam' Tatu, cu morala ei relaxată, în dialog cu extravagantul Bebeșex, și-am dat peste și mai relaxata madam' Tatoi, mereu *up to date* când e vorba despre educația la români. Profa de mate a vândut rujuri Oriflame în școli, *educativ*, firește. Trecem. Butonăm, dar dăm

iarăși de Tatoi. Aproape că prefer să-l văd pe Cătară sugându-și dinții la TV, pe populara Merișoreanu, pe mama Mitoșeru ori pe Arșinel din Dolhasca moldavă cu Stela cu tot, decât s-o aud pe Tatoi, mereu în stare de *talk-show*, pe o gamă largă de subiecte, de la norul toxic de proveniență Cernobâl la poligamie, la Băsescu, la, la, la... Unde-unde, că-i peste tot, a fixat diferența bărbat-femeie? „La el se vede când nu i se scoală, la noi nu”. Și bătrânica bretonată, cu subsuorile goale a continuat. „Femeilor le e frică de ridicol”. Dumneaei, nu. Legea lui Pruteanu ar fi putut s-o amendeze după ce a spus: „lumea care te cunosc”. Dar pe câți n-ar fi putut inculpa legea asta? Din seria Matiz pentru Mattisse și Jerry pentru Jarry face parte și pronunția „Aică” pentru Eikon. La Antena Stars, Tour Eiffel se pronunță Aifăl Taur, iar asistentele toride cad ușor în capcane lingvistice. Veșnicul „nea Țuțu” Condurățeanu, în țuța lui, ne tot salută cu „Vă pup pă suflet!”. TVclastă cum sunt, l-aș scoate din ecran pe Petru Frăsilă cu „șaiul”, dar și cu invitatul Simirad, poreclit Tolstievski, vorbind despre „Șaușescu”. Adrian Păunescu obișnuia să-i corecteze pe invitații în defect de *regular roumanian*, cât erau ei de profesori universitari. Eu i-aș fi spus lui Radu Feldman Alexandru că pe Pareto nu-l cheamă Vittorio, ci Vilfredo.

„Fără scaun la vorbă”, cum zice poporul, divuțele, adevărate chivuțe, sporovăiesc așa cum le vine la gură. Lui *homo consumericus* pare-se că nu i-au ajuns 12 ani de circotecă Bahmu-Prigoană. Ne prigonizăm sau începem de-toxifierea televiziunilor? O emisiune a lui Morar (din școala Andrei Gheorghe) își propune să afle ce vinde mai bine: sexul sau prostia. Aș zice că ȋopenia feminină, de vreme ce invitatele sunt, majoritar, ființe limitate, sărace-n mințe, grobiene, vulgare, primitive, în conflict cu cartea; ȋoape „cu două sau mai multe picioare”, cum le spunea Mircea Constantinescu, târgovișteanu. În Silicon Valley, care e televiziunea, ȋoapele sunt date drept VIP.

Strada înjură? Înjură și filmul, înjură și teatrul, înjură și literatura. Sindromul Tourette, boala înjurăturii face ravagii. Precaritatea mijloacelor stilistice e suplinită de înjurătură și de cuvinte neconvenabile. *Pu* și *pi* au devenit un fel de *passe-partout* cu care intri în emisiuni așa-zis culturale, aflate sub BIP. Fetele ce se vor ostentativ vulgare (ca Bradea, cu ticul ei verbal, „să-mi fut una dacă nu”, ca Golea, ca Baetica), se descheie la toți nasturii, băiuțeei la fel. Nu șochezi prin scabros, riști să fii declarat, de comentatorii direcției noi, răsuflat. „Fut și la revedere”, sună un vers de Ioana Nicolae, din volumul colectiv 40238 Tescani. I-a răspuns ca un ecou Petronela Rotaru: „Sunt o pizdă lirică”. La început a

fost cuvântul Ninei Cassian, scriind, în „România literară”, de 5 sept. 1991, următoarea rugă: „Îndură-te, Doamne/ de cerul gurii mele/ de omușorul meu,/ acest clitoris din gâttelejului meu,/ vibratil, sensibil, pulsatoriu/ explodând/ în orgasmul limbii române”. Ca la un semn, ultrasexistele doamne și domnișoare au ivit poezie și proză din și despre „părțile personale”. Măcar vîpa Adelina Pestrițu se delimitează de scriitoare: „Eu nu fac sex, eu fac sentimente”.

Mai modest, prozatorul Editurii Trei, Ion Mărculescu (*Nastasia, un amor de aproape un an*) clarifică faptul că „fiecare om are metoda lui de a se pișa”, în timp de Dudu Crudu e plin de curaj erotic: „îi băga pula între coapse, ea gemea în aer departe, departe”, cu binecuvântarea Elenei Vlădăreanu: „de ce scriu pulă în loc de sex – chiar nu vă mai privește”.

Manualul de română propune *neonaturalisme*, ca elevii să iasă din dilema ȋi-o tragi sau nu ȋi-o tragi. Și cine mai crede, dintre școlari, că *la grammair est un chanson douce* (Erik Orsenna), când debutantul în manual, Ovidiu Verdeș, cu *Muzici și faze*, se exprimă atât de precar? Cât despre internații români, aflați că ei dețin locul al treilea la pornografie virtuală, precedați doar de Bolivia și de Chile, după o statistică difuzată de Net Bridge, în iunie 2007. De-atunci, hăt-hăt, e posibil ca România să fi ajuns pe primul loc.

Excedat de invazia poeziei libresse cu aripiore și a prozei cu scene de sex tel-quel (precizez: doamnele sunt mai meticuloase și mai explicite decât domnii), Nicolae Breban a explodat. Șaizeciștii și șaptezeciștii au luptat pentru re-așezarea scrisului sub zodia esteticului; acum vrem să considerăm cacolalia semn estetic. „Ca ce chestie să spunem f puncte-puncte, nu tot cuvântul? Literatura să fie sinceră, aproape de realitate. Nu ca-n ceașism”, teoretiza cineva, dând dovadă de un remarcabil prost gust literar. Revoltat de cei care scriu de azi pe mâine, nu de azi pentru mâine, punând în balanță creativitatea lingvistică (a lui Șerban Foarță, de pildă) și cele două vocabule cu pi și cu pu, N. Breban a diagnosticat acest soi de a scrie, folosind la TV cuvintele cu pricina. Atitudinea sa fermă a ultragiat auzul fin al șefului ICR. Domnul Radu Boroianu s-a dezis de marele scriitor. Iar mesajele obraznice contra lui N. Breban nu conțin, cât îi vara vară.

Pariind pe carte scurtă, în limbajul bufetului *La 7 craci*, un ultim venit în dispută îl acuză pe Breban că ar lucra la cărți nedorite de (mai) nimeni, că nu-i nici citit, nici vândut. Personal, aleg să mă citească 100 de avizați decât să mă cumpere 20.000. Investiția în publicul care citește „pă closet”, ca miliardarul Țânțăreanu, duce la succes Coelho, succes

Dan Brown etc.

Nu se mai poartă proza elaborată? Ei, uite că Modiano nu vinde, nici nu scrie proză foarte lizibilă, de citit pe diagonală în metrou și totuși ia premiul Nobel. Ceea ce le doresc și contemporanilor mei.

La impostori și imposturi voi reveni.

Revista „Fereastra” din Mizil chiar așa îmi pare din Satu Mare: o fereastra spre ceilalți, spre cei care scriu în România. Într-un oraș cu embleme culturale (G. Bacovia, Gh. Eminescu) paginile colegilor nostri (Director - Emil Proșcan, red. șef - Lucian Manailescu) au și farmecul „locului”, cu „lecturi de cenaclu” ale tinerilor, dar și cu „vitalii lirice” de poeți din toate generațiile (genericul periodic „Poetul lunii...” s-a distins în țară) și cu lecturi la zi ale noilor cărți (Raftul cu cărți, Ecran literar, eseu, interviuri). Chiar de departe - „Fereastra” te vede!

La mulți ani numere măiestrite!

*George Vulturescu
revista Poesis*

Silvia Nicoole Pencu

Neșlefuitul nostru ADN

Înălțimile acestor clădiri sunt atât de tentante... ai senzația că ești din ce în ce mai aproape de cer; măcar... ce-ar fi dacă l-ai putea atinge?

Să trăiești zilnic din aceleași neajunsuri, din aceeași manie de a dribla printre măști, de a trage cu dinții de timpul pe care încercăm să îl furăm mereu de la alții. Dar... de la cine? Chronos nu este decât o himeră, iar eu, tu, el? Noi cică suntem... Adevărați!

Rotița s-a blocat. Melodia cutiei muzicale s-a oprit. Nu, nu mai vrea să înceapă din nou. Nu mai vrea să mai cânte pentru mine. S-a blocat, iar sonetul trist nu se mai aude acum decât puțin răgușit, ultime mișcări mecanice, ce iată...s-au sfârșit și acestea.

Goliciunea camerei e atât de...sfidătoare. Buzele păpușii din cutie nu schițează nici măcar ironie. Vreau măcar un gest, măcar un sentiment! Ah...câte manechine!

Scrie! Muncește! Învață! Poartă-te frumos, nu zâmbi strâmb, nu mișca mâna prea la dreapta, nu scrie cu stânga, nu lua note mici, ce vor spune ceilalți când vor afla? Nu minții, nu arăta cu degetul, nu mesteca, nu țipa, nu te exterioriza, nu fi sincer, nu batjocori... până unde se va duce această listă? Câte astfel de reguli „contrafăcute” scoate pe piață mintea umană?

Câte dintre ele au cu adevărat scopul de a

crea minți luminate, curate, sincere, minți capabile să înțeleagă și să disemineze valențele pozitive de cele negative?

Câte mecanisme creăm zilnic? Nu ne-am săturat deja de masa aceasta exagerată de corpuri fără capete, de roboți fără emoții, de inimi fără sânge? Nu am obosit să ne târâm zilnic printre atâtea mâini și picioare identice? Nu începem oare să ne temem de acest neom pe care l-am creat?

De ce? Este creația noastră. Este copilul deform pe care mințile bolnave, exasperate de egalitate și de identicitate, l-au creat. Nu suportăm modul în care ne întunecă mereu mintea? Modul în care se așază în locul sinapselor noastre, pompând cu brutalitate fiecare canal neuronal? De ce? Pentru că așa nu mai simți că trăiești? De ce? Pentru că așa nu mai ai control asupra propriei cochilii?

Privește partea bună a lucrurilor. Întotdeauna un pilot automat a fost mai util decât un om. Mecanicizarea brutală, nu este ea un miracol pe care ar trebui cu toții să îl cântăm?

Orbitele s-au înnegrit de tot. Nesomnul își bate joc de mine mai mult ca oricând. Capul pulsează de durere. Pulsează cu o violență brută, exagerată. E ultima zi, îmi spun mereu cu repeziciune. De cât timp am învățat și repetat mecanic aceeași frază?

De câte ori m-am rugat înainte de culcare? Cât de uzate sunt acum cuvintele mele! Repetate iar, au devenit niște vorbe strâmbe, un cântec ale cărui note muzicale s-au destrămat. Șantierul ce au lăsat în mine acest sentiment de gol, cine le poate vreodată umple?

Ca și cum un război civil s-a terminat, cratele lăsate de obuzele inamicului împânzesc acum materia din care sunt compusă. Dor! Ustură! Mă fac să mă vait în taină mereu, căci nu, nimeni nu trebuie să știe. Nu, nimeni nu trebuie să te vadă plângând, să îți simtă bătăile inimii crescând, nimeni nu trebuie să remarce buzele ce tremură.

Nu, sentimentele trebuie ținute înăuntru, îngrămadite, înghesuite iar și iar, până la recul.

Nu trebuie să le faci cunoscute, iar dacă plecăm undeva, niciodată nu trebuie să uităm să ne luăm chipul conceput special pentru întâlniri. Doar nu vrem ca cineva să ne cunoască așa cum suntem, nu?

Poate că în curând voi avea o față pe care să o port când mă uit în oglindă. Artificialitatea aceea m-ar face, poate, să nu mai simt nimic. Ochii mei înnegriți nu m-ar mai deranja atunci. Frumusețe, perfecțiune și...faimă! Doamne, cât de scumpă e fața aceea și cât de mulți o vor! Câte suflete sunt dispuse să omoare pentru ea!

Dulapul meu e plin cu fețe. Nu, nu am acea ediție limitată. Schimonosite, urâte, odioase, fără să râdă, fără să plângă, fără să țipe... doar... la fel. Singura diferență o constituie ochii. Au îmbătrânit. Le-am folosit totuși prea puțin. Eu nu schimb ca alții 4-5 fețe pe zi.

Mă uit în oglindă, dar nu mai zăresc decât numele inscripționat pe cutia păpușii: TACSAM. Capul mă doare prea tare ca să mai îmi amintesc ce înseamnă inversarea aceea simplă de litere.

Un păianjen își face de lucru în colțul camerei. Ciudat! Nu mă mai deranjează, cum o făceau altădată, aceste insecte mici. De fapt, e singura urmă de vitalitate. Cred că asta mă face să nu îl mai resping.

„Îndură! Treci peste orice! Nu te opri în loc! Nu plânge! Nu râde! Ignoră, ironizează! Trebuie să fii puternic! Inocența, fericirea, îți stau în loc! Omoară, sau vei fi omorât!”

Creăm mașini de război? Creaturi cu chip de oameni? Demoni ce ne trezesc din visele frumoase?

Ne transformăm în roboți și ne place. De ce m-ați învățat toate acestea? De ce mă forțați să râd când trebuie să plâng, și să urăsc când trebuie să iubesc?

De ce mă închideți în mine? De ce ați făcut din corpul meu o cușcă ermetică pentru amărătul ăsta de suflet?

Mă plimb zilnic printre aceleași fețe, aceeași duzină de corpuri. Statui mergătoare, picturi vii. Când ați tremurat, când v-a păsas ultima oară de cineva?

Să rățăcești zilnic printre aceiași necunoscuți, să le simți nesiguranța și nerăbdarea vibrând, să vrei să vorbești și să nu reușești de fapt decât să te depărtezi mereu de cei dragi.

Să trăiești prea repede și să mori... la fel de repede. Dar, atunci când îți omori cu propriile mâini viața, când îți sugrumi sufletul în mod conștient, când te secătuiești singur de suflul vieții, oare unde ajungi? Ce e după aceea? O lume înnegrită? Orașe pline cu trupuri mergătoare?

Disperare, tremur, ură, plânsete, sau... țipete?

Cum ne recomandă aceste sentimente? Pe câți dintre noi? Ce spun ele? Că suntem vii? Da, suntem vii, dar nu e suficient. Sunt astfel de persoane multumite de viața lor?

Roșul se îmbină cu negrul. Ce amestec straniu de culori! Roșul e disperarea, frica, repeziciunea oamenilor în fața sorții, în timp ce negrul este statornicia, culoarea neutră, ce nu acceptă alte percepții, canoane.

Eu nu sunt nici roșu nici negru. Este acesta

un lucru bun? Sunt eu în echilibru?

Măștile din dulap râd în fața acestei întrebări. Atunci, pe ele de ce le mai am? Dacă eu trăiesc în armonie, în echilibru deplin, atunci de ce am mai avut momente când v-am folosit, când mi-am falsificat sentimentele, trăirile, când m-am mințit pe mine însămi?

De ce mi-am ascuns adevărata față dacă totul în mine era...perfect?

Pendulez din nou. Să vă arunc? Să șterg totul cu buretele ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat? Nu cred că aș avea curaj, chiar dacă așa nu m-aș mai asemana deloc cu voi, cei ce vă mascați mereu.

Sticlă, totul e ca din sticlă.

Oameni ce târăsc zilnic după ei o cutie uriașă din sticlă. Reflectă orice urmă de umanitate, se lovește de cutiile celorlalți mereu...mereu...dar nimeni nu face nicio mișcare. Toți sunt prea ocupați să meargă mai departe dezinteresați. Nimic nu le poate fura un surâs, râs, sau țipăt de sub ceea ce ei numesc veridic.

Dar am obosit. Am obosit să mai încerc să înțeleg. Dar ce e de fapt de înțeles? Faptul că suntem cu toții doar felii erodate de timp și de răutate, doar forme nedefinite, bucăți de plasmă ce se feresc de flacără?

Și iată-ne dar în fața vieții, încercând să înțelegem ce se întâmplă cu noi, niște.. simple bucăți neșlefuite de ADN.

Nu cu foarte mult timp în urmă am aflat cu bucurie despre **Fereastra** deschisă dinspre Mizil către țară, dar și dinspre scriitorii de pretutindeni către Mizil. De fapt, revista – pe care, cu sârg și pricepere, o diriguiesc Emil Proșcan (director) și Lucian Mănăilescu (redactor șef) – se adresează cititorilor de peste tot, cititori iubitori de literatură (bună). Și aceasta pentru că ei vor găsi în paginile acestei reviste – atât de inspirat numită **Fereastra** – poezie, proză, studii și eseuri, semnate de scriitori cu mai mare sau mai mică notorietate, toți slujind Cuvântul în limba română. Multe, foarte multe dintre pagini interesează, fără îndoială, acum, dar și cititorul de mâine. Vreau să spun că și această publicație (dintr-un colț de țară) rămâne unul dintre documente, peste timp, pentru literatura română. **Felicitări celor ce trudesc cu mintea și cu inima întru cultura română!**

Prof. univ. dr. **Mihaela Albu**
(director fondator al revistei internaționale
Carmina Balcanica)

Aida Hancer

**Căştigătoarea Marelui Premiu
la prima ediție a Festivalului
Național de Literatură AGATHA
GRIGORESCU BACOVIA 2007**

Dragă Aida, tu, cea din 2007,

Pe când umblau zânele desculțe și fugeau din munți la câmpie, și se ascundeau de pictori în sânul poezilor și tot așa, iaca și tu, umbră friguroasă și pururi într-un tren din țara asta frumoasă ai poposit la Mizil. Pe-atunci orașul era un puști care învăța primele versuri, și tu veneai să i le reciți și pe-ale tale. Ai uitat ce-ai făcut acolo? Cum au început râurile să curgă de jos în sus, cum simțeai tu că nu numai Avraam cel din vechime ținea la sân pe poporul lui, ci că uite aici, la Mizil ai descoperit că și umbrele pot fi îmbrățișate, și ele pot fi ocrotite, și ele au tată chiar dacă nu o cred.

Dragă Aida, tu, cea din 2008, 2009, 2010, amintește-ți cum în toamne ca asta, te-ntorceai, pe drumul vinului și făceai și ți se făceau minuni.

Către mine însămi

Dragii mei, mi-e greu să mă adresez pe nume cuiva, deși cunosc un nume care le cuprinde pe toate și căruia îi dedic aceste cuvinte.

În momente ca acesta mă întreb dacă, de fapt, toamna nu a fost mai întâi doar a voastră, iar noi, după ce am gustat din poezia ei acolo, la Mizil, n-am plecat cu ea în lume încercând s-o recompunem, ani în șir, în versurile și textele noastre. Mi-aduc aminte că pe scena voastră am văzut Cele 4 anotimpuri în dans și am auzit voci care-au strigat pentru ultima oară în oraș și-apoi s-au pierdut în Ceruri. Tot la voi munții băgau pe furiș capul în sală și-ntindeau scări de argint!

La Mizil am ajuns când eram un copil, când *Eva era încă a nimănui*, când *Amadiada* scrijelea poezii cu stiloul în pietre. Apoi m-ați chemat iarăși, când copilul era un pic mai matur, când și păsările și vulpele începeau să-i șoptească poeme. Mai târziu, când lupii începeau să se îndrăgostească pentru prima oară, am revenit, onorată fiind să fac parte din juriul Concursului de Poezie care altădată mă legănase în leagăn de soare.

Acum, dragii mei, eu am rămas în București, ținând foarte aproape de mine lupii pe care-i iu-

bisem odată. Am publicat cărți, am *vândut* Eva cui-va care iubi-o-va mult.

Viața mea de până acum a fost un mozaic. Fără plăcile de marmură pe care le-am furat de la voi, fără paginile de versuri pe care vi le-am încredințat, și căroră le-ați dăruit încrederea și girul publicându-le în revistă, poezia mea ar fi o balerină sprijinindu-se în cârje. Fără cei care mi-au dăruit un trup de lumină pe când eram un copil de abur, n-aș fi putut îmblânzi astăzi *Lupii de casă*. De aceea, cu drag, vă trimit scrisoarea aceasta pe adresa inimii numărul 7, și aștept neîntârziat răspuns.

A voastră cu drag,

Aida Hancer

fiica sionului

noptile parc-am avea plete de vin
iar diminețile se schimbă ca dinții de lapte
tot ce era poetic se întoarce împotriva mea
fiarei i-a trecut deja sângele prin blană
încă puțin și te vei întoarce în pânțele mamei
ras în cap cum ai vrut toată viața
înfășurat într-o pelerină de ploaie

dar noaptea îți vine să-ți agăți haina
de sânul drept al femeii iubite
o femeie moartă din punctul meu de vedere
și dată la câini

dacă n-aș ști că e iarnă te-aș întreba
de ce-ți ții agățată rochia de mireasă în geam
pentru că singura lumină ne vine
prin mânecă
și singurul întuneric ne iese pe gură

într-o noapte și eu am avut părul de vin

**tatăl nostru care de vreo trei ani
(n-ai mai ieșit)**

nu ți-ai mai făcut loc printre flori
vecinii nu mai sunt supărați și în fiecare duminică
ne lasă lapte și biscuiți pe băncuța de la ușă.
eu și mama avem lipsă de calciu de fapt

și tu aveai

dar ți-a trecut
unde e lipsă mare și vindecarea trebuie să fie
dureroasă și radicală
de prăjituri ne ferim.
de trei ori a fost zăpadă de-un metru
o dată chiar mi s-a părut că ți s-au crăpat
palmele cam tare și m-a bufnit râsul
(semănai cu pământul când e proaspăt arat
și cazi de la doi metri din măr și nu te lovești
fiindcă pământul e numai vată neagră

dar ție nici nu-ți păsa
când hohotea viața prea tare îi trăgeai o palmă
care-ar fi putut să mute și munții

mi s-a părut că te văd
venind cu sifonul plin și cu mătura pentru zăpadă

mașina ca un înger căzut ruginea
și vecinii Îngeri ceilalți cântau

dar uite că soarele ne obligă să intrăm în vară
cu cuțitul la gât
capul înainte ca niște înotătoare profesioniste

ce suntem

tu avei palmele fine și călcâiele crăpate ca sfinții
numai că sfinții n-aveau părinți
dacă s-ar fi operat de apendicită părinții
sfinților le-ar fi dus la spital o sticlă de lapte
și poate trei lei cincizeci, de bomboane.

poem

în fiecare zi pășesc prin noroi ca prin mama
deloc amenințătoare
pantofi fără toc
spații goale care se largesc tot mai mult

și în fiecare zi
în urma mea iese soarele și usucă noroiul
mi-l îmbătrânește mi-l crapă
îi pune mamei mele mâna la gură
rupând de pe ea pielea
o fâșie de apă

uneori mă aplec și aud morții declarând
stare de urgență

ei pun în dreptul tuturor crăpăturilor
ligheane
în caz că spală ăia mașinile deasupra în caz că
aruncă zoaie
s-avem și noi pentru baia de sâmbătă
că nu ne-ajunge sângele ierbii

într-o dimineață mama a ieșit cu ochii în lacrimi
să taie un pui
în centrul orașului pe camera unei roți de camion
pe la ferestre oameni cu furculițe făceau semne urâte
de foame de moarte
cu fețele ca niște scrisori vârate în cutia poștală
cu forța

porumbeii opriți la o firmitură
distanță de picioarele noastre
în costume de liliaci căptușeau acoperișuri
de azbest
iar mama luase puiul cel mai mare

aruncată pe cer)

cuțitul de pâine și
cu două chei franceze a răsucit
până când mi se părea că văd un soare în sânge
mamă eclipsă de soare ascunde-te
nu mai știu dacă sângele de pe mâini
e străin de familia noastră

Hohot

dintre toți eu nu pot să râd
coloana mea vertebrală nu poate să zâmbească
nu se poate întoarce brusc
nu hohotesc vertebrele nu se încăleacă
e liniște un șarpe blând s-a oprit pe spatele meu
un șarpe de casă care nu provoacă scandaluri
ci stă liniștit se prefacă că-i mort și visează
că-i într-un ou viu de șerpoaică

dintre toate loviturile
una singură își face loc în carne
și-o trage la loc ca pe o plapumă
aceea rămâne un semn că jumătate hohotește
și jumătatea cealaltă poate să tacă
între ele vameșul stă tolănit
și aproape că i se văd oasele
deasupra plutește un fir de sânge
ca o fundă a norocului

putea să mă despice pur și simplu
dar maică-sa-i rafinarea
și șarpele își lasă capul pe moale ca o fetiță
cheală și sinceră

pentru pielea ta pentru mișcările pe care le fac
ești fratele meu fără să te ating
între liniile din palma ta mă legăn
ca-ntr-un hamac

sunt o femeie frumoasă
plâng la comandă damigene cu must și copiii mei
vor astupa sticlele pline
ei vor fi dopuri de plută în fiecare urmă de glonte
și gloanțe în fiecare gură de vin

beți toți din el pentru că
acesta este sângele meu care se strecoară printre voi
ca un șarpe

Dan Anghelescu

Uimitoare această revistă **Fereastră** care, iată, atinge un minunat moment de apogeu. Într-o țară în care cultura (ca și învățământul și educația) sunt privite cu un dispreț devenit, din nefericire, endemic se produc astfel de întâmplări (literare și nu numai) pe care nu ezit să le consider miraculoase.

Calitatea publicației este cu totul și cu totul remarcabilă. Să mai subliniem un fapt care merită adus în atenție: în România de azi sunt orașe, centre universitare puternice care au, în tradițiile lor și un impresionant trecut cultural și literar. Și totuși, stranie situație, în multe dintre aceste mari aglomerări citadine, de la o vreme, asemenea întâmplări lipsesc aproape cu desăvârșire.

Cu atât mai mult se cuvine să salutăm și să omagiem astăzi existența revistei **Fereastră** și să ne exprimăm întreaga noastră admirație și gratitudine pentru cei care (oameni, mai ales oameni, dar și entități instituționale / organizaționale), înfruntând greutățile și adversitățile de care ne lovim zi de zi, găsesc, totuși, miraculoasa putere de suflet și înțelegerere, oferindu-ne asemenea evenimente exemplare.

La Mulți Ani, Fereastră!, în tot mai ample și strălucitoare deschideri.

Prof. Dr. *Dan Anghelescu*

Despre Educație, Memorie, Uitare...et quibusdam aliis...

Așa cum nu se poate trăi fără Uitare (*Vergessen*), nu se poate trăi nici fără Memorie (*Eriinnerung*) scria unul din marii gânditori ai lumii moderne, Fr. Nietzsche. Cunoașterea trecutului devine, în considerațiile lui, condiție esențială pentru realizarea a ceea ce se înțelege prin Educație, iar aceasta, la rândul ei, era principala răspunzătoare de „sănătatea unui om, a unui popor și a unei culturi”. Exemplară, profundă și tulburătoare este argumentația lui din eseu intitulat **Despre foloasele și dezavantajele istoriei pentru viață** (*Vom Nutzen und Nachteil der Historie für das Leben*). Memoria nu ar fi decât un continuum al experienței acumulate în timp de către cei ce au fost, element care, în esență, ar

trebui să modeleze tot ceea ce întreprindem, cu noi și pentru noi, în orizonturile viitorului.

Mi-am reamintit de toate acestea când, prin amabilitatea unui bun prieten (figură distinsă a vieții muzicale brașovene – pianistul și profesorul Horia Cristian) intram în posesia a două, în aparență modeste, dar, totuși (din perspectiva noastră de referință) deosebit de valoroase tipărituri. Este vorba de un studiu monografic (în jur de 100 de pagini, datat 1947), elaborat de teologul și învățătorul **I.D. Ungureanu**, studiu dedicat **Învățătorului Nicolae Ștefu (Nicu Stejărel. 1855-1914)**, personaj în care prietenul meu are – de altfel – o onorantă ascendență. Pe copertă, sub titlu, atrage atenția, lapidara notă explicativă a autorului: „O personalitate care sintetizează calitățile, sbuciumul și lupta Poporului român, din ultimul sfert de veac de dominație străină asupra Transilvaniei.” Semnificativă este și dedicația: „Închin această carte tuturor generațiilor de învățători și de slujitori ai sfințelor altare strămoșești, pentru împreuna lor lucrare, în serviciul Poporului.”

Cea de a doua publicație, mult mai amplă (peste 500 de pagini) e intitulată **Școli românești din Arad – Pârneava de la începuturi până în 1947**. Lucrarea (apărută în 2008) poartă semătura profesorului Virgiliu Brădin și e concepută ca monografie a unei școli înființată în deceniul al șaptelea din veacul XIX pe teritoriul cartierului Pârneava din Arad. Și în paginile acesteia personajul – deja amintit în cealaltă lucrare – se bucură de o copioasă atenție.

Elaborate cu vizibile strădanii, cele două cărți vorbesc despre credința cu care, în timp, trudiții din sfera **Educației**, oameni dăruți cu har – dar și cu un (astăzi) rar simț al responsabilității – s-au dedicat slujirii învățământului românesc, cu un accent deosebit pe latura lui educativă, cultivând valorile dimensiunii identitare, apartenența românilor din Ardeal la conștiința națională. Tot ceea ce este cuprins în cele două lucrări are valențe speciale de pildă și îndemn, înscriindu-se într-o exemplară **etică a ne-uitării**. Ele cultivă, în esență, tocmai fenomenul fragil și evanescent, astăzi aflat în gravă eclipsă, **Memoria!** În istoria românilor au fost, nu puține, momentele în care deținătorii puterii au instrumentat o concertată manipulare a **Memoriei** și a **Uitării**.

Într-un memorabil eseu, Paul Ricoeur abordează problema „memoriei instrumentalizate” subliniind că „... își găsește aici locul potrivit categoria weberiană a raționalității conform unui scop (**Zweckrationalität**) opusă celei de raționalitate conform unei valori (**Wertrationalität**); la fel categoria folosită de Habermas, și anume **rațiune strategică**

opusă **rațiunii comunicăionale**. Pe acest plan se poate vorbi de **abuzuri de memorie**, care sunt în același timp **abuzuri de uitare**.” Ceea îl preocupă pe eseistul francez – și ne servește nouă în situația de față – este tocmai aspectul în care se produce întretărirea „...problematicii memoriei cu aceea a identității, atât colective cât și personale”. Și Paul Ricoeur amintește de teoriile în care Locke sublinia că „**memoria e ridicată la rangul de criteriu al identității**”¹.” Sprijinindu-ne pe rațiunile de mai sus vom utiliza exprimarea eseistului amintit, aplicând-o la conținutul celor două lucrări în care, evident este că „**miezul problemei constă în mobilizarea memoriei în slujba căutării, a cererii, a revendicării identității**”².

Fragilitatea fenomenului identității survine din faptul că aceasta se vrea purtătoarea de răspunsuri la întrebarea „**cine sunt eu?**” „**ce sunt eu?**” sau a afirmației ferme: „**iată ce suntem noi!**”. Dar fragilitatea (atât a memoriei cât și a identității) se decontează din raporturile pe care ambele le posedă cu factorul **Time**, „...recursul la memorie” constituind „componenta temporală a identității” aceea care oferă criterii de „**evaluare a prezentului**” capabile, la rândul lor să configureze o „**probă a viitorului**”³.

Într-un asemenea mod se pot contura, în complexitatea lor, semnificațiile de adâncime ale celor două publicații despre care am amintit. Ele converg din perspectiva uneia dintre, vădit grave probleme ce pare că deja amanetează **Viitorul: Educația!** Rememorând una dintre rostirile filosofului Nae Ionescu – s-ar putea spune că experiențele negative ale istoriei au indus în sufletul nației, *apariția unui sentiment tragic al existenței istorice*⁴. Traversându-l, acesta s-a vădit nu odată ca o înstrăinare dintr-o ontologie originară. Iată de ce, apariția unor scrieri ce consemnează istoria celor care, cu dăruire s-au îngrijit de supraviețuirea spirituală a românilor din Ardeal, a celor ce au slujit slova și tradițiile, au veghiat la păstrarea conștiinței naționale, merită o atenție deosebită. Sunt amintite în ele **Biserica** și **Scoala**, principalele instituții care, în spațiul transilvan, au sprijinit tot ceea ce s-a reușit ca înfăptuire și ce s-a putut înțelege prin **Educație**.

Monografia profesorului Virgiliu Bradin cuprinde multe și diverse informații, începând de la reperele istorice ale orașului Arad și ale cartierului Pârneava, ale *Căminului Național*, un centru al suflării românești din Arad și până la cărțile românești de învățatură, la manualele învățătorilor din amintitul cartier și *politicile școlare* ale Curții Imperiale din Viena. Un relief deosebit îl capătă „personajele” emblematice ale acestor strădanii, oameni cum au fost *Petru Popoviciu*, perceput ca adevăratul educator al poporului, ...*Iosif Moldovan* santinela învățământu-

lui românesc din părțile Aradului și, nu în cele din urmă, învățătorul și gazetarul Nicolae Ștefu (Nicu Stejărel), **subiectul** predilect al ambelor publicații. Cu o minuțiozitate de veritabil biograf și I.D. Ungureanu adună date, informații și documente, începând cu **Atestatu** din 1879 („în virtutea căruia se certifică: cumcă invetiatoriului de la scola nostra romana greco-orientala din Șiria (vilagos) Nicolau Ștefu/.../ au doveditu una desteritate straordinaria intru invetiarea eleviloru amblatori la scola elementara și intru propunerea cantului pe note cu tenere-tulu celu mai inaintatu in etate/.../ despre care si dau cu placere acestu atestatu...etc”) (pp. 17-18). Se mai adaugă în ceea ce-l privește detalii asupra bogatei sale activități în domeniul creației muzicale. Apar în facsimil partiturile unor valoroase compoziții: „**Liturghia Sântului Ioan Crisostom**” culeasă, aleasă și întocmită pe basa melodiilor bisericești, ed. I pentru „corul școlarilor pe două voci” și ed. II pt., cor mixt; apoi *Adaos (de) cântări naționale și poporale; alcătuit din bucăți alese, din muzicanți români, din Patria mamă*; nu sunt uitate **Hora Curcanilor** (pentru cor mixt) pe versuri de V. Alecsandri și **Hora Nouă** (pentru cor bărbătesc) versuri și muzică de Nicolae Ștefu. Ca muzician, Nicolae Ștefu era cunoscut și apreciat de cele mai importante personalități din lumea muzicală a acelui timp. Cu Ciprian Porumbescu, de pildă, colabora, *cântau împreună la vioară* sau își corecta partiturile. Între cei doi s-a legat o traică prietenie, fapt atestat de numeroasele scrisori pe care celebrul bucovinean i le-a adresat în perioada respectivă. Virgiliu Bradin citează un articol al lui Ion Russu Șirianu publicat în ziarul Românul din București (oct. 1980): „*Va fi avut Porumbescu, desigur, mulți prieteni și admiratori, dar nici unu mai sincer decât Ștefu. Scrisorile ce le are de la Porumbescu sunt o avere pentru el...*” Cât privește relațiile cu alți muzicieni ai momentului sunt amintiți D. G. Chiriac, Ion Vidu, Tiberiu Brediceanu și alții. (Virgiliu Bradin, pp. 220,221)

Ambele cărți acordă un spațiu generos publicistului Nicolae Ștefu, cel care-și semna textele cu pseudonimul Nicu Stejărel. Sunt consemnate relațiile cu ziarul *Tribuna Poporului* și calitatea lui de combatant ardent al cauzei naționale. Se oferă numeroase informații și texte din activitatea revistei **Cucu** (1905) pe care a tipărit-o pe speze proprii, la început ca supliment al ziarului *Poporul Român* ce se tipărea la Budapesta. Ulterior revista avea să devină publicație independentă, susținută cu eforturi considerabile de inimosul învățător. I. D. Ungureanu notează: „*Caracterul general mărturisit al revistei Cucu este umoristic, dar în cuprinsul ei se poate urmări o acțiune încheagată de educație națională, po-*

litică și socială a poporului român.”

Iată, prin urmare, două publicații dedicate deopotrivă **Memoriei** și **Educației**. Sunt exemplare și impresionante desfășurările de energie, diversitatea formelor active prin care acești oameni se exprimau, inteligența, sensibilitatea, entuziasmul, rigoarea și mai ales iubirea de neam, de grai, de cântec românesc și tradiții, toate într-un climat, așa cum se știe, de-a dreptul, ostil.

Recursul la memorie, într-o vreme când globalizarea plasează un grav semn de întrebare în însăși esența *identitară* (a noastră și a tuturor) pare că spune **ceva** despre nevoia noastră de a ne conserva specificul ființei noastre bi-milenare. Și asta cu atât mai abitir cu cât, în patria mamă, diriguitorii noștri din București, Brașov, Timișoara, din Oltenia sau Moldova și până în Maramureș sunt din ce în ce mai dispuși să arunce în pierzanie valorile trecutului. Peste șaizeci (60!) de muzee sunt în primejdie să dispară cu toate semnele trecerii noastre prin timp ca popor! Mai putem vorbi oare despre o **evaluare a prezentului ca probă a Viitorului**? Semnul fatal al **Uitării**, incultura, neputința „aleșilor noștri” de a pricepe și apăra valorile **ființei românești** ne așează sub anatema poetului: „...De-așa vremi se-nvredniciră cronicarii și rapsozii/ Veacul nostru ni-l umplură saltimbancii și irozii...”

Memoria, Educația, Învățământul rămân gravele noastre întrebări fără răspuns! În lumea mileniului trei – în care se vorbește despre **o societate a cunoașterii** noi am **desființat ori am lăsat în paragină școli**.

Desigur, în lume se vorbește mult și nu totdeauna cu temeiuri reale. Pentru **o societate a cunoașterii** convins și încrezător pledează Peter F. Drucker în *Post-capitalist Society* (1993, pp.19-47). În ce se concretizează aceasta din perspectiva educațională nu e foarte clar. Parcurgând opiniile lui Konrad Paul Liessmann, ideea de **Educație** este exclusă vorbindu-se chiar despre **Non Educație** (*Theorie der Unbildung. Die Irrtümer der Wissensgesellschaft* – 2008). Sus-zisa **societate** nu reușește să fie decât o **societate a informației**, informația devenind scopul și **produsul** cel mai vehiculat. Despre **cunoaștere** inutil să vorbim de vreme ce s-a constatat: **fluxurile fenomenului informațional**, prin intensitate, abundență și continuitate induc mai mult confuzie și dezinformare? *Informațiile, în esență, nu se identifică cu ceea ce înțelegem prin cunoștințe sau cunoaștere* (Konrad Paul Liessmann *Informationen haben mit Wissen und Erkenntnis noch nichts zu tun*, p.27). Prin urmare, **nimic din toate acestea nu contribuie la Educație (Bildung)** ci, dimpotrivă, către **Non-Educație (Unbildung)**.

Inevitabil, ceea ce prinde amenințătoare configurații este acum ideea de criză. Karl Löwith citează semnificativa descriere a francezului Proudhon (*Der Mensch inmitten der Geschichte. Philosophische Bilanz der 20 Jahrhunderts*, 1990, p. 65), cel ce vorbea încă din veacul XIX despre **marea criză a civilizației** în care „...toate tradițiile sunt uzate, toate credințele sunt tocite” și concluziona cu existența unei disoluții ce culminează în „... cea mai înfricoșătoare clipă din existența societății umane” în care au ieșit la suprafață „...prostituția conștiințelor, triumful mediocrității, amestecul dintre adevăr și falsitate, comerțul cu principii, josnicia pasiunilor, delăsarea moravurilor...” Nu cumva aici sună ceva, pentru noi, cunoscut?

Mult mai aproape de timpurile noastre, Theodor W. Adorno aduce în discuție așa-numita **industrie culturală**, considerând că **Educația (Bildung)** se configurează în forma unei **semi-educații socializate (eine sozialisierte Halbbildung)**, termen care trimite direct la **semi-doctrismul** generalizat al actualității și, desigur, la **Non-educația (Unbildung)** triumfătoare. Altfel spus la violența, grobianismul, mârâniile și explozia analfabetismului în raport de care, la noi, nimeni nu se mai alarmează. Trecutul nu mai are loc în preocupările noastre căci, incontestabil, epoca pare tot mai dispusă să se abandoneze **Uitării (Vergessen)**. Deloc întâmplător istoricul englez Tony Judt (profesor la *New York University*) își mărturisea surprinderea în fața insistenței perverse cu care contemporanii încearcă „...din răspuțeri mai degrabă să uite decât să-și amintească.”⁵

Iată așadar problemele la care a devenit imperios necesar să reflectăm profund: **Educația, Memoria, Uitarea!**

Sunt bucuroși că în lumea românească nasc reviste care susțin spiritul literar și de gând românesc.

În orașul Mizil, aflat într-o zonă care, în ultimele decenii a creat multă literatură – mă refer și la zona Brăilei, din care, între cele două războaie, au apărut spirite de primă mână ale literaturii noastre: Panait Istrati, Nae Ionescu, Mihai Sebastian. Dar și Fănuș Neagu, marele meu prieten.

Felicit pe intelectualii orașului Mizil pentru că au inițiat și susținut o asemenea revistă și sper că, nu peste multă vreme, o să am plăcerea și onoarea să închin cu ei un pahar și cinstea revistei și a marii literaturi române.

La mulți ani!

Nicolae Breban

Valeria Manta Tăicuțu

dintr-o toamnă într-alta

lasă-mă întinsă pe covorul acesta
de culoarea ceaiului cald:
nu-mi trebuie pernă, deschide numai fereastra,
să stea așa până în ultima zi;
voi privi cum trec vrăbiile dintr-o toamnă într-alta,
cum curge leneș soarele în sticla ușor aburită;
poate că norul acesta are contur de corabie,
el îmi va duce privirea peste mări atât de târzii
și de adânci,

poate că lumina, atât de mânănită,
are gustul pierdut de vară și fum, ca atunci.
nu vorbi, cuvintele trebuie scrise,
doar așa miezul lor se păstrează curat,
și vino aici, pe covorul acesta
de culoarea ceaiului cald,
să stăm între umbre, între vrăbii și nori,
până când, din ochii noștri închiși vor crește
flori albastre și mici, în zorii de zi.

spaimă și frig

și plouă-n orașul din care lipsești,
plouă morbid și hipnotic, rafale după rafale,
s-au înmuiat toate mirosurile și curg
peste orașul în doliu și post;
plimbăm covrigi înșirați pe sârme de inox
pe sub teii din parc
și frunzele mici și subțiri, abia scoase din mugur
înoată deasupra vederii noastre, în spaimă și frig.
te-aștept să citim iar ziare, să aflăm
cine mai fură din pensia babei Angela,
cine mai arde un vis sau o casă, cine
ucide la ceas de beție, cine mai crede
în vorbe de sus și cine mai moare;
te-aștept să citim din reviste-ngâmfade
cât geniu se naște alături de noi,
câți proști și-au luat doctoratul, ce târfe
și-au mai deschis un bordel literar;

la o cafea fără zahăr, neagră și scumpă
te-aștept chiar și azi:
tu ai să scrii despre moarte, eu –
- despre spaimă și frig.

alb neclintit

mormintele intră în zăpadă, ascunzându-și, pudice,
podoabele verzi din plastic și florile nemuritoare,
câteva candelice mici și roșii, panglicile cu regrete
eternite și lacrimi de ceară;
când va răsări soarele, aburul auriu va căpăta
chipul bătrânilor osteniți de-atâta
alb neclintit peste tot;
când va răsări soarele, aburul dintre cruci
va trece în noi ca un poem
scris cu pana îngerului, cu sabia lui muștrătoare,
cu degetele lui înghețate în piatră;
nici jale, nici fior, doar o nesfârșită
cărare de abur spre cer;
când va răsări soarele,
atunci ne vom privi cu ochi de bufniță,
brodați pe față cu ibrișin,
ne vom coase un petec de gură imitând surâsul
și, da, inimile noastre vor porni să bată
rar și metalic, sub ceasul din turn.

pretexte

plângi dacă-i vineri, plângi dacă-i joi,
dacă norul șterge colțul ferestrei de urma
neapărat argintie, de melc,
dacă se aude prea tare cum îți bate inima
când ceasul arată că deja-i ora trei,
plângi pentru nor, pentru timp, pentru
fereastra aceasta
de care se lovește ceața ca un ochi de șarpe,
plângi, dar ascunzi, sub masca umedă cu
suferința pictată stângaci,
hohotul de vară al ierburilor răsturnate
în cer, peste carul mare,
peste steaua lui polară, mișcându-se năucă
pe aceeași orbită;
cândva, din lacrimile acestea vor răsări
flori de romaniță și nalbă, bune de leac
pentru caii de abur, dornici de zbor,
pentru caii cei veșnici ai ceței prin care umblăm.

Salut cu înduioșat respect nr. 100 al FERESTREI,
revistă prin care Mizilul își demonstrează partici-
parea la fenomenul cultural prin seriozitatea și efor-
tul calității, prin dorința de a arăta că peste tot stră-
bate lumina acolo unde se află dorința de cultură.
La multi ani luminată Fereastră!

Neana Vulpescu

Cristina Bîndiu**Cu ochii arși de himere**

Uneori toamna cobora de-a dreptul în sat, cu ochi mari și albaștri de văzduh tânăr. Și el știa că e toamnă, că e sfârșit, că e trecere, că e ... moarte. Și-l apuca așa un dor nebun de viață, de mirosul amar al nucilor verzi, de sunetul izvorului captiv printre rădăcinile bradului bătrân... de alunecarea imposibilă a picăturilor de soare pe fețele străvezii ale frunzelor de mestecăn... un dor nebun de albastrul din ochii Toamnei...

Nu mai avea stare. Mâinile prindeau să se frământa stăpânit de parcă exersau modelarea unui nou Pământ, ochii începeau să-i alunece neliniștiți peste oameni și lucruri fără să-și găsească loc demn de popas, tot trupul părea să-i fie stăpânit de un freamăt straniu, ca un foșnet greu de frunze zăpăcite de vânturi... Noaptea nu făcea altceva decât să-i alunge somnul, iar ziua rățăcea neodihnit de colo, colo... Lunatic, ar fi zis unii... E dus rău, dom'le, spuneau alții... (Doar bunică-sa, Ana, îl înțelegea... Așa plecase, sub porunci mai mari decât cele pământeste, și părinții lui. Nu se mai întorseseră. Oamenii din sat îi căutasera zile în șir... Nici urmă de ei... Ca și cum s-ar fi transformat în ceață și s-ar fi ridicat spre soare, sau în fir de apă ce ar fi intrat în pământ...).

Lui nu-i păsa de ce spunea lumea. De multe ori nici nu-i auzea. Aștepta... aștepta... până când dorința de a pleca devenea chemare imperioasă, până când dorul de lumină și cer liber devenea mai puternic decât cotidianul gri, până când nici foamea și nici setea nu mai aveau putere să-l țină locului... Atunci o lua la pas spre munte. Cărarea pornea din spatele casei bătrânești sub streșinile căreia mai stăruiau încă lacrimile pentru cei plecați pentru totdeauna... Începea ca o joacă, șerpuită ca o amăgire, apoi, după ce-i prindeai vraja, se încrunta brusc și te puneă să te iei de piept cu muntele. Era arțăgoasă și rea. Ici îți purta pasul pe margini de prăpăstii, colo îți zvârlea în cale stânci și rădăcini rostogolite de torenți, dincolo te păcălea cu un petic de verde, mai încolo pietrișul îți luneca de sub talpă pierzându-se în adâncimi mute. Lui îi plăcea cărarea asta. Se lupta cu ea de la 14 ani, când setea de albastru îl stăpânise prima dată. Știa și unde-l va duce. Mergea cu pas domol. Așteptarea îi încorda simțurile, îi accelera bătaile inimii și-i tăia respirația...

Ieși din pădure. Lumina puternică îi răni privirea. Clipi nedumerit, ca trezit din somn. O amețală plăcută făcea ca vârful pilit de vremuri, vânturi și ploii să-i pară legănat de lumina albă. De acolo nu mai avea înaintea decât stâncă golașă, pătată din loc

în loc cu verde auriu și crud. Nimic între el și Cer. Nimeni între el și Dumnezeu.

Coti pe lângă stâncă în formă de cal ce totmai se pregătește să plece în marea cursă a vieții lui și rămase înmărmurit – a câta oară? – în fața privilegiului. Cerul părea că se aruncase de sus și-și găsisese cuib cald în scobitura muntelui. Lacul era - din nou - de un albastru imposibil de descris. O lacrimă scursă din ochiul lui Dumnezeu aducea aici, departe de oameni, frumusețea și liniștea începuturilor. Zăgazul lacrimilor se frânse. Una câte una, lunecau pe obrazul asprit de barba nerasă. Doar aici își permitea să simtă durerea...

Așezat pe o buturugă ce-i amintea de Masa tăcerii a lui Brâncuși, Tudor își permitea să fie viu. Să-l doară frumusețea și să-și aline cu ea durerea... Cu ochii arși de himere, un bărbat asculta sunetul tăcerii...

Mă bucur să fiu printre cei onorați să salute numărul 100 al revistei Fereastră. Un moment de bilanț și bucurie, de speranțe și planuri de viitor. Continuitatea și perseverența și-au arătat roadele în acest moment jubiliar. Fără să cunosc istoria sau culisele facerii revistei pot fi aproape sigura că au existat momente grele, de dubii poate, așa cum există în zidirea oricărei valori. Faptul că acum a ajuns la numărul 100 vedește că aurul se întărește prin foc și orice greutate ar fi existat a fost iată depășită.

Pentru că în Mizil există informație culturală, cea care hrănește spiritul este pentru mine, ca muzician și om de artă o mare bucurie. Deși poate părea greoi și nu la îndemână oricui, de fapt consumul de cultură îmbogățește mintea și spiritul oricărei ființe căci toți am fost creați astfel. Dacă corpul nu este hrănit se ofilește, dacă mintea nu este folosită se atrofiază precum un mușchi nelucrat, iar spiritul care nu-și primește „hrana” necesară se subțiază și ne face să ne simțim goi și neîmpliniți fără a ști anume de ce. Pentru că toți îl avem; fie că suntem sau nu conștienți de aceasta.

Iar Fereastră ajungând la numărul 100 arată că a continuat a fi „nutrient” cititorilor din Mizil și de peste tot.

Felicitări, urări călduroase în acest ceas jubiliar și dorința de a vă fi din nou alături la numărul 200.

Ioana Lupășcu
(pianistă)

Eu îmi doresc să public în secolul următor al revistei voastre. La mulți ani!

Nicolae Rusu

Vavila Popovici
(Carolina de Nord)

BACOVIA

...Nefericiți și uneori nici chiar prea buni, mereu flămânzi, însetați și singuri, poezii sunt fluturi așezați pentru o clipă pe floarea vieții. Nu izgoniți poezii din cetate, Platon a dat mâna cu Homer!

Pe 17 septembrie s-au împlinit 134 de ani de la nașterea poetului român George Bacovia, cu numele său real George Andone Vasiliu. Pseudonimul (George Bacovia) se presupune că ar avea legătură cu orașul natal - Bacău, care vine din latinescul Bacovia, pe hărțile Evului Mediu, precum și în alte documente latine, Bacăul apărând sub numele de Bacovia sau Ad Bacum. Datorită acestui poet „Bacăul a intrat în panteonul poeziei eterne”.

A „văzut lumina” în casa comerciantului Dimitrie Vasiliu și a Zoei Vasiliu. În familie i se spunea Iorguț. Cursul primar și gimnaziul l-a urmat la Bacău, nefiind un foarte bun elev, dovedind în schimb talent la desen, calligrafie, muzică și gimnastică. A scris versuri din timpul gimnaziului, debutând în revista „Literatorul” condusă de Al. Macedonski, cu o poezie semnată V. George. Și-a luat licența în drept, dar nu a profesat avocatura, ci a predat desenul și calligrafia în școli, a fost bibliotecar, copist și șef de birou la Ministerul Muncii. Ca scriitor s-a format la școala simbolismului literar francez, deosebindu-se prin folosirea unui limbaj mult mai realist.

După ce în 1923 a fost premiat pentru volumul **Plumb**, în 1925 a devenit director al revistei „Ateneul cultural” și i s-a oferit premiul pentru poezie al Societății Scriitorilor Români. În 1926 a tipărit volumul **Scânței galbene**. În 1928 s-a căsătorit cu profesoara-poeta Agatha Grigorescu, a locuit un timp tot în Bacău și în 1933 s-a stabilit în București, unde a rămas până la sfârșitul vieții. În 1929 a tipărit versurile din **Plumb** și **Scânței galbene** sub titlul **Poezii**. În 1934 i s-a tipărit volumul antologic **Poezii** și a primit Premiul Național de poezie, împreună cu Arghezi. În 1944 apare volumul intitulat **Opere**, care reunește toate scrierile sale publicate anterior. În 1946 este editat volumul **Stanțe bur-**

gheze, pentru care a fost criticat de autoritățile comuniste, i s-au retras volumele din circulație, dar la mijlocul anilor '50 au fost repuse în circulație. În 1956 i se publică volumul **Poezii**. Moare în ziua de 22 mai 1957 la București.

Este autorul unor volume de versuri și proză scrise în baza unei tehnici unice în literatura română. La început a fost văzut ca un poet minor de critica literară, cu timpul însă a ajuns să fie recunoscut ca cel mai important poet simbolist român și unul dintre cei mai importanți poeți din poezia română modernă. Am găsit într-o revistă un articol, nu-mi amintesc autorul, dar am notat caracterizarea făcută despre „băcăuanul” Bacovia: „este un ins epuizat prematur; percepe timpul ca un bătrân, îmbătrânit de eșecuri și celibat prelungit, locuitor al unui târg de provincie dintr-o regiune cu climă aspră [...] pentru bătrâni, provinciali, «nordici» timpul trece greu, monoton și chinuit”. M-a durut și m-a revoltat acest mod de a gândi și a blama un mare poet român. M-a consolat însă caracterizarea scriitorului Ion Caraion (1923-1986) din jurnalul său: „Bacovia are un instinct al poeziei mai puternic decât poezia lui, cu care obține arta”.

Ceea ce impresionează din primul moment pe orice cititor al lui George Bacovia este marea omogenitate a poeziei. Bacovia scrie în același mod versurile, ritmic, original, impresionant. Poezia lui este lucrată ca într-un laborator, după o rețetă proprie. Obsesiv și pasional apare târgul provincial, orașul său de baștină, Bacăul, a cărui imagine o zugrăvește continuu, în diverse ipostaze, ca un pictor neiertător al realului. Scriitorul Mihail Sadoveanu (1880-1961) a remarcat mulțimea detaliilor a „locurilor unde nu se întâmplă nimic”, dar care folosesc ca „mijloc de obiectivare și de sugestie a stărilor lăuntrice în strictă manieră simbolistă”. În acest mod a înțeles poetul, sau i-a vorbit „talantul”, să-și exprime trăirile și să redea realitatea lumii înconjurătoare. Criticul, istoricul literar, eseistul, poetul și profesorul universitar **Julian Boldea** (n. 1963) este de părere că „ploaia, vântul, plumbul, ritmul anotimpurilor nu desemnează nimic prin ele însele, ele evocă, prin intermediul sugestiei, un climat sufletească, o impresie sintetică, totalizatoare”.

Impresionantă este în acest sens poezia **Decor**: „Copacii albi, copacii negri/ Stau goi în parcul solitar:/ Decor de doliu, funeral.../ Copacii albi, copacii negri.// În parc regretele plâng iar...// Cu pene albe, pene negre/ O pasăre cu glas amar/ Străbate parcul secular.../ Cu pene albe, pene negre...// În parc fantomele apar...// Și frunze albe, frunze negre;/ Copacii albi, copacii negri;/ Și pene albe,

pene negre./ Decor de doliu, funerar... // În parc ninsoarea cade rar...

Prin simplitatea ei, prin naturalețea limbajului, poezia dovedește un deosebit rafinament. Repetiția e o tehnică preferată, poetul accentuând obsesiv folosirea unor cuvinte, urmărind în acest mod înțelegerea gândurilor sale de către cititor și intensificând emoția. Versul final, izolat de celelalte, e un fel de sinteză a poeziei. Alternanța de alb și de negru are o simbolistică prin contrastul celor două culori: albul sugerând viața hibernală, în timp ce negrul aduce conotații ale neantului, exprimând totodată contrastele sufletești. Poetul maramureșean Ion Șiugariu (1914-1945), Ion Soreanu cu numele real, scria despre această poezie: „*Alternanța dintre alb și negru, și modalitatea sumară de a organiza întregul poem pe această alternanță, ca într-un desen grăbit al cărui subiect este tratat doar în câteva linii fugare de creion, constituie un procedeu dacă nu cu totul nou, în tot cazul mult diferit de întregul patrimoniu simbolist*”. Criticul și istoricul literar Eugen Lovinescu (1881-1943) nota: „*E poezia chinesteziei imobile, încropite, care nu se intelectualizează, nu se spiritualizează, nu se raționalizează*”. Așa este, totul este lipsit de mișcare, dar te emoționează, îți dă fiori... Doar un croncănit de pasăre și plâmuirile poetului...

Bacovia făcea o mărturisire cu referire directă la o trăsătură importantă a operei sale, anume muzicalitatea: „*Îmi place mult vioara. Melodiile au avut pentru mine influență colorată. Întâi am făcut muzică și după strunele vioarei am scris versuri. Fie după note, fie după urechea sufletului, acest instrument m-a însoțit cu credință până azi*”. Poate în acest mod a realizat tehnica bacoviană a versului cu ritmul lui minunat. Poetul **Ovidiu Genaru** spunea la vizitarea Casei memoriale: „*Legătura poetului cu urbea natală a fost, aș spune, geologică. Eu cred că aici, la începutul secolului XX, a existat o cetate halucinantă Bacovia, a cărei materie, numai el dintre noi toți, cetățean anonim și fără somn, a auzit-o plângând. Eu simt în versurile sale teribila biografie a unui ȋpăt de intoleranță, smuls din adâncimea lumii și adresat, ca un mesaj, nouă și viitorimii. Poate că străzile orașului au fost chiar nervii poetului. Poate că Bacăul a fost bacovian și nu invers. Fiecare vocabulă și consoană a numelui său aparțin și urbei sale. În această casă, așezată sub frigul liniștit al stelelor, Bacovia pare să fi trăit anume pentru a-și fi exersat tragica meserie de „secretar al cosmosului”*”. Aș zice, mai curând, al spațiului terestru. Unii consideră poezia lui ca fiind o poezie lucidă, întrucât îi „*lipsește magicul tărâm compensatoriu, indiferent că el s-ar numi trecut sau spațiu oniric, cosmos, is-*

torie sau eros”. Această luciditate se pare a fi necesară uneori spiritului nostru, poate pentru odihna lui prin ruperea de lumea iluziilor. Un altfel de a vedea lumea în anumite clipe! Sau, poate, a echilibra sentimentul cu luciditatea, ceea ce Bacovia a reușit în poetica lui. Poezia lui Bacovia este în primul rând o poezie de atmosferă și o dată pătruns în ea, parcă nu te mai poți desprinde... Jocul acesta între sentiment și luciditate, între sufletul său și realitatea din jur se datorește și sensibilității mari pe care o avea poetul. Se spune că a iubit mult porumbeii. În adolescență a crescut și îngrijit mulți porumbei, fiecăruia îi dăduse câte un nume și plângea când pierde vreunul...

Plumb este o altă poezie a realității exprimată în mod liric: „*Dormeau adânc sicriile de plumb, / Și flori de plumb și funerar vestmânt -/ Stam singur în cavou... și era vânt... / Și scârțâiau coroanele de plumb. // Dormea întors amorul meu de plumb / Pe flori de plumb, și-am început să-l strig -/ Stam singur lângă mort... și era frig... / Și-i atârnav aripele de plumb.*”

Cuvintele: *plumb, cavou și singur* sugerează „o singurătate esențială ce-l plasează într-un spațiu de dincolo de lucruri și de oameni, un spațiu metafizic, în care ființa își regăsește izolarea sa fundamentală în fața ilimitatului lumii și se închide în propriile sale trăiri”. Cavoul este „retragerea eului liric într-un spațiu protector, din fața agresiunii lumii exterioare, oprimente și lipsite de noimă, dar și celelalte cuvinte: sicrie, funerar, cavou, mort, plumb ne trimit la o lume a închiderii, claustrării, a lipsei de orizont existențial și, în cele din urmă, la un spațiu infernal prin dimensiunile sale minimale, mortificante [...] Scindat între zădărnicia înălțării și conștiința damnării, poetul nu resimte decât realitatea abuzivă exterioară și pe cea interioară – devastată de deziluzie și sentiment al neantului”, scrie într-o minunată analiză, criticul, istoricul literar, eseistul, poetul și profesorul universitar Iulian Boldea.

Să mai amintim poezia **Lacustră**: „*De-atâtea nopți aud plouând, / Aud materia plângând... / Sunt singur, și mă duce-un gând / Spre locuințele lacustre. // Și parcă dorm pe scânduri ude, / În spate mă izbește-un val -/ Tresar prin somn, și mi se pare / Că n-am tras podul de la mal. // Un gol istoric se întinde, / Pe-aceleași vremuri mă găsesc... / Și simt cum de atâtea ploaie / Piloții grei se prăbușesc. // De-atâtea nopți aud plouând, / Tot tresărind, tot așteptând... / Sunt singur, și mă duce-un gând / Spre locuințele lacustre.*”

„*Aceleași obsesii ale unui eu liric apăsător de singurătate și disperare difuză. Sentimentul izolării eului într-o lume cu repere nesigure e copleșitor*”, remarcă profesorul.

Poezia *Decembre* impresionează prin redarea originală a sentimentului iubirii, camera fiind locul care adăpostește și-l apără pe poet de mediul de afară: „Te uită cum ninge decembre,/ Spre geamuri, iubito, privește -/ Mai spune s-aducă jeratic/ Și focul s-aud cum trosnește.// Și mână fotoliul spre sobă,/ La horn să aud vijelia,/ Sau zilele mele – tot una -/ Aș vrea să le-nvăț simfonia.// Mai spune s-aducă și ceaiul,/ Și vino și tu mai aproape; -/ Citește-mi ceva de la poluri,/ Și ningă... zăpada ne-ngroape // ...Eu nu mă mai duc azi acasă.../ Potop e-napoi și-nainte,/ Te uită cum ninge decembre,/ Nu râde... citește-na-inte.”

Culorile preferate în „pictura” lui, care „invadează lucrurile ca niște prezențe fizice”, sunt: violetul, griul, negrul, albul, galbenul, culori sugesive, folosite inspirat. În poezia *Amurg violet* folosește obsesiv culoarea violet: „Amurg de toamnă violet.../ Doi plopî, în fund, apar în siluete:/ Apostoli în odăjdii violete -/ Orașul tot e violet.// Amurg de toamnă violet.../ Pe drum e-o lume leneșă, cocheta;/ Mulțimea toată pare violetă,/ Orașul tot e violet”. Poetul, aflat într-o poziție privilegiată („din turn” deoarece, în copilărie, fusese închis din neatenția paracliserului în turnul unei biserici) poziție ce-i permite panoramarea peisajului, asistă la o descindere în istorie, pe fondul unor culori halucinante.

Mai exemplific poezia *Cu voi*: „Mai bine singuratic și uitat,/ Pierdut să te retragi nepăsător;/ În țara asta plină de umor,/ Mai bine singuratic și uitat.// -O, genii întristate care mor/ În cerc barbar și fără sentiment,/ Prin asta ești celebră-n Orient,/ O, țară tristă, plină de umor...” Singurătatea poetului este undeva dusă până la limita posibilului, încercând să se salveze prin sarcasm, despre care scriitorul rus Dostoievski spunea că „este ultimul refugiu al oamenilor modești și a celor cu sufletul curat atunci când intimitatea sufletului lor este grosolan și supărător invadată”.

Bacovia a scris poezia *Amurg*, amintind de Corbii poetului Tradem: „Trec corbii – ah, «corbii»/ Poetului Tradem -/ Și curg pe-nnoptat/ Pe-un târg înghețat.// Se duc pe pustii.../ Pe când de argint,/ S-aprinde crai-nou.// Pe zări argintii/ În vastul cavou.../ Iubito, ah, « Corbii » / Poetului Tradem...”

Talentatul poet craiovean Traian Demetrescu (1866-1896) care semna de multe ori cu pseudonimul literar Tradem, cel care a recunoscut printre primii valoarea lui Eminescu și l-a caracterizat într-un vers „tu dulce-al poeziei Crist”, scrisese poezia Corbii: „Pe plopîi întinși/ Coboară corbii-n pâlc de doliu,/ Cernesc al iernei alb lințoliu,/ Și, triști, de foame par învinși.../ Cugetători,/ Privesc spre cer,

privesc departe;/ Pe când un glas de vânt împarte/ Un cântec care dă fiori...”

Alexandru Jurcan

Fereastra

Nu am fost niciodată la Mizil
era un simplu nume undeva pe hartă
aveam în jur oameni care nu-mi intuiau rănila
nici zborul chinuit
nici „atrocitățile fericirii”
cum scrie exact poetul care
mi-a deschis fereastra într-o zi
și niciodată n-a mai închis-o pentru mine
desigur, Lucian Mănăilescu,
ce-și aprinde viața „țigară de la țigară”
lasă-mă, dragă Lucian, să fiu chiar patetic
la ceas aniversar
să dorm treaz cu poeziile tale
sub nukul copilăriei
ni se „întâmplă lucruri tot mai ciudate ”

chiar dacă „trimitem scrisori zădărnice”
numai că tu ai răspuns la toate zicerile mele
revista s-a colorat și a devenit carte
„universul continuă să se învârtă
ca o jucărie stricată”
vezi cât de mult mă ajută versurile tale?
fii pregătit, Luciene :
„în curând vine îngerul”

Se spune că nu poți lega prietenii trainice la bătrânețe. Dar prietenia care s-a născut între Emil Proșcan și tatăl meu, scriitorul Fănuș Neagu, aflat în ultimii ani de viață, este o frumoasă excepție. Întâlnindu-l pe dl. Proșcan, am avut nesperata ocazie de a cunoaște un om delicat, un prieten sensibil, erudit, pătimaș iubitor de cultură, el însuși scriitor, promotor artistic, dar și un bun cunoscător al medicinei. Ca fiică a lui Fănuș Neagu, îi sunt recunoscătoare pentru prietenia pe care i-a arătat-o tatălui meu, dar și pentru faptul că, după moartea lui, nu ne-a uitat pe noi, ceilalți membri ai familiei.

Ca filolog, sper să mă roage să îi transmit noi gânduri cu ocazia apariției celui de-al 200-lea număr al revistei „Fereastra” și tot așa, până la 1000 și mai departe. Ah, și să nu uite să-mi trimită revista, din când în când! Ca simplu cetățean al României, mă bucur că a spulberat imaginea nefavorabilă pe care mi-o formasem în legătură cu toți primarii acestei țări.

Anita Neagu

Gânduri

Revista „Fereastra”, numărul 100. Impresionant și frumos moment! Zâmbesc, gândind la clipele magice trăite până acum și nutresc speranța că această călătorie va continua la nesfârșit.

Truda făuritorilor de cultură îmi dă încredere că încă mai există valoare, că acea atingere miraculoasă dintre suflete se mai întâmplă, că perdeaua cenușie trasă peste ochii noștri - din motive nedesluite - este o iluzie.

Aștept cu nerăbdare deschiderea acestei ferestre. De fiecare dată. Știu că voi fi purtată spre fântâna cu apă curată. Și când pomenesc fântâna cu apă curată, am în minte o poveste citită cu ceva timp în urmă:

Se spune că era cândva un rege care domnea într-un ținut unde nu se găseau decât două fântâni. Dintr-una bea el, iar din cealaltă supușii lui.

Într-o zi, apa din fântâna celor mulți s-a alterat și drept urmare, pe măsură ce oamenii beau din ea, înnebuneau. Mai mult de atât, devenind toți la fel, au început să creadă că ei sunt normali și regele lor nebun. Acesta din urmă avea un comportament nefiresc - așa socoteau ei.

Deși a încercat din răputeri să-și ajute semenii, regele nu a fost ascultat. Surzi, aceștia își petreceau întreaga zi străduindu-se să-și convingă domnitorul că el este cel care a înnebunit și-l îndemneau întruna să bea din apa lor.

Într-un final, regele n-a mai putut suporta să fie atât de diferit de toți ceilalți, astfel încât a hotărât să bea și el din apa otrăvită. Odată ce a făcut asta a devenit la fel ca restul regatului, și chiar dacă ajunsese și el nebun, era fericit.

Adeseori îmi pare că, tot mai mulți oameni se îmbulzesc să bea apă otrăvită. În special când sunt față în față cu agresiunea - de orice natură ar fi ea. Când caut frumosul și oricât m-aș strădui nu pot sparge crusta de mizerie și urât, adusă la suprafață nu se știe cum. Crustă, care pare statornicită acolo și-mi zgârie retina indiferent încotro aș privi. Atunci, precum în poveste, parcă sunt tentată să beau apă otrăvită. Dar... Cumva, întotdeauna se deschide o fereastră spre sensibilitate, sinceritate, valoare. Fie că este un simplu gest, o privire, sau o minunată revistă - ca aceasta -, dovadă certă că oamenii într-adevăr valoroși sunt pretutindeni. Discreți, modești, dar și într-atât de puternici încât nu se lasă amăgiți să bea din fântâna otrăvită.

Cu admirație și mulțumiri din suflet,

Sorina Militaru

Militaru Corina

Un altfel de viitor

Motto: Nu poți evada din închisoarea trecutului dacă nu dăruiești zidurile care te țin captiv acolo.

Trăiesc prin cuvinte, prin puterea lor magică. O au cu siguranță. Nu când plutesc disperate în vidul minții, însă odată supuse unei ordini pot construi și tot atât de bine distruge lumi, universuri, depinde pe mâna cui încap. Eu sunt blândă cu ele. Doar le amestec, le însuflețesc, le controlez întrucâtva, însă mă feresc să le subjug total. Oarecum le amețesc o vreme în vârtejul imaginației și apoi le eliberez. Știu că întotdeauna vor reveni la mine încărcate cu emoții din adâncurile insondabile încă ale ființei, ajutându-mă să mă cunosc, recunosc, modelez, fărâma cu fărâma.

Poposesc în acest tărâm miraculos cu orice ocazie. Creez și recreez povești, personaje, experiențe, ambianțe, viață, poate viața mea, poate ce aș dori să trăiesc ori să fi trăit. Inițial cuvintele stau ascunse, masă compactă fără înțeles, opunându-mi rezistență. Calmă, aștept dincolo de perdeaua neagră, opacă, de nepătruns așezată stavilă în calea mea. Așa cum am răbdare și în fața viitorului tot la fel de impenetrabil. N-am nici cea mai vagă idee cum se va desfășura ziua de mâine așa cum nu știu în ce fel se vor împlini ițele imaginației. Câteodată răbdarea îmi este pusă la încercare, alteori nu. Însă negreșit, mai devreme ori mai târziu, o scânteie-idee străpunge întunericul, îl aprinde, îl arde, făcând prima breșă prin care încep să văd. Ceea ce în realitate nu se întâmplă deși aș vrea. Sau poate nu sunt capabilă să percep aceea sclipire în stare să risipească rutina sufocantă a prezentului, în stare să deschidă un culoar oricât de strâmt ar fi către un altfel de viitor.

Probabil că și Dumnezeu pățește la fel. Rămâne blocat mai mult ori mai puțin în golul premergător creației. Poate stă și el neputincios în fața cuvintelor - scorneala lui - până când o licărire îi oferă revelația. Presimțirea minunăției îi dă aripi și prins de grație așterne înfrigurat rânduri după rânduri, pune cap la cap detalii, experiențe, emoții, construind un personaj, o biografie. Odată cu ultimul punct pus, un destin este gata. Va ști eroul să-i urmeze visul ori va rătăci drumul? Sau poate nu El este autorul, ci fiecare dintre noi. Poate că așa cum am imaginat diverse personaje, le-am condus acțiunile, replicile, suferințele și bucuriile, le-am determinat să ia decizii spre un final ori altul, poate tot astfel mi-am scris propria poveste în cele mai mici amănunte. Am ales un nume - Sorina -, apoi am stabilit în linii mari tră-

săturile fizice și caracterul. În continuare i-am gândit traseul spre... Spre ce? Nimic, pustiu.

Fabulez, speculez ca orice îndrăgostit de cuvinte. Indiferent în mâna cui s-ar fi aflat condeiul nu pot concepe atâta lipsă de inspirație. Atâta risipă de energie. Unde este mesajul, unde este scopul, menirea, împlinirea, strălucirea? Nicăieri. Oricât aş cerceta nu văd decât o ternă scurgere de timp. Alunecare anostă de la o zi la alta.

Însoțită de Cosmin, soțul meu - primul bărbat ieșit în cale mea după despărțirea de Albert - traversez timpul fără să simt cea mai mică tresărire sau vibrație în adâncul sufletului. Totul la el este exact, calculat, programat, închis într-un tipar clar, ales odată pentru totdeauna și repetat la infinit. Este previzibil până la cea mai banală mișcare. Știu pe dinafară ce și cum va face zilnic. Ora de tezire, de culcare, de plecare la serviciu, de revenire acasă, de vizionat filmele sau emisiunile preferate - bine stabilite - de lectură, de conversație - are grijă să nu mă simt singură. Nicio surpriză nu este permisă. Nimic nu se va schimba azi dacă nu a fost programat minuțios dinainte. Musafirii trebuie să se anunțe și ei din timp, chiar și rudele. Nu ne permitem să trăim haotic cum multă lume o face din inconștientă, superficialitate și neglijență. Inițial n-am băgat de seamă că pierd viață așa cum un rănit pierde până la ultima picătură de sânge dacă refuză să se trateze. Eram împăcată cu deciziile mele, mă consideram o persoană lucidă și realistă.

Crescută și obișnuită să respect reguli mă simțeam în elementul meu. Aveam pretenția că știu să estimez corect direcția următorului pas. Am făcut calcule, scenarii, analiza șanselor de a fi fericită alături de Albert și mi-a dat cu minus. Era prea nebun, nestăpânit, prea liber, prea nonconformist și totodată sclipitor. Am ales să mă îndepărtez de acea flacără vie de teamă că mă va transforma într-o mână de cenușă, deși inima mea s-a împotrivit din răputeri. N-am ascultat-o, am înghețat-o și așa a rămas mult timp. Am ignorat-o deliberat până acum câteva zile când subit a tresărit de bucurie. Una meschină de care mi-e rușine.

Cosmin a plecat pentru șase luni în Ungaria, trimis de șefii săi. Imediat ce am închis ușa în urma lui m-am simțit eliberată, ușoară, veselă, fericită. Nici el n-a părut prea trist, nici n-a insistat cine știe cât să-l însoțesc - aranjase lucrurile și pentru eventualitatea aceasta. Nu foarte convingătoare l-am refuzat motivând că, nu doresc în ruptul capului să-mi pierd locul de muncă, iar o întrerupere atât de îndelungată acolo ar fi dus.

Odată rămasă singură, deși m-am simțit extraordinar de vinovată pentru reacția mea, am ho-

tărât să mă scutur de tipare, reguli, de orice constrângere. Mi-am luat chiar și concediul deoarece nu mai suportam să mă încadrez în vreun program. Nici măcar cel de la serviciu. Voiam să uit că există ceasuri, că există ore de masă, de somn, de orice altceva. Doream să-mi ascult inima și să-i răspund fără preget indiferent ce ar fi cerut. Să zăbovesc printre cuvinte cât poTEAM fără să mai aud obișnuita întrebare-reproș: „De ce-ți pierzi tu timpul cu prostii?” urmată de mărinimoasa aprobare: „Bine, până-mi termin eu ora de lectură. Apoi mergem la culcare.”

Mai mult decât să scriu, sau cel puțin la fel de mult, intenționez - și azi simt că am curaj s-o fac - să mă întorc în urmă cu mulți ani și să depistez momentul când am rătăcit drumul. Nu pot crede, deși am făcut eforturi să mă conving, că destinul meu a fost creionat atât de absurd. Creația originală trebuie să fi fost altfel, dar undeva pe drum am ieșit din rol, am evadat din cine știe ce motive ori pur și simplu m-am pierdut. Când?

Mă revăd în amfiteatru, la cursul de analiză matematică. Domnul Rotaru, o somitate în domeniu, abia a terminat de prezentat o demonstrație. Toate tablele sunt pline de scrisul lui mărunț și ordonat. Tocmai își șterge mâinile de cretă, pregătindu-se să încheie ora când se aude vocea lui Albert:

– Domn' profesor! Aveți o greșeală acolo!

– Daa, unde? întreabă profesorul ușor ironic, dar calm.

Noi ceilalți, privim perplecși scena. Nu ne vine a crede urechilor mai ales că, ne pare absolut imposibil ca un student să înțeleagă din prima raționamentul, darmite să descopere greșeli. Ne așteptăm să cadă trăznetul pe colegul nostru, iar pe mine - deja îndrăgostită - mă doare aproape fizic nesăbușia lui. În schimb el, foarte relaxat, indică locul unde s-a strecurat eroarea. Ilustrul matematician studiază câteva clipe formulele de pe tablă, apoi spune:

– Mda... Dar cum nici lui Da Vinci nu i-a reușit surâsul Giocondei și l-a lăsat așa, nici eu nu voi corecta. Învățați din carte! ne îndeamnă și părăsește sala zâmbind.

Atunci m-am topit de fericire. Era al meu. Albert era iubitul meu. Din verdele privirii lui culegeam întotdeauna raze de soare, dar deodată mi se desvăluia mai mult. Dincolo de ceea ce voia el să arate de obicei - deși fermecător, părea că nu ia nimic în serios - am zărit strălucirea aurului curat. Eram mândră că mă alesese dintre toate fetele, pe mine cea comună, banală, chiar închistată în reguli și idei preconcepute. Intuia probabil o Sorină deosebită, necunoscută chiar și mie. Una înfășurată, aproape sugrumată de miile de constrângeri țesute în jurul ei, pe care el se chinuia să le rupă rând pe rând. Iar

eu, surprinsă la fiecare pas de ceea ce scotea din adâncul meu, mușcam cu poftă din viață, simțind arome și gusturi deosebite, mereu altele, mereu altfel. Părea că nimic niciodată nu va putea să ne stea în cale. Că soarta ne-a adus împreună și ne va purta pe brațe până la capătul vremii. Dar m-am speriat, m-am îndoit, l-am rănit și am fugit înapoi în lumea mea cuminte, previzibilă, ordonată.

Primul fior de teamă mi-a înapoiat toate judecățile. Eram tot în amfiteatru, același profesor Rotaru privea cum Albert, transpus într-o lume necunoscută mie, scria febril pe tablă. Ora fusese deturnată de la tema ei dat fiind disputa dintre cei doi în legătură cu teoria relativității a lui Einstein. Albert cel Mic - așa i-a rămas numele după acel curs - susținea că a descoperit unde s-a împotmolit marele matematician și pentru că i s-a permis își expunea punctul de vedere agitat și parcă prins de friguri. Desbateră a rămas deschisă. A continuat, presupun, pe durata vizitelor făcute acasă la profesor - impresionat peste măsură de inteligența studentului său. Și eu am fost uimită deși îmi dovedise de nenumărate ori că este genial. De fapt atitudinea lui ieșită din comun și puțin stranie m-a înfricoșat. Parcă se transformase într-o altă persoană acolo în fața tablei. Un străin pătimăș până la alienare. Spectrul nebuniei m-a îngrozit. Deodată mi s-a părut aproape invizibilă granița dintre normal și anormal. N-o mai distingeam defel.

Un timp am uitat acea senzație, acea dilemă, dar el era tot mai preocupat să ducă mai departe lucrarea. Muncea mult, se consulta cu domnul Rotaru, încerca să-mi explice și mie, însă nu reușeam să țin pasul. Mi se păreau fanteziste concluziile lui despre timp și spațiu, iar noțiunile de multidimensionalitate și universuri paralele, produsul unei minți tulburate. Când mi-a spus că a demonstrat ipoteza conform căreia trecutul, prezentul, viitorul coexistă aici și acum și pot fi accesate oricând printr-o simplă alegere, am cedat. Îmi explica însuflețit cum se va schimba viața noastră pe pământ, cum vom putea călători în timp, cum vom putea sta față în față cu versiuni de-ale noastre din cine știe ce alte dimensiuni, iar eu aveam un singur gând, o singură îngrijorare, o singură spaimă. Vorbele mi-au scăpat aproape fără voie:

- Te-ai gândit vreodată să discuți cu un medic?
- Ți-am făcut capul mare! a râs, crezând că glumesc.
- Vorbesc serios! i-am susținut privirea, gravă.
- Aha, înțeleg!

Doar atât a avut de spus și a dispărut din viața mea. Nu, nu era nebun, ci doar dotat cu o inteligen-

ță ieșită din comun. S-a transferat în scurt timp la Facultatea de Matematică și Informatică. A terminat-o primul, nu s-a însurat niciodată, iar ultima oară când am auzit despre el lucra în Belgia, cercetător științific. Iar eu...

Bucuroasă că mi-a plecat soțul de acasă, după o mulțime de ani seci încerc să urmez exemplul lui Albert. Trăiesc clipa așa cum vine ea. Spunea cineva că atunci când oamenii își fac planuri Dumnezeu se prăpădește de râs. Consider că s-a distrat destul pe seama mea. Îmi doresc o schimbare ori mai bine, o întoarcere în timp. Realizez că este imposibil și totuși nu pot să nu mă întreb ce ar fi fost dacă luam altă decizie.

Sunt în fața calculatorului de azi dimineață, străduindu-mă să reconstitui trecutul. Am scris trei versiuni, trei continuări ale poveștii întrerupte atunci, toate nesatisfăcătoare, toate neterminate și abandonate în final. Nu dezarmez. Pe a patra o voi duce sigur până la capăt. Știu, sau poate mă amăgește speranța ascunsă că, odată încheată va prinde viață - dat fiind magia cuvintelor -, dacă nu cumva deja trăiește undeva în universul acesta misterios.

Dar golul dinaintea ideii-scânteie persistă, cuvintele refuză ordinea mea, orice ordine. M-aș mulțumi și să curgă cum vor ele, dar monitorul rămâne alb. Nu pot încă să reinventez pașii nefăcuți, viața netrăită. Mă ridic de pe scaun și după ce patru-lez puțin prin casă hotărâsc să-mi fac o cafea. Ce dacă este trecut de prânz și Cosmin ar spune: „Nu este sănătoasă, mai ales la ora asta!” Acum am poftă și acum o voi bea. Aprind focul să pun apa la fiert, dar îl sting imediat fiindcă realizez că n-am din ce s-o fac. Cutia este goală de ieri. Trebuia să fi mers la cumpărături de dimineață, dar am tot amânat ca să scriu. Să mai încerc o dată și încă o dată, iar acum sunt blocată pe toate liniile.

Deodată gândul îmi zboară la Sabina, prietena mea din facultate. De fapt fostă prietenă deoarece am evitat-o consecvent de-a lungul timpului ca s-o protejez de disprețul lui Cosmin. Nu s-ar fi sfiit să și-l exprime pe față, se lăuda că el spune lucrurilor pe nume. O socotea imatură fiindcă renunțase la o meserie serioasă pentru a-și deschide o cafenea. Își pierdea timpul, spunea el, învârtindu-se toată ziua printre oameni de calitate îndoielnică. Găseam tot felul de scuze când mă căuta și până la urmă a renunțat, lăsându-mi mie inițiativa. N-am avut-o.

În acest moment însă, am un chef nebun să merg la ea, să-mi risipesc și eu timpul printre oamenii aceia. Fără ezitare o sun și după ce-și epuizează ironiile la adresa mea - meritate din plin - se îmblânzește și nu mai pregetă să-mi explice cât de dor îi este de mine. Deși aș asculta-o la nesfârșit îi

tai vorba repezit:

– Vin la tine în jumătate de oră. Ești acolo?

– La țanc! Am o surpriză, vreau să întâlnesc pe cineva!

Închide înaintea să apuc s-o descos. Mă pregătesc iute de plecare, dar îmi aleg cu grijă hainele. Mă și fardez puțin deși parcă-i aud vocea soțului: „Femeile trebuie să fie naturale!...” Îmi frământ mintea să ghicesc pe cine urma să întâlnesc, vibrez de nerăbdare să-mi văd prietena, o boscorodesc că este atât de secretoasă, dar cel mai mult, am senzația că în zidul dintre prezentul meu și un altfel de viitor a apărut o spărtură prin care aș putea evada.

Intru în cafenea și câteva clipe rămân ținută locului. Uimită și încântată. Mă așteptam să văd acei oameni etichetați atât de dur de Cosmin și în schimb mi se desvăluie un local foarte select. Aproape toate mesele sunt ocupate. În majoritate de perechi, dar și destule unde trei, patru ori chiar mai multe persoane discută amical. Observ și câțiva solitari. Unul, undeva în stânga intrării desenează. Ceva din ambianță mă duce cu gândul la Capșa din vremurile când devenise locul de întâlnire al scriitorilor, pictorilor, ziariștilor, artiștilor.

Vrăjită de atmosferă, aproape uit de ce am venit, când semnele Sabinei mă trezesc. Își agită mâna în aer tot încercând să-mi atragă atenția, apoi nerăbdătoare vine înaintea mea. Privirea mea însă rămâne agățată de spatele bărbatului de lângă care s-a ridicat ea. Oricât aș dori să mi-o desprind nu pot. Scormonește, recunoaște, ar vrea o confirmare, ar vrea să-l întoarcă, să înoate în verde, să se convingă. Nu mai știu ce fac, iar genunchii parcă mi se înmoaie. Aud sporovăiala Sabinei, dar nu înțeleg nimic. Răspund automat și fără să realizez cum ajung la un pas de el. Sfârșită de emoție dau să-i rostesc numele, însă mă opresc la timp. Mă simt și așa stânjenită fiindcă ochii lui negri pătrunzători par a-mi fi citit într-o secundă sufletul, gândurile, povestea. Totodată par că-mi deschid - n-aș putea explica în ce fel - calea spre un altfel de viitor.

Câtă muncă în spatele acestei aniversări! Câtă dăruire și frumoasă încăpățănare! Când revistele de cultură își reduc tirajele sau dispar acest moment ne însuflă curaj și ne îndeamnă la solidaritate. Sperăm ca Fereastră spre inima noastră să rămână întotdeauna deschisă!

Felicitări și viață lungă!

Paul Chiribucă,

Decan al Facultății de Teatru UNATC București

Aniversarea Revistei Fereastră de la Mizil îmi oferă plăcutul prilej să salut un nobil act de cultură, un nobil act de devotament în favoarea civilizației spirituale a unei geografii devenită celebră prin oameni de litere românești străluciți și slujită și prin această revistă exemplar de către împătimitii ai scrisului și nu mă pot opri să nu salut pe poetul și animatorul cultural Emil Proșcan, directorul publicației. Nu mă pot opri, apoi, ca vâlcean să fiu gelos pe Mizilul care în Emil Proșcan are astfel un dascăl de civism și de cult al conștiinței identitare.

La mulți ani Revistei Fereastră, slujitorilor și colaboratorilor ei, printre care mi-aș dori și aș fi onorat să mă număr!

Dinu Săraaru

Când aud că există astfel de sărbători în publicistica noastră, când mi se oferă ocazia să spun câteva cuvinte despre un act liber de cultură, în care contează mai puțin întunecimea vremurilor pe care cu toții le simțim, pe coala de tipar sau pe pleoape, mă emoționez și simt nevoia să vorbesc puțin. Tot mai puțin. Eventual să tac, din respect pentru eforturile oamenilor din spatele copertelor, să plec fruntea, în semn de apreciere, să mai fac și eu, pe drumul început, câțiva pași cu Flacăra în brațe, purtând în minte, ca pe un jurământ nerostit, ca pe o promisiune sfințită cu o strângere de mână, coordonatele libertății și demnității, să îmi reproșez, cât încă se mai trag linii, că uneori nu am luptat destul și să cred, mai ales să cred, că încă mai există șansa de a ieși la drumul mare, acolo unde **FERASTRA** către idei ne-a tot așteptat și, iată, ne așteaptă larg deschisă.

Ana-Maria Păunescu

Înainte de a fi o metaforă cu valențe culturale, Fereastră este o realitate vie, o tribună de idei cu reperele actuale ale spiritualității românești. Păstrând dreapta cumpănă în selectarea autorilor și a materialelor, fără excese laudative ori minimalizări nemeritate, Fereastră întregeste benefic și necesar gama tipăriturilor de gen, înscriindu-se cu succes în necurmata și febrilă competiție a valorilor culturale. Îi dorim publicației cu un nume atât de reverberant să manifeste aceeași generoasă deschidere către valorile autentice ale culturii românești. **La mulți ani!**

Geo Galetaru,
Redactor-șef al revistei „Sintagme literare”

Rodian Drăgoi**Părul lung al poetului
încâlcise pădurile**

Părul lung al poetului încâlcise pădurile
un mormânt visător îi trecea pe sub pleoape

poate cânta cenușa ce o purta în el
când oglinzile veneau să îl caute-n ape

iarba tremura ca o femeie care-a ucis
în păsările oarbe ninge și era frig

el asculta cum se desparte lumina de lumină
ținând în mână palidul câștig

lumea îi tremura mereu pe limbă
nici o fereastră nu voia să îl audă

cu-aceiași greieri iarba-l căuta
noaptea-i cădea pe umeri ca o hlamidă udă

cineva trântise o ușă sau o petală căzuse
prin el zvâcnea pământul ca o taină

ducea în brațe-o carte sau un prunc?
vai, ocrotea zăpada cu propria lui haină

La împlinirea celor 100 de numere de la apariție, urez revistei Fereastra viață cât mai lungă și succes în continuare, spre bucuria cititorilor săi.

Ion Roșioru**Tămăduit de vanitate**

Poetului L.M.

Plângea biserica albastră în
cimitirul ei modest:

Cu morții din mătasea ierbii
formam un tainic palimpsest!

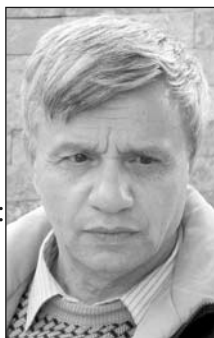
Deasupra Gurii Teghii norii se
buluceau să-și intre-n rost:
Eternele chilii din stâncă ne îmbiau la adăpost!

Un ciot de lumânare-n nișa din est ardea izbăvitor:
Privindu-l mă-mbăta lumina din tot trecutul viitor!

Ploua și-n jur plutea o stare intransitivă de târziu:
Tămăduit de vanitate m-am hotărât
să nu mai scriu!

Gonesc cu pietre cucuveaua

Au frunze aurii cireșii. E nunta fetei lui Cristac.
I-am ticluit scrisori destule. M-am dus
armata să mi-o fac!

Se cântă muzică diversă. Grigore Leșe-i
cel mai bun.
Mi-s deodată ochii umezi. Pornesc aiurea
prin cătun!

Pe locul fostei mori cresc bozii. Îndrăgostiții
întră-n crâng.
Aleg cărarea neumblată. În toată voia pot să plâng!

Ceru-n apus e ocru-vânat. Nuntașii urlă violent.
Gonesc cu pietre cucuveaua. Înjur
ca ultimul sergent!

Fără tine, timpul sacru

E-o duminică ploioasă. Bate clopotul a mort.
Aducându-mi-te-n minte pot pustiul să-l suport!

Cresc regretele livezii răvășite prin cules:
Doar icoana ta m-ajută din tristețea mea să ies!

Piersicii pitici anemici s-au uscat de-atâta rod:
Gândul că exiști mă ține la distanță de exod!

Nu o dată bruma prinde trandafirul în boboc:
Fără tine, timpul sacru ar fi stat demult în loc!

Tristă cumpăna fântânii

E septembrie și încă dovelecei dau în floare:
Tinerețea-ntârziată mi-a rămas pe veci datoare!

Jumătate din grădina-n pantă a pornit la vale:
Nu voi ști nicicând căldura casei mele virtuale!

Cresc cearății în neștire pe fâneața azi izlaz:
Tata ar muri, văzând-o, încă-o dată, de necaz!

Tristă cumpăna fântânii zace-ntinsă la pământ:
Apa tot mai ne-ncepută-i fără leac de te descânt!

Îmi avizez seninătatea

O dată fructele culese, respiră pomii-n voia lor:
Despovărat de amintire spre mine însumi urc
în zbor!

O dată fructele culese, pământu-i iar avid de cer:
Că mai există-o nouă vară în toamnă reînvăț
să sper!

O dată fructele culese, mai dese-s stelele-n tării:
Din adâncimi de dor albastru îmi fac iluzii
c-o să vii!

O dată fructele culese, somnul fântânii e ușor:
Îmi avizez seninătatea cu care-n orice clipă mor!

Mihai Batog - Bujeniță

Ajunsa centenară, unul dintre miracolele puțin posibile în zilele noastre, revista Fereastră, fericit însoțită de permanenta muncă a unui colectiv merituos, se dovedește nu numai frumoasă ci și înțeleaptă oferind cititorului, întotdeauna, un regal de cultură de cea mai bună calitate. Să ne vedem sănătoși la următorul centenar!

Cu stimă și multă admirație,

Mihai Batog-Bujeniță

TITANI CARE AU SCHIMBAT LUMEA

(Proză umoristică)

Formidabila Armada era acum doar o amintire. Destul de întunecată! Vulturul, foarte zdravăn jumulit după bătălia de la Waterloo își luase zborul, supravegheat de englezi, către o insulă pierdută în imensitatea oceanului Atlantic. În Paris, prin poarta Saint-Denise intrau învingătorii. În fruntea lor, Țarul Tuturor Rusiilor înconjurat de gărzile cazacilor, niște oșteni a căror reputație nu era deloc în contradicție cu uniformele lor multicolore, bogat ornamentate, de inspirație mongolă. Parisul fremăta de bucurie de parcă ar fi fost un oraș eliberat nu unul cucerit. Mult mai târziu, după ce și-au dat seama de prostie, prin tot felul de mercenari ai scrisului, au reușit să demonstreze lumii că nu a fost chiar așa.

Lumea, care oricum nu mai era interesată de adevăr, a citit cu plăcere și fiecare a gândit ce a vrut. Astfel a mai luat naștere o secvență de istorie considerată strict obiectivă și foarte imparțială.

Dar, atunci, Țarul, un bărbat frumos, elegant, manierat și cult, a făcut o impresie copleșitoare exact în zona unde acesta dă cele mai bune rezultate. Adică asupra femeilor! Era totuși o mare deosebire între acest împărat și cel dinaintea lui, unul mic, burtos, chel, paranoic și preocupat doar de războaie. Hai să fim sinceri! Femeile știu cel mai bine cum trebuie să arate un învingător chiar dacă de multe ori se prefac seduse de tot felul de pitecanii ajunse în funcții.

Peste câteva zile, tot prin poarta Saint-Denise, intra un alt convoi, cel care îl readucea pe regele Ludovic al XVIII-lea din nou pe tronul pe care, din motive de siguranță personală, îl abandonase cu aproape un an în urmă. Comparativ cu fastul defilărilor anterioare acest convoi greoi și foarte trist părea a transporta cărbuni sau, în cel mai bun caz, cartofi pentru populație cam înfometată a Parisului. De unde și lipsa totală de entuziasm a cetățenilor, palid substituită de uralele anemice ale unor regaliști plătiți din caseta regală. Aia care nu mai avea bani în

ea de mai bine de un deceniu dar care funcționa pe baza unor împrumuturi care urmau să fie plătite, ca de obicei, de popor! La fereastră uneia din trăsurile apăsate, din când în când o batistă albă care flutura spre admiratori. Era desigur un lacheu întrucât regele, picotea între perne și visa că mănâncă. Era visul său preferat fiindcă la volumul său, aproape 200 de kilograme perfect împodobite cu diabet, gută, tensiune și astm, ultimul Bourbon nici nu își dorea un alt vis.

Desigur atmosfera era propice petrecerilor. Balurile, carnavalurile, amorurile și tot ce poate însemna distracție și relaxare păreau a fi preocuparea tuturor: învinși sau învingători, bogați sau săraci, francezi, austrieci, ruși, prusaci, germani sau englezi. Se constată astfel că războiul este un prilej tot atât de bun pentru un chiolhan precum o cumetrie sau o luare din moț. Foarte bine! Doar așa se puteau uita milioanele de morți care-și albeau oasele prin pustii, mlaștini, păduri sau prin stepele sălbatice unde ajunseseră fără să aibă habar ce caută pe acolo.

În contextul acestei bucurii generale proaspăt revenitul Ludovic al XVIII-lea simți nevoia de a-l invita la un prânz de lucru pe autocratul Rusiei, strălucitorul Alexandru I Romanov, personaj aflat de câțiva timp în atenția întregii Europe. Prânzul avea să se desfășoare fără mare ceremonie, dar cu respectarea strictă a protocolului regal, într-un triclinium privat al regelui, unul nu foarte mare, dar opulent decorat în aur, cu picturi și emailuri de mare valoare. Regele miza pe o anumită impresie ce o va produce acest ambient asupra țarului despre care el avea impresia că este un fel de nobil de țară, așa mai prostuț și, în consecință, foarte măgulit, adică strivit pur și simplu, de primirea fastuoasă făcută de un rege coborât din marele Hugo Capet.

Împăratul primi invitația o citi cu destulă scârbă, avea lucruri mult mai importante de făcut totuși, deoarece nobilele doamne ale regatului nu mai pridideau cu invitații galante, iar o discuție cu blegul de Ludovic era cel mai plictisitor lucru cu putință. Oftă și căzu pe gânduri... Era un sacrificiu pe care trebuia să-l facă totuși pentru a revigora relațiile cam spulberate ale celor două țări, mai ales acum când austriecii își cam luaseră lumea în cap și puneau la cale cu englezii tot felul de ticăloșii vizând interesele imperiului rus. Mde, pentru popor trebuie să te mai și sacrifici. Trimise răspuns că acceptă invitația...

A doua zi fix la ora 13.⁰⁰ intră în micul triclinium îmbrăcat în una din uniforme sale, cea de Mare Hatman al Cazacilor. Impresia că a fost invitat la prânz într-o debara i se risipi doar când îl văzu pe rege leorpăind ceva dintr-un castron, probabil una din nenorocitele lui de supe. Regele, foarte oficial, îi arătă unde să se așeze iar majordomul îi trase scau-

nul. Scaunul! Împăratul simți că ia foc! Deci dobi-tocul de Ludovic stătea pe un fotoliu iar el era invitat să stea pe un nenorocit de scaun! Își recăpătă sânge-le rece, refuză, spre uimirea regelui, să se așeze și spu-se cu un glas care la Moscova ar fi produs viscole:

– Băi, Luică, eu te cam știu pe tine de bou. De fapt ești cel mai prost om pe care l-a suportat tronul vostru și, te rog să mă crezi, că ai mare con-curență în istorie, dar nu-mi puteam închipui că ești atât de ticălos. Păi, cum crezi băi, vacă încălțată, că voi sta eu pe scaun și tu pe fotoliu!?

– Protocolul, îîî, e vorba de protocol, unul stabilit de marele meu înaintaș Ludovic al XIV-lea și nu se poateeee...

Împăratul simți nevoia să-i dea în cap cu un polonic, dar se abținu și făcu doar o glumă regală:

– Băăă, i-o fi pus-o lu' mă-ta vreun împărat și nu am aflat eu până acum. Dar hai, să lăsăm intro-ducerile și să trecem la fapte! Se duse în spatele fo-toliului pe care zăcea Ludovic, îl ridică pe picioarele din spate, apoi îl răsturnă pe o parte. Ludovic se trezi pe podea dând disperat din mâini și picioare, mai ce-va ca o țestoasă aflată cu pe spate, încercând în zadar să se ridice de jos. Valeții și slujitorii priveau scena cu destul calm deoarece ei nu aveau voie să-l atingă pe rege. Cel care încercă o intervenție fu majordo-mul-șef, un duce dintr-o străveche familie. Primi de la împărat o palmă atât de meseriașă încât crezu că aude Marseieza ceea ce în condițiile date devenea foarte periculos. Se retrase smerit în timp ce împă-ratul îl dojenea cu blândețea specific rusească:

– Băi, tu să te miști numai dacă dau eu po-runcă! Sper să nu se mai repete fiindcă voi fi nevoit să te bat cu biciul până când înveți!

Apoi, foarte binedispus, îl ridică pe Ludo-vic și-l trimise la capul celălalt al mesei interzicân-du-i să se așeze pe ceva. Bietul de el trecea printr-o experiență unică. Nu mai mâncase niciodată stând în picioare. Acum o făcea deși pe obraz îi curgeau lacri-mi cât pumnul. Alexandru se așeză lejer în fotoliul proaspăt eliberat se uită la bucatele de pe masă, evită să atingă ceva, deoarece cunoștea pasiunea regilor de a se otrăvi unii pe alții, și spuse:

– Acum că nu prea am reușit noi să lămu-rim toate problemele îți propun să ne vedem și mâi-ne să luăm prânzul împreună poate că până atunci vă mai vin mințile la cap și refaceți protocolul. Aruncă șervetul de olandă fină în castronul cu supă de raci și ieși îngânând un cântecel de petrecere de pe me-leagurile îndepărtate ale Volgii.

Abia după ce ieși din încăpere unii dintre servitori își permisă să leșine iar regele se așeză din nou pe fotoliu și continuă masa. Eforturile diplo-matice intense în scopul obținerii supremației în dis-

cuții îi dăduseră o foame groaznică.

Târziu, în noapte, Alexandru sosit de la o în-tâlnire foarte plăcută cu o contesă zburdalnică se în-tinse în pat și deschise una din gazetele de seară ca să vadă ce se mai întâmplase prin Paris. Citi articolul de fond al regalistei Gazette de France și nu-i veni să-și creadă ochilor:

„Astăzi la orele prânzului în micul salon de aur al palatului Louvre a avut loc un prânz de lucru la care Majestatea Sa Regele Ludovic al XVIII-lea l-a invitat pe Țarul Alexandru, nepot al său pe linie maternă. Tânărul autocrat a fost deosebit de impres-ionat de fastul și măreția locului de întâlnire iar bu-nul nostru Rege i-a ținut cu acest prilej și un mic dis-curs privind protocolul curții cu referire la întemeie-torul acestuia Ludovic, Regele Soare. Emoția cu care țarul a urmărit învățăturile primite ne fac să cre-dem că și pe viitor marea noastră cultură va fi cea ca-re va da tonul în noua configurație europeană la care iubiiții noștri regi lucrează de la încheierea nefericitei perioade a banditului corsican”.

Țarul simți nevoia să-și dea pumni în cap. Nu fusese suficient de clar în precizări. Va trebui să o ia de la cap. Însă va folosi de data aceasta și niște argumente didactice mult mai convingătoare...

A doua zi, la fel de punctual, împăratul tre-cu pe holuri, se strădui să nu bage de seamă faptul că gărzile elvețiene fuseseră dublate, intră în triclinium și nici măcar nu se mai miră de faptul că Ludovic stă-tea tot pe fotoliu și înfuleca niște stridii. Regele se prefăcu a fi foarte încântat că-l revede pe Alexandru și îi arătă scaunul pe care să se așeze. Alexandru su-răse subțire și-i spuse regelui:

– Luică, ești incorrigibil și nu văd decât o sin-gură ieșire din situație.

Numai că de data aceasta regele spuse cu vo-ce cam tare:

– Sper că sacrosanta mea persoană nu va mai fi lezată fiindcă altfel voi fi nevoit să-mi impun punctul de vedere folosind devotatele mele gărzi! Era desigur un avertisment care bănuia că își va face imediat efectul. Doar că surâsul lui Alexandru se mai subție puțin iar regele, neștiind cum și de ce zâm-besc țarii Rusiei, decise că poate să-și continue prân-zul. Doar că țarul bătu din palme, ușile salonului se deschiseră și în încăpere pătruseră câțiva cazaci, ve-seli și exuberanți ca de obicei. În mâni țineau cape-tele cam triste ale unor membri ai gărzilor regale dar și vestitele lor săbii curbe acum destul de însângera-te.

Ludovic icni, se ridică surprinzător de vioi de pe fotoliu și fugi în celălalt capăt al salonului. Aici stridiile se zvârcoliră nervoase și ieșiră intem-pestiv din regala lor temniță. Era probabil un mo-

ment foarte comic deoarece țarul râse în hohote secondat de bravi săi cazaci.

– Mdaa, acesta este de regulă efectul pe care-l produce apariția acestor destoinici soldați ai mei.

– Hai, flăcăi, luați câte un clondir de coniac și mergeți sănătoși! Este de prisos să mai spunem că slugile în livrele le dădură rezerva de băutură pe o lună destul de bine motivați de privirile șugubețe ale cazacilor. Băieți buni, aceștia goliră câteva clondire chiar acolo, neuitând să-i mulțumească țarului cu vorbe simple dar care mergeau la inimă:

– Blagadariuvam, batiuşka! Țarul chiar lăcrimă puțin, înduioșat de nobilele lor purtări și îi trimise în curte să vadă dacă nu cumva mai au ceva treabă de făcut.

Bietul Ludovic se ținea de pereți pe când țarul așezat pe fotoliu legumea ceva icre și le stropea cu o votcă pe care și-o adusese cu el. Încercă și o glumă cu regele:

– Ludovic, dragă, poți continua să mănânci și sunt convins că mâncatul în picioare te va mai ajuta la digestie. Apropo, cum stai cu colesterolul? Vrei să-l trimit pe medicul meu să te consulte? E un tip priceput mi-a vindecat și o oaie la care țineam eu foarte mult...

Pe când vorbeau ei așa, amical, cum se cuvine la o masă cu ștaif, prin ușile deschise larg pătrunse moartea. Atmosfera îngheță iar moartea, înfășurată în mătăsuri negre, păși elegant printre resturile de pe podea și făcu o reverență impecabilă în fața celor doi. Regele suspină ușurat! De fapt nu era chiar moartea, era doar ministrul de externe, prințul Talleyrand, vestit pentru machiavellăcurile sale și pentru admirabila lui abilitate de a trăda pe oricine.

– Prea bunilor stăpâni, rosti el afișând un zâmbet la care dacă priveai te îmbolnăveai de diabet, poate umila voastră slugă să vă fie de folos cu ceva în aceste minunate clipe de tihnă și pace?

Ludovic încercă să spună ceva dar nu-și găsi cuvintele iar țarul rosti scurt: Ieși!

Zâmbetul de pe fața diplomatului mai luă un kilogram de untură în plus iar acesta se retrase, la fel de elegant, mergând cu spatele. Știa încă de pe vremea corsicanului cât de periculos este să-i pierzi din ochi pe stăpâni. Sunt cam isterici și îți dau șuturi când nici nu te aștepți. Nu că l-ar fi pus în poziție jenantă. El nu cunoștea acest sentiment iar la câți bani primea pentru serviciile sale asta nici nu ar fi fost prea important. Doar că noile sale haine nu puteau încă să se umple de praful ciubotelor fie ele și ale țarului.

Oricum, seara, în același ziar, Alexandru citi: „Noua rundă de discuții dintre marele nostru rege, Ludovic cel Înțelept, și Autocratul Rusiei s-a

bucurat de prezența strălucitului ministru de externe, excelența sa prințul de Talleyrand-Périgord, cel care a oferit întreaga sa experiență pentru ca viitorul omenirii, dar mai ales al marelui nostru regat nostru să cunoască o nouă perioadă de pace și progres. Pe timpul discuțiilor a fost remarcată și pitoreasca prezență a unei delegații de cazaci care a jurat credință prealuminatului nostru rege. Acesta a răsplătit gestul lor binecuvântându-i!

– Mdaa, mai trebuie lucrat... Îl voi capacita la maximum pe izmenitul ăla Talleyrand. El știe mai bine cum trebuie procedat...

Cert este că peste numai două luni țarul era la Moscova unde se tot ferea de asasinat iar regele mănca, la invitația rafinatului său ministru de interne, o admirabilă tocană de ciuperci. După masă se simți extrem de vioi, începu chiar să latre vesel și seara chiar sări de la balcon să prindă luna. A greșit puțin unghiul și ziarele au anunțat că Preaînțeleptul rege murise la masa de lucru după ce semnase câteva decrete care urmau să schimbe soarta lumii.

Într-adevăr, sfârșitul tratatelor de pace au adus în atenția întregii lumi perspectiva unui mileniu de pace prosperitate și progres. Apăruseră deja și unele îngrijorări cu privire la plictiseala care se va instala datorită păcii, începu și o cursă dementă de înnoire a arsenalelor, dat fiind că o pace durabilă implică în primul rând forțe militare care să o mențină, unii oameni nici nu se mai sinchiseau de viitor fiindcă acesta urma să fie, conform documentelor publicate, unul lipsit de griji. Se născuse desigur și un oarecare Marx care va umple lumea cu prostii dar nu va fi luat în seamă prea curând. Erau și unii, discreți și tăcuți ca peștii, care știau precis cât va dura mileniul de pace dar ei păreau niște filantropi preocupați doar de salvarea sufletelor celor drepti și, la fel, nu-i băga nimeni în seamă. Lucruri cât se poate de firești, dacă stai să cugeți. Apoi, la fel de firesc, nimeni nu se mai gândea la cei doi titani care prin eforturi supraomenești și prin înțelepciune făcuseră posibilă această minune care se numea deja La Belle Epoque.

Mdee, popoare nerecunoscătoare și ingrate...

Nicolae Dabija

Fii ai limbii române

*„Limba noastră-i o comoară
în adâncuri înfundată,
un şirag de piatră rară
Pe moşie revărsată...”*

spusese acum aproape o sută de ani poetul Alexei Mateevici despre limba noastră. Limba română ne-a însoţit de-a lungul istoriei. Pentru ea s-a suferit, pentru ea s-a murit.

Un călător italian, Antonio Bonfini, ajuns la curtea lui Ştefan cel Mare, va rămâne impresionat de lupta dusă de oştenii marelui voievod pentru limba română: *„Sub valuri de barbari, valahii lui Ştefan cel Mare îşi apără limba valahă (română) şi, ca să nu o părăsească nicidecum, se împotrivesc cu atâta îndârjire, încât îi vezi că luptă nu atât pentru păstrarea vieţii lor, cât pentru limba lor valahă (română)”*.

În această parte a lumii, limba a avut cel mai mult de pătimit. Ea a fost, odată cu vorbitorii ei, trasă pe roată, suită pe ruguri, a căzut rănită pe câmpurile de luptă, a fost prizonieră în temniţe grele, a fost deportată în gheţurile siberiene, a fost pusă la zid, s-a tras în ea din arcuiri şi din mitraliere, a fost bătută în cuie pe răstignirile veacurilor...

Dar ea a înviat de fiecare dată ca Iisus.

Şi nu ne-a părăsit.

Să-i fim recunoscători pentru că a fost cu noi de-a lung de milenii, pentru că ne-a însoţit la bine şi la greu, pentru că ne-a ajutat să dăm rost bucuriilor şi durerilor, dorurilor şi nădejdlor noastre şi, totodată, să le mulţumim părinţilor, bunicilor, străbunicilor şi răstrăbunicilor pentru că au făcut totul ca tezaurul ei să ajungă până la noi întreg.

Limba este un atribut al statalităţii. Ca şi imnul. Ca şi drapelul. Ca şi stema.

Ea trebuie cinstită, vorbind-o frumos.

Ea trebuie ocrotită, vorbind-o corect.

Este omagiul pe care i-l putem aduce zilnic.
Limbii noastre româneşti.

Să ne facem datoria de fii ai Limbii Române şi să împlinim testamentul bătrânului poet Ienăchiţă Văcărescu, cel care acum mai bine de două sute de ani ni s-a adresat cu multă încredere fiecăruia dintre noi.

*Urmaşilor mei Văcăreşti,
Las vouă moştenire
Creşterea limbii româneşti
Şi a patriei cinstire.*

Limba Română

Gheaţă şi pară,
cer şi fântână,
nume de Țară:

Limba Română.

Tânăr meleag,
doină bătrână,
foşnet de steag:

Limba Română.

Floare pe ram,
bob în țărană,
nume de neam:

Limba Română.

Clipa pe care
Vecia o-ngână,
Dorul cel Mare:

Limba Română.

Când nu vom mai fi,
din noi o fărâma
în ea va trăi...

Limba Română.

Nicolae Dabija

Dragi prieteni! Sunt scriitorul Ştefan Dumitrescu. Am fost impresionat de la început de frumuseţea, bogăţia şi varietatea temelor care dau viaţă fiecărui număr al acestei minunate reviste. Îmi doresc din toată inima să fiu un colaborator cât mai prezent în paginile ei şi sunt alături cu tot sufletul de dumneavoastră, dragi creatori şi colaboratori ai FERESTREI. Mergeţi înainte pe acest drum pentru că realizaţi un lucru minunat în cultura română.. Vă doresc din toată inima mari succese în viitor. Cu toată dragostea şi preţuirea, al dumneavoastră confrate

Ştefan Dumitrescu

FERESTRELE POEZIEI

Victoria Mălescu

Și eu am bătut la geamul **FERESTREI** din Mizil și s-a deschis. În fapt, mi-a deschis domnul Lucian Mănăilescu, cel ce era de veghe, cel ce a încrustat-o inspirat pe cerul limbii române, poet de stirpe rară, generos fiindcă-și cunoaște valoarea, solidar cu cei ce scriu cunoscând truda sacrificială asupra cuvântului spre starea lui de grație supremă. Numele multora dintre aceștia strălucesc sub raza diamantină a **FERESTREI**, la a cărei lumină mai veghează un om, domnul Emil Proșcan, personaj la fel de rar, primar al urbei, un primar care scrie, un primar slujind cultura cu talent și dedicare. Câte eforturi vor fi făcut cei doi ca **FEREASTRA** să se deschidă de 100 de ori trimițând spre lume bucurii ale spiritului, dar și primind aerul proaspăt al noutăților, nu știm, cum nici dâșii nu știu câte așteptări, câte speranțe avem în continuare, căci dacă o casă nu are fereastră, nu are nici suflet.

Îi dorim din suflet **FERESTREI**, care a găzduit celebritați și începători, poezie și proză, iubire și deznădejde, ani mulți, la fel de mulți ca cei care scriu, convinși că steaua lor va lumina mai înalt, trecând prin **FEREASTRA** magică de la Mizil.

Dincolo de fereastră

(Poezie inedită)

Stau lângă bătrâna
conectată la aparate
sub pungi de plastic cu lichid străveziu
dincolo de fereastră sclipesc
acoperișurile noilor vile, încă nelocuite
pe culoar pași grăbiți:
cât a ieșit creatinina?
i-au luat sânge
picătura din perfuzie întârzie
să se arunce în gol
ochiul tulbure al bătrânei privește
spre cineva nevăzut
dincolo de fereastră pescăruși
în stoluri
căutând o mare care a existat cândva
am păstrat resturi de pâine
pentru păsările ce se rotesc deasupra
spitalului aflat în reparație
forfotă înăuntru și afară
stau lângă bătrâna respirând sacadat
mâna blocată de cateter
e vânăta, umflată

bătrâna are cuminenția celor ce
nu-și mai aparțin
pași pe coridor
se apropie de ușă dar nu intră nimeni
se duc spre salonul 535
aici sunt alți bătrâni pe care i-am vegheat
le-am aprins lumânarea din sertarul
noptierei de la capul patului
un pescăruș mă privește în ochi
încă nu
bătrâna pare că doarme
picătura se târăște prin firul de plastic
picătura de viață, picătura de timp
dincolo de fereastră schele de lemn
mânjite de picături de mortar
pe frânghii urcă o găleată cu ciment
urcă la cer și calupul de cărămizi
muncitorul cu centură de siguranță neagră
se uită curios pe geamul
stropit abundent
bătrâna suspină, tresare
dincolo de fereastră norii
par bujori înfoiați albaștri
sună mobilul cu acorduri de Bach
lacrimi și muzică
un om cu mistrie și cască netezește zidul
ce se înalță
pași grăbiți de personal chemat în grabă
pași târșiți de bolnavi spre toaletă
strigăte: aparatul nu mai funcționează
piuituri scurte, stridente
oameni și aparate, care pe care
corzi de oțel susțin clădirea
ce vrea să se ridice la cer
bătrâna se răsucesc cu fața la zid
deasupra ei o lampă, aparatul cu oxigen
o iconiță a Bunei vestiri
raze portocalii leagă un perete de altul
pe gresie papucii de plastic, găleata, mopul
domnișoara doctor cât credeți că...
muncitorul se uită pe geam curios
în locul bătrânei vede o fetiță
cu o carte în mână, blondă, cu funde roșii
și eu am scris poezii într-o cameră de spital
erau bune
viii se plimbă printre morți
clinetul unor pantofi de cristal pe trepte
ușa se deschide
merge bine, am vrut doar să verific
bancnote strecurate în buzunarele zilei
purtând halat alb

bancnote de diverse forme, culori
muncitorul pe schele
manevrează cerul ca pe un zmeu
păsări albe ies prin ferestrele rezervelor cu nefrotici
vila abia terminată flutură un cearceaf
ca o pânză de corabie
zidarul zidește cu spor
pași apăsați se opresc în fața ușii, intră
o față albită de spaimă
mă aud strigată sonor
apoi râsetele vesele ale rezidenților din hol
în prima lor zi de practică
bătrâna și-a smuls perfuzia și nimeni n-a observat
pare că doarme
cu un fluture alb pe gură
frunzele plopilor clipocesc în aerul rarefiat
stolul pescărușilor se sparge-n fereastră zidită
miros de clor, zgomotul unui elicopter
să mori fără fruct
într-o livadă plină de fructe
sub ploaia nechemată de nimeni
să mori ca-ntr-o poveste auzită-n copilărie
roțile zilei împing pământul
dintr-o secundă în alta
bulgărele soarelui se topește
reluându-și propria naștere
în astfel de clipe, poți să alegi să fii oțel
sau flacăra eliberată din piatră
să trăiești pentru cuvinte
sau să încerci să ajungi în Antilele Olandeze.

Simona- Grazia Dima

Lespedea

Pe mine însumi
încerc să mă înveselesc,
cu mâna zdrelită
să urnesc lespedea,
să eliberez animalul
învinețit de beznă,
cu pielea albă.
Aud doar bolovani
căzând cu tunet în prăpăstii.
Deasupra fluturi galbeni zboară fără grabă.

O inimă zvâcnește încet
sub ape înghețate, afund.
Animalul meu sporește,
copt în întuneric.
Într-o zi îmi va intra în casă la amiază.
- Cine te-a scăpat?
- Gândul tău, care a topit piatra.

Mihaela Rionesei

Am tot amânat și ezitat să scriu câteva rânduri la adresa revistei care m-a sprijinit și mi-a adus atâtea satisfacții sufletești, și iată că termenul de trimitere a materialului a expirat. Nu mă lasă însă sufletul să nu trimit mulțumirile mele celei care din 2012 mi-a fost „Fereastră” deschisă spre cer, din suflet în suflute, din frumos în prea frumos. Este revista prin intermediul căreia mi-au înmugurit un fel de aripi în cioate, așa am prins curaj să mă ridic pe vârfuri, apoi să mă înalț până la umărul ferestrei de unde îmi permit uneori să visez că zbor; pentru că una dintre principalele condiții pentru a putea este încrederea, iar revista „Fereastră” asta a făcut în acești ani în care am învățat să am răbdare și să număr trepte 42,26,8...prin concursul Agatha Grigorescu Bacovia. Faptul că la ultima ediție a concursului am luat o mențiune m-a făcut fericita posesoare a premiului revistei „Vatra Veche” care a constat într-un abonament gratuit timp de un an de zile la revista „Fereastră”. Pentru zona în care trăiesc acest premiu a fost o binecuvântare! Pentru acest premiu care mi-a hrănit sufletul, pentru promptitudine, pentru susținere și promovare în paginile ei, pentru altruismul cu care se dedică colaboratorilor și cititorilor ei, respectele mele și mulți ani fericiți!

fricile albe

toamna asta îmi hrănesc fricile cu firimituri
rămase de la masa de seară
ele vin dimineața în chip de porumbei
când albe când vineții
se zbat să se îngăduie una pe alta numai
să prindă ceva
care să le asigure traiul până mâine
poimâine și tot așa...

vecina de la doi râde ori de câte ori mă vede
cu sufletul larg deschis
cum încerc dintr-o vioară abandonată să respir

Rny Drăgoianu

Locuiesc în mintea unui necunoscut

de la primele ore ale dimineții

când visul se mai ține scai de ochii mei
când drumurile sunt încurcate

e ca și cum aş pune pietrele una peste alta
învăţând felul său de a fi
dar mă doare
când îmi privesc mâinile
și descopăr
că una sângerează
pentru trecutul
încă viu
pentru care nu mai am putere să lupt
iar cealaltă
pentru inevitabil

câteodată aş vrea să opresc diminețile astea
rugându-l să mă lase adormită în mintea lui
să mă învelescă
să îmi cante ceva străin
ceva de care ființa mea să nu fugă

da
mâinile mele sângerează
una pentru trecutul de care nu m-am rupt cu totul
cealaltă pentru întâmplarea asta frumoasă
despre care am să vorbesc o vreme

chiar aş vrea să opresc diminețile astea nevinovate
să mă lase să dorm în mintea lui
ca într-o poveste
mereu cu același început
timid
copilăros
fîresc

da
să rămân adormită
în mintea lui
ascunsă de un trecut
care o să mă bântuie multă vreme de aici înainte
și mâinile
da
mâinile
sângerează amândouă
una pentru ceva ce se va stinge
și cealaltă
pentru o nouă durere
inevitabilă
fîrească

Florentina Loredana Dalian

Pe vremea aceea

Purtam costumul de pionier
- cămașa albă și fusta plisată bleumarin -
(fustele mele erau întotdeauna scurte)

distanțele erau lungi.
plecasem la Cântarea României
în satul vecin
care părea atât de departe.
diriginta era tânără
dar, vai! o vedeam matusalemică,
nu contează, noi tot o iubeam.
și Adrian o iubea, pricepusem noi
cam ce e ăla un iubit.
Adrian ne-a servit cu bomboane,
noi i-am dat dirigintei cadou o păpușă
era băiat
ne-a întrebat cum să-l cheme
noi, în cor: „Adrian”
a zâmbit...

La sfârșitul anului ne-a anunțat, așa,
pur și simplu că pleacă.
cum să plece?
dintotdeauna am urât plecările.
ne spusese profu' de geografie,
nu l-am crezut
mințiți, tovarășe profesor!

am condus-o cu flori până în gara din satul vecin
pe o căldură de 40, prin colb
ne imaginam că mergem la Cântarea României...
s-a urcat în tren
lăsând în urmă parfumul.
a rămas la geam, fluturându-și mâna;
mergeam și noi pe urma trenului
și-a amintirii...

drumul înapoi a fost lung,
pe vremea aceea nu credeam
că poți pleca doar cu-o fluturare din mână,
pe vremea aceea credeam
că oamenii se întâlnesc pentru totdeauna,
că iubirile durează o viață.
O fereastră a sufletului

Maria Postu

Consider că momentul în care am aflat de existența acestei reviste, prin intermediul regretatei și stimatei Doamne Mariana Ionescu, a fost unul extrem de benefic pentru cariera mea artistică. Cu fiecare nr al revistei, cu care am bucuria de a colabora de peste 3 ani de zile, am observat cum crește atât numărul colaboratorilor cât și calitatea acestora: de la debutanți entuziaști până la scriitori consacrați, oricine scrie bine, sincer, adevărat, își găsește recunoașterea, chiar consacrarea în paginile revistei. Prin concursurile organizate și promovate de redacția revistei, au fost încurajați scriitorii din toate generațiile și nimeni nu a fost nedreptățit sau ignorat, fiecare gă-

sindu-și în revistă o „fereastră” transparentă și luminoasă în care să-și reflecte personalitatea.

Mulțumesc, dragi redactori și colaboratori, pentru bucuria pe care mi-o oferiți lună de lună de a vă citi și de a-mi îmbogăți sufletul și mintea. Oricâte alte „ferestre” din termopan de cea mai buna calitate aş întâlni în viață și m-aş lăsa oglindită de ele, oglindirea în Fereastră de la Mizil, va avea pentru mine o valoare unică.

Succes mai departe!

Cu mare bucurie și prețuire,

Maria Postea

Profesor Dr., membru USR

cămine

Toate căminele prin care ai trecut seamănă
ca niște surori vitrege,
unele au același tată altele au doar mamă, altele
nu au nici mamă, nici tată, în acestea
mi-a fost dat să trăiesc
„să trăiesc” ca și cum asta s-ar fi putut numi viață,
în căminul zece nu ai voie să fii treaz noaptea,
în căminul șapte ușile nu se încuie
și lacătele se pun doar pe buze,
în căminul trei unele etaje sunt închise
și există intrări și ieșiri secrete pe care
nu le-am găsit niciodată
și mă întreb dacă locatarii lor erau pedepsiți
sau recompensați
pentru ceva,
toate căminele au portari stilați care țin la brâu
chei cu care pot doar să închidă porți,
am văzut doar o dată un portar care știa
cifrul tuturor porților închise
dar a doua zi a fost dat afară sau dat înăuntru,
tot orașul era împânzit de cămine, unii știu,
alții au știut dar au uitat,
alții vor să uite, dar nu pot,
alții sapă noaptea tuneluri în pereți dorind să
găsească ieșirea spre cer,
acum merg să vizitez parcurile crescute în locul lor,
mallurile crescute în locul lor,
și ele continuă să urâtescă petalele florilor
și să tulbure artezianele din mall,
prin acoperișul de sticlă cad fulgi negre
și continuă să se audă țipetele doamnei pedagog
urlând stingeți luminaaaa,
toate căminele incendiate, aruncate în aer,
dărâmate de furtuni mai trăiesc
când mă privesc în oglindă continui să le văd
căminele vitrege fără mamă, fără tată
în care mi-a fost dat să fiu zidită.

Nicolai Tăicuța

monumentul copacului necunoscut

crescut din flora spontană a câmpiei
la început
copacul a fost ocolit de drumuri...

după ce coroana i s-a împlinit
și devenise un reper incontestabil
pe-aproape, s-a ivit o cărăruie
(câțiva ani la rând i-a fost tovarășă
când pe o parte, când pe alta) –
toamna

frunzele și fructele lui căzute
nu îngreunau trecerea, ci doar
îmbrăcau cărarea pentru iarnă

tot pe-aproape a fost ocolit, apoi
ani buni, de un drum subțire –
toamna
frunzele și fructele lui căzute
nu blocau trecerea, în șanțul întrezărit
se-adunau culcuș peste iarnă
pentru iepuri și alte jivine

mai încoace a venit drumul de-asfalt
nu unul, ci două drumuri au venit
perpendiculare
și la intersecția lor
s-a nimerit să fie copacul
aflat în discuție
unicul în zona aceea de câmpie...

cu greu a fost ocolit
cu un sens giratoriu
în jurul lui, funcționabil

dar toamna frunzele și
fructele lui sălbatică căzute
pe carosabil deranjau
chipurile, trecerea și estetica urbană
(coborâtă și ea în câmpie odată
cu asfaltul, cu aceeași temperatură
încinsă și cu același miros de gudron)
astfel că, peste noapte, în locul copacului
oamenii de la salubritate au ridicat
din beton armat un monument-colosal

și nimeni nu știe
dacă în monument
este zidit sau nu
copacul

Silvia Bitere

Tablele poetului

ai spus ceva și ai trimis pe Moise cu tablele
din piatră la noi

ce să fac eu cu piatra
nu sunt Brâncuși
ai împărțit reguli și nu ne-am ținut decalogul
uite ce dezastru s-antâmpilat
am devenit poet
așa că m-am apucat de fumat cu semenii mei
ce poet ar fi acela care nu scoate fum pe nări
ai văzut toate astea și nu te-ai supărat
ai furat din priviri femeia altuia
și nu ai fost pedepsit pentru furt
ai scos vers după vers în care
ai ucis bestial câțiva vecini
ți-ai jucat rolul până la capăt și ai fost premiat
cu premiul „M.Eminescu”
la început am crezut că poezia este otrava din om
că podgoriile Niculițel și Murfatlar
ne-au fost date de tine pentru compot și dulceață
dar nu a fost așa
căci am aflat prin cercetare sensul lor adevărat
am devenit prieteni buni în timp
și-am înțeles amândoi rostul nostru
tu în ceruri eu pe pământ

Corina Petrescu

Sclipiri de noapte

Din noaptea plină de stele coboară,
În mare taină și fără niciun zgomot,
Unul după altul, prieteni.
Îi privesc, mă privesc...
Singurătatea se diluează în străngeri de mână,
În priviri ce se leagă precum
Un șir de baloane colorate, de ziua orașului.
Simt o îmbrățișare cu miros de frezii.

Am păstrat pentru tine o ceașcă de cafea aburindă,
Aburi îmbietori de cafea în plină noapte!

Se aud cântece minunate, de dragoste,
Vibrații inconfundabile, din aripi de greier.

O bufniță își ascute privirea și auzul,
Se pregătește de ceva anume.

Se mai aude
Un plâns de copil întrerupt brusc
de mângâierile mamei

Stelele nopții pregătesc neobosite
Lumina zilei ce va să vină.

Ani Bradea

Poveste din Submarginea

(Submarginea e o țară crescută-n coasta pustiului.)

Anotimp uitat, dilatat până la confuzie.
pași încălțați cu papuci de plastic limbile
ceasului lăpăie cu ecou.

În Submarginea nici scrisori nu mai vin, cumplită izolare a unui tărâm invizibil celor orbiți de propria strălucire.

Mi-ai promis că vei scrie un poem pentru mine, cândva, în orașul mutilat ca de o rană de singurul parc în care se plimbă, mereu, aceeași pereche de îndrăgostiți amnezici. trec anonimi, palma ei ascunsă-n pumnul lui cuib viețuit, adăpostit în buzunarul cald și primitor întotdeauna al ei.

Acolo, în odaia plină de ochi sclipind mai îndrăcit decât spoturile înfipite în pereți, ai început să-mi tatuezi poemul pe albul brațului scăpat neglijent din dantelă, și uitat (doar tu credeai așa!) pe spătarul scaunului tău.

Dar asta s-a întâmplat într-o seară de toamnă ale cărei detalii nu mi le amintesc. doar începutul de poem tatuat se scurge acum, ușor, pe sub dantelă, în pumnul strâns, până la senzația de roșu-cald sub unghii, din buzunarul ca un cuib părăsit.

Și iată, călăule, cuțitul uitat de tine pe masa de scrisori, lângă plicul închis!

*

Notă de autor:

*Mizilul e o țară crescută-n coasta Olimpu-
lui. Așa trebuie să fie dacă de-acolo, de pe dealurile
învecinate, își procură zeii licoarea. O țară în care
curg râuri de spirit și care deschide, iată, a o suta
Fereastră către însetații de cultură din toată țara.
La multe Ferestre, oameni frumoși!*

SĂ POEZIM ÎMPREUNĂ

A se citi...

Felicitări maxime la centenar și citesc în continuare cu plăcere revista câtă vreme mi-o expediați în format electronic. Cum tot în format electronic vă expediez și eu recentul meu volum **Profe-tul popular**, în așteptarea unei întâlniri faste în care să ne înmînăm reciproc și printuri! A se citi cu lumina aprinsă! Să vă meargă din plin și să poezim împreună și la numărul 1000!

Adrian Suciu

Un palat literar cu 100 de ferestre

„- Hai să facem acum o fereastră în zidul cetății,
zise Manole, meșterul Manole,
și să o scoatem pe Ana la lumină!
- Hai să facem acum o fereastră în zid, zise poetul,
să intre în cetate lumina!
Asta după ce tot el construise zidul, tot el
și cetatea. Și tot el i-a dat viață lui Manole,
i-a dat viață Anei și întru nemurire a zidit-o.
De atunci lumina luminează în întuneric
și întunericul n-a biruit-o.”

Cam așa s-ar putea rezuma strădania grupului literar de la Mizil, avându-i în prima linie pe Emil Proșcan (director) și Lucian Mănăilescu (redactorșef). Prin „fereastră” deschisă de domniile lor au pătruns în literatură nume noi, tinere talente, dar au putut fi văzuți mai bine și scriitorii consacrați. Cum și revista noastră, „Actualitatea literară”, a fost sprijinită încă de la început să apară la fereastră literaturii prin „Fereastră” din Mizil (și de atunci a rămas mereu la... fereastră), se cuvine să reînnoim aici mulțumirile noastre. De curând, Revista „Fereastră” și-a îmbunătățit și calitatea grafică, a trecut la un format copertat, cu un număr sporit de pagini, fiind mult mai apreciată la lectură. Desigur, în spatele fiecărei apariții, vor fi fiind multe eforturi financiare, redacționale și de altă natură, pe care numai cei înrobiți în presa literară le cunosc. Pentru că noi le cunoaștem, îi felicităm pe redactorii și colaboratorii „Ferestrei” pentru tot ce au realizat până în prezent, dar mai ales pentru că, și prin „Fereastră”, presa literară scrisă continuă să rămână vie.

Acum, la ceas aniversar, hai să o spun pe cea dreaptă: revista dvs. arată ca un palat literar cu 100 de ferestre. La mai multe palate! La mai multe ferestre!

Nicolae Silade,

Redactor-șef Actualitatea literară

O fereastră în sufletul meu

Într-o lume literară postdecembristă marcată de apariția multor reviste culturale efemere, „Fereastră” reprezintă un edificiu stabil, solid, construit cu migală, pasiune și talent, care în cei doisprezece ani de la înființare a crescut exponențial în ce privește calitatea, căpătând o anvergură națională.

În paginile ei am avut posibilitatea să citesc cronici și recenzii literare, poezii, proză scurtă, eseuri, interviuri cu mari personalități etc. Ceea ce am remarcat a fost faptul că toate materialele apărute de-a lungul timpului au fost selectate conform unui singur criteriu, și anume valoarea. O altă caracteristică importantă este reflectarea echilibrată a tendințelor din literatura contemporană și deschiderea pentru autorii aflați la început de drum. Nu în ultimul rând, aş adăuga atenția pentru ținuta grafică și editarea în condiții excelente.

Aceste lucruri nu ar fi fost posibile fără munca, de multe ori epuizantă a colectivului revistei, a redactorului-șef, poetul Lucian Mănăilescu și a sprijinului nemijlocit dat de primarul orașului Mizil, Emil Proșcan, pe care îi felicit din toată inima!

Această revistă a desenat demult o fereastră în sufletul meu, prin care vine tot mai multă lumină.

Laurențiu Belizan

Îmbrățișare pe albul hârtiei

Rulez în minte segmentul de viață în care am început colaborarea cu revista **Fereastră** și scad, ca într-o cascadă abruptă, vreo 7 ani, timpul în care îmi trăiam cu sălbăcie adolescența literară care m-a format: la școală, în cafenele, pe siteuri literare, la cinacluri și în spațiul cald al primelor reviste care mă primeau pe albul hârtiei lor cu o îmbrățișare. Pe vremea aceea, **Fereastră** a avut pentru mine generozitatea unei „ferestre”, aidoma oamenilor care o realizează și o îndrumă, găzduindu-ne și ocrotind cuvintele noastre, care se adună din pârâiașe, în râuri, în fluxii, în mări și oceane, în universul ale cărui limite nu le poți atinge decât prin literatură. Prinsă într-un „acasă” încă sovietizat, trăind între oamenii ei simpli și chinuți pe de o parte, în timp ce, pe de altă parte, mintea și sufletul meu se conectau cu celălalt „acasă”, de peste Prut, poate că nu aş fi ajuns acolo unde mă aflu, dacă nu aş fi cunoscut poezia și dacă nu ar fi existat oamenii care încă mai cred în puterea cuvintelor, dedicându-li-se total.

Îți mulțumesc, revista Fereastră, pentru că

exiști, pentru că ne conectezi și pentru că de 7 ani simt căldură și binevoință în brațele tale

Ecaterina Bărgan

Egida Bacoviană

O revistă cu care m-am împrietenit din prima clipă; nu pentru numele aerisitor, nu pentru felurile textelor tipărite, ci pentru egida bacoviană. Osmotic, Mizilul și Bacăul au datoriat de a spori ratele amintirilor literare. Revista, asociația, adică oamenii din orașelul prahovean îmi sunt prieteni înainte de a afla că există. AGAT(H)A nu e, pentru mine, o piatră semiprețioasă, ci supraprețioasă. *Ad multos annos!*

Ioan Dănilă

O „Fereastră” larg deschisă către iubitorii de literatură

În peisajul revuistic, atât de diversificat, din țara noastră, revista FEREASTRA a reușit să se impună, tot mai mult, cu fiecare nouă ediție care a văzut lumina tiparului și a luat drumul spre cititori. Mă bucur că am ocazia să salut apariția ediției cu numărul 100, felicitând, din tot sufletul, pe toți cei care fac parte din colectivul de redacție.

Se știe că nu e deloc ușor, în această perioadă, căreia unii continuă să-i spună de tranziție, să editezi și mai ales să tipărești o revistă literară, neavând sprijinul financiar corespunzător și permanent. Sunt foarte puțini cei dispuși să investească într-un asemenea proiect. Totuși, iată că, acolo unde există o mână de oameni sufletești, se poate realiza și un asemenea proiect frumos. Este și cazul celor grupați în jurul revistei FEREASTRA, din Mizil. Despre isprava, harul și dăruirea lor se vorbește astăzi în toate zonele țării noastre. Și nu oricum, ci numai la modul superlativ și laudativ. Spun asta pentru că am auzit, nu o singură dată, cu urechile mele.

În calitatea mea de scriitor și jurnalist, redactor șef al săptămânalului PALIA EXPRES din Orăștie, care împlinește chiar în această toamnă 19 ani de la apariția primului număr, doresc minunatei reviste literare FEREASTRA viață cât mai lungă, cu speranța că numărul cititorilor săi va crește de la un an la altul. Fie ca, de la ediția cu numărul 100 și până la cel de-al 100-lea an de apariție, drumul să-i fie pavat numai cu bucurii și împliniri! *La Mulți Ani!*

Ioan Vasiliu
scriitor și jurnalist

Renașterea speranței

Numai cine nu a trudit la concepția unei reviste culturale nu poate realiza ce efort uriaș și câte speranțe, energii sau nopți „albe” incumbă acest nobil demers!

Este și cazul nașterii Revistei FEREASTRA, un titlu extrem de nimerit, o metaforă rotundă a sensului unui act cultural și educativ. Contextul lansării ei, în chiar Noaptea de Ajun a anului 2003, aduce cu sine un alt tip de simbolism, deloc patetic, renașterea Speranței că o revistă de cultură aduce cu ea Lumina Cunoașterii, a altora dar și a fiecăruia dintre noi, a Speranței de îndepărtare a „zgurei” din noi și de readucere la lumină a „nestematelor” din fiecare ființă umană!

O FEREASTRĂ spre viitor, o FEREASTRĂ spre puterea regeneratoare și cathartică a Culturii și Artei.

Felicit din suflet, ca pe niște „frați de suferință” pe toți cei care și-au adus o contribuție la perpetuarea și creșterea valorică a acestei „flăcări de cultură și speranță”, și le doresc să ajungă la...1000 de numere!

Cu frățescă susținere și solidaritate,
Lucian Sabados,
regizor, critic și...director al Teatrului
„Maria Filotti” – Brăila

Lumina din FEREASTRA Mizilului

La ceas aniversar vă rog să primiți urările mele de bine, gândurile de apreciere și considerație, cu speranța că, în pofida contextului amprentat de o criză acută a valorilor, nu vă veți opri din drumul ce duce către înțelegere și speranță, ci veți continua cu aceeași seriozitate, noblețe și competență, veritabila misiune cultural-educativă, de a ține viu, la „Fereastră”, spiritul de ospitalitate al adevărului literar. Vă doresc realizarea celor mai frumoase aspirații profesionale, păstrându-vă nestinsă credința în valorile neamului românesc, pentru a răspunde, prin revista pe care o strălumiți, nevoii de informare culturală a cetățenilor.

Maria Diana Popescu,
redactor șef-adjunct revista Agero, Stuttgart

Gând de cititor

Față de majoritatea revistelor, dădora de cronici ori eseuri pompos didactice, unele doct *constipate*, paginile revistei FEREASTRA sunt predilect cu creație „alive”, poezie și proză.

Maria Nitu

FESTIVALUL NAȚIONAL DE LITERATURĂ „AGATHA GRIGORECU BACOVIA” - EDIȚIA A IX-A

Juriul Festivalului a fost format din: *Nicolae Băciut* (om de cultură, editor și - mai ales - poet, redactor-șef al revistei „Vatra Veche” din Târgu Mureș); *Valeria Manta Tăicuțu* (redactor-șef al revistei „Spații culturale” și membră în conducerea USR - Filiala Bacău); *Victoria Milescu* (poet - USR București); *Rodian Drăgoi* (poet - USR București); *Alexandru Jurcan* (poet, prozator, regizor de teatru, membru USR, Filiala Cluj); *Lucian Mănăilescu* (redactor-șef al revistei „Fereastră”, membru USR, Filiala Bacău); *Emil Proșcan* (primarul orașului Mizil).

În conformitate cu prevederile regulamentului, într-o primă fază au fost aleși, pe criterii valorice, câte 30 de concurenți de la fiecare secțiune, primii 15 notați de juriu intrând în faza finală, în calitate de nominalizați la premii. În urma deliberărilor au fost desemnați următorii câștigători:

Marele Premiu: *Adam Armina Flavia* din Târgu Mureș. A absolvit Universitatea Babeș-Bolyai Cluj Napoca, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației. A publicat 6 volume de poezie.

Premiul I - Poezie: *Negru Alexandra* din Suceava. Absolventă a Facultății de Litere și Științe ale Comunicării, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava.

Premiul I - Proză: *Popescu Mariana* din București. Absolventă a Facultății de Litere (Universitatea București) – Departamentul Studii Culturale Europene (2005)

Premiul II - Poezie: *Brașoavă Dana Ștefania* din Târgu Jiu. Studentă la Facultatea de Litere din cadrul Universității București. Debut editorial cu volumul de versuri: „Apostrof între lumi”, Editura Pim, Iași (2014).

Premiul II - Proză: *Dina Angela* din București (profesor de Limba și literatura română, membră a Ligii Scriitorilor din România (Filiala Vâlcea).

Premiul III - Poezie: *Sibechii Vlad* din localitatea Boroaia, județul Suceava. Doctorand în Filologie.

Premiul III - Proză: (ex aequo): *Rășcu Mihaela-Alexandra* din Târgu Mureș. Economistă - 3 volume publicate.

Stoicescu Alexandra din Buzău. Elevă - clasa a XII-a - la Colegiul Național „B.P.Hasdeu” - Buzău.

Premiul special al juriului pentru proză:

Silvia Nicoole Pencu (studentă - Coreea de Sud)

Premiul pentru debut (Poezie) - *Oana Măncu* din Buzău. Elevă.

Premiul special al revistei Fereastră (Poezie): *Camelia Manuela Sava* din Râmnicu Sărat. Profesor de limba și literatura română, Colegiul Național „Alexandru Vlahuță”, Rm. Sărat. Doctor în filologie.

Premiul „Ante portas”: *Diana Andreea Beldeanu* din Suceava. Elevă la Colegiul Național „Petru Rareș”).

Premiul revistei „Spații culturale”: *Șerban Georgescu* din București.

Premiul revistei „Bucureștiul literar și artistic” - *Mihai Batog Bujeiță* din Iași. Președintele Asociației epigramiștilor și umoriștilor din Iași - Academia Liberă „Păstorel”.

Premiul special al revistei Fereastră (Proză): *Claudiu Șimonați* din Geoagiu Băi.

Mențiuni poezie

1. *Gela Enea* din Craiova. Profesor de Limba și literatura română. 2 volume publicate.

2. *Victorița Tudor* din Constanța. - Absolventă a Facultății de Litere din cadrul Universității din București (specializarea română- franceză; în prezent masteratul de Studii Franceze și Francofone (anul I).

3. *Alexandru Cazacu* din București. 4 cărți publicate.

4. *Gina Zaharia* din Buzău. Redactor-șef al revistei on-line „Ante portas”. 7 cărți publicate.

5. *Mihaela Boboc* din Buzău. Licențiată în Management și Marketing. 3 volume publicate.

Mențiuni proză

1. *Nițu Maria* din Timișoara. Bibliotecar-bibliograf cu studii superioare, la Biblioteca Centrală Universitară din Timișoara. 8 volume publicate.

2. *Dobrică Mariana* din Salcia (Teleorman). Absolvent al Facultății de Litere din cadrul Universității Craiova.

3. *Gabriela Vlad* din Constanța. 3 romane publicate. Membru USR - Filiala Brașov.

* Premiile speciale și mențiunile vor fi recompensate cu publicarea în revistele care le-au acordat, un exemplar gratuit din „Almanahul cultural - 2016” și un abonament gratuit pentru un an la revista Fereastră.

MARELE PREMIU

*Armina Flavia
Adam*

tați îmbătrâniți

lângă tocul ușii îmbătrânesc tații, cum strugurii
pe vița-de-vie.
cu bruma în păr se usucă, cât brusturii-n câmp
își deșiră culoarea.
în cuie le rămân pălăriile, iar paltoanele
pe umerașe de lemn.
goale inimile de toți copiii prin orașe străine purtați,
prin Vienele și-Atene atârnate în ștreanguri.
cândva, bărbații aceștia au călătorit cu vapoare
și părul și l-au dat într-o parte înainte de seara
de dans,
când aveau să-și sărute iubitele.
cândva, bărbații aceștia au ridicat case din lut,
cu acoperișuri înalte.
lângă tocul ușii îmbătrânesc tații, cu paharul
de țuică în mână.
și pălăriile lor roase se micșorează
în cuiele ruginite de timp.

când vei îmbătrâni, tată, să-mi scrii!
eu însămi voi dărâma tocul ușii,
din pereți ca să scot
cuiele ruginite.

paradis în partaj

să împărțim paradisul:
eu am să iau jumătatea pe care strugurii se coc
mai devreme,
tu ai să iei mărilor și oceanele,
cu tot cu pești și plantele subacvatice.
pe jumătatea ta vor pluti
vapoare și iahturi cu propulsie nucleară,
în drumul lor spre insule tropicale.
seara, băștinașii vor aprinde focuri și vor dansa,
mânjiți pe fețe cu praf de cenușă.
o femeie mulătră îți va atârna ghirlande la gât,
iar tu te vei mira de îndrăzneala ei nemaivăzută.
de va voi, s-o lași să te sărute,

căci drept e ca-ntr-o viață-ntreagă să cunoști
mireasma și aroma altor buze.

eu n-am să te blestem că m-ai ucis,
ci voi umbla nebună de legat prin vie
din strugurii răscopți să storc în van
licori de îmbătat lumina.

rețetă de îmblânzit moartea

e-un timp în trup pentru toate:
o secundă să știi că iubești,
o secundă să biciuiești cu trecerea ta
apele mărilor.
o secundă să îi zâmbești vânzătoarei din colț,
care singură-și crește cei patru copii
de când a rămas văduvă.
e-un timp în care să-ți mângâi singurătatea
lângă paharul cu vodcă
și să aduci argumente de necontestat
în fața prietenilor:
iată, de trup m-am golit precum un șarpe
de pielea cea veche.
prin cazane cu smoală am tăvălit
cunoștința binelui și a răului,
până ce din sânul meu n-a mai curs
picătură de lapte.
am dărâmat iadul și porțile raiului
le-am pus la pământ,
dar tot săracă-am rămas,
căci nu mi-a fost dat să trăiesc
un timp pentru îmblânzit moartea.

paradis cu cerbi uciși

peste șapte mări și șapte țări ți s-a dus vestea,
ție, cel din flăcări născut.
s-a cutremurat cerul la nașterea ta.
în smerenie ți s-au închinat împărații.
doicile te-au crescut cu lapte și miere.
au venit femeile rufele să-și albească,
iar tu le-ai primit cu pâine și sare.
și bărbații acestora au venit dinspre sud,
iar tu i-ai învățat să vâneze.

au îngenunchiat cerbii sub cruci de argint –
de ploaia gloanțelor au căzut și de privirea ta
cea amară.

s-a umplut pământul de ucișii în van,
de spaima lor dinainte de moarte,
dar ochiul tău înghețat nemișcat a rămas.

iată, înaintea ta îmi plec fruntea: ucide-mă dacă vrei!
tot trupul meu de nu-i al tău, zadarnic trup mai e.
și buzele-mi, de nu sunt ale tale, degeaba buze
se numesc.

primește-mi moartea ca pe-o nouă viață,
iar de nu vrei, aici mă lasă, din mine fiarele să muște
și să adoarmă-ndestulate...

scrisoare dintr-o fântână adâncă

în caruselul de lut nu-i loc de moarte:
o mamă își leapădă pruncul pe câmp,
un fiu își abandonează mama-n azil,
toate se-ntorc neașteptat de precis
în locul din care cândva au plecat,

poate de mâine voi fi
un Iosif aruncat în fântână,
cu dreptate voi conduce Egiptul
și-i voi cruța pe-aceia care
în nebunia lor mi-au dorit moartea,

ce timpuri trăim, Doamne, ce timpuri –
de-o vreme iertarea încapă
într-un borcan legat la gură
cu sfoară de cânepă.

lecție despre fericire

bunica n-a făcut mai mult de cinci clase,
dar a știut mereu pe de rost poeziile
învățate la școală,

bucata de pământ pe care a plâns în zadar
când al bătrân i-a zis că grâul nu crește singur
și cineva trebuie să înhame boii la car și să-i mâne.
bunica spunea că fericirea e atunci când stai pe câmp
cu sapa în mână
să te ardă soarele în amiază drept în moalele
capului,

când scuipi în palme înainte să muști
din boțul de mămăligă,
după ce faci o cruce înaltă, cum se cuvine
mulțumind pentru daruri.

ea tremura când o fluiera moșu la poartă
și râdea când, însărcinată în luna a șaptea,
freca podeaua de lut,
chiar dacă sângele îi țâșnea din genunchi pe alocuri.
se lumina de bucuria copiilor ei, pe la gură mănjiți
cu dulceață de prune,
de zâmbetul lor când le dăruia păpuși
din coceni de porumb, învelite în zdrențe.

când aveam vreo cinci ani, mi-a făcut și mie una,
cea mai frumoasă păpușă în privirea mea de copil.
i-a pus un băț în loc de brațe și o rochie
dintr-un rest de perdea.

i-a desenat ochi cu un creion tocit înmuiat
în colțul gurii,
să vadă ca un uliu păpușă, spunea dumneai,
când va fi bătrână ca tanti Lenuța.
acum nu mai aude și nici nu mai vede.

din ce în ce mai rar râde, de parcă n-ar mai avea
motive de bucurie.
pe zi ce trece e tot mai uscată și tot mai puțină.
s-a făcut mică, mică, așteptând să o strige moșul
la poartă,

în fiecare seară oftând că încă nu a venit.
rezemată de gard îmi înghit lacrimile,
ștergându-i bunicii cu palma dulceața
rămasă pe buza de jos.

matinal

știu, ai vrea să fii lângă tine,
să ies de sub duș mirosind a șampon și a sare
de baie,
să pășesc pe vâruri cu teama că mă auzi,

te-ai preface că dormi,
deși te trezești în fiecare dimineață la șase
să-mi mângâi coapsa de mii de ori sărutată,
să-mi faci o cafea pe care s-o lași lângă pat
cu-o cutiuță de lapte și două plicuri de zahăr,

(de aș ucide, aș ucide doar ceasul,
zidul acesta dintre deșteptările noastre),

dragostea asta o să ne trăiască de vii.

cerșetorul de rai

el are mâinile murdare.
ochii lui ca niște oglinzi se întind înainte-mi:
prin ei văd un tânăr cum se așază la masă
și pe frumoasa lui soție, turnându-i
o ciorbă fierbinte în blid.
copiii râd și sar în jurul lor, iar el îi ia pe toți, pe rând,
în cârcă

și zmeu se face-ori cavaler, cu șarm
o spadă mânuind.
târziu, sătul de-atâta joacă și de luptă,
îi face-un semn femeii lui frumoase,
iar ea sărută-ncet pe frunte pruncii și-i duce
la culcare,

cât el se-afundă tot mai greu în somn.
în visul lui valsează fel și fel de demoni
și îngeri cu aripi de lemn, pe care-a lui frumoasă
i-a cioplit

din trunchiuri vechi, de carii roase.
atunci, sfârșit, el se aprinde-n somn
și își ridică brațele spre lună:
mai bine fă-mă, Doamne, cerșetor,
o stea pe zi să-mi dai, mai mult nu-ți cer,
dar lasă-mă să zburd în voie
prin raiul ei cu porți de fier!

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI PENTRU PROZĂ

Silvia Nicoole Pencu

Dialog cu un..EU

Îmi este cald...deschide ferestrele ca să pot simți aerul curat. Deschide ușile ca să simt cum intră briza vieții. Sparge pereții, vreau să văd cum se dă-râmă orice urmă de stabilitate. Vreau să fiu inundat de vântul libertății!

Sunt un clovn.

Sau nu.

Am haine colorate, dar fața mea e tristă. Oare asta mă face un clovn trist? Hm... nu contrazice asta noțiunea de clovn, sensul pe care i-l atribuim de obicei acestui cuvânt?

Atunci...sunt un prinț de gheață.

Ha! Ha! Ha! Chiar mă faci să râd. Asta e o glumă, nu-i așa? Tu, un prinț?

Nu, poate că inima mea e uneori de gheață; poate că uneori arunc țurțuri cu 3-4 colțuri în inimile apropiaților, poate că uneori rănesc fără să realizez, dar... nu am totuși puterea de a îngheța.

Atunci... ce-ar fi să fiu un trol? Atotștiutor când vine vorba de alții, dar tăcut și singur când vine vorba de sine. Dar eu nu sunt mic și rotund.

Cine, ce sunt eu atunci?

Eu sunt eu.

Bun, și atunci ce este... «eu»?

Eu este un pronume personal ce desemnează prima persoană a numărului singular.

Și dacă e la singular, atunci de ce suntem doi?

Îți bați joc de mine? M-ai întrebat ce înseamnă «eu». Ți-am răspuns. Ce altceva voiai să îți zic? Că eu sunt tu, că eu sunt de fapt o iluzie, eventual un monstru și că asta te face pe tine... la fel?

Nu mă ajută cu nimic această caracterizare.

Nu mă ajută să îmi înțeleg mai ușor situația, să știu.

Atunci de ce nu încerci să îți explici singur acest fenomen al existenței, cunoscut sub numele de «eu»? Voi juca rolul Judecătorului. Te voi asculta.

Judecător... nu m-am întrebat niciodată cum ar fi dacă Judecătorul am fi de fapt tot noi. Mai crud, sau mai permisiv? Mai cutremurător, sau mai blând? Cum ar fi să fiu eu Judecătorul?

Încearcă mai degrabă să răspunzi la întrebări și să te confesezi. Niciodată un acuzat nu i-a pus întrebări Judecătorului.

Dar eu sunt de fapt Judecătorul.

Da, dar în același timp ești acuzat.

Sunt acuzat într-o lume pe care nu vreau să o cunosc, sunt ponegrit în fața unor oameni ale căror reguli nu le urmez. Mă cutremur în fața unor valori care pentru mine sunt tabu. Mă zbat să înot în amestecătura zilnică de capete plutitoare, căci asta numesc ei omenesc. O îmbulzeală de suflete ce nu se cunosc, nu vor să se cunoască, dar care totuși rezonază. Da, dar nu suntem pe aceeași frecvență. Ei rezonază indiferență; unii transmit sărăcia și tristețea, dar nimeni fericirea.

Iar eu... continui să mă rog pentru o schimbare, mereu cu ochii în lacrimi, înghițind zilnic fără să digerez, fiecare particulă de sentiment ce plutește în aer. Orbitale ochilor se înnegresc, iar somnul nu ajută cu nimic. Mi se înnegrește propriul suflet. De ce?

Zilnic se lipește de mine temătoarea rugă: „Trimite-mi un înger!”. Vocile îmi răspund: „Nu, nici măcar nu crezi în ei.” Atunci de ce mă rog și mă tângui pentru ceva în a cărui existență nu cred? De ce caut eu ajutorul în plâsmuirii?

Pentru că vrei să crezi într-o posibilă salvare. Pentru că omul e atât de disperat să găsească o cale de scăpare, o soluție problemelor sale, încât este în stare să invoce orice pentru a supraviețui.

Sunt deci la fel ca alții. Știu. Sunt la fel de uman ca ei. Dar... atunci de ce nu mă pot integra? De ce le fur energiile negative fără să vreau, de ce îi ajut pe cei mizerabili să trăiască, cufunzându-mă pe mine în mizeria lor? Știu, îmi vei aminti din nou că eu sunt cel care trebuie să povestească, și nu să pună întrebări.

Dar cum pot eu vorbi despre mine, cum pot eu afirma ceva când în minte cuvintele se amestecă, iar întrebările dau târcoale fără zăbavă? Mereu am vrut să cred că ceilalți mă urau. Dar nu, nimeni nu cred că m-a urât de fapt. Și știi de ce? Pentru că oamenii sunt prea grăbiți să își trăiască propria viață pentru a le păsa de alții.

Am fost și sunt prea singur ca să realizez că de fapt căutam urme de atenție în ura inventată de

mine. Era, de fapt, doar indiferență.

De fiecare dată m-am aflat pe culmea disperării. Dar pe cine a interesat sau va interesa asta vreodată? Pe nimeni. Cred că nici măcar pe tine.

Te înșeli. Eu sunt aici ca să judec. Mă interesează.

Da, pentru a mă judeca. Pentru a mă critica. Vai, dar am omis să vorbesc despre acest tip de oameni. Apar mereu din neant, sunt întotdeauna acolo de câte ori faci o greșală, dar niciodată aproape când se apropie momentul de cumpănă.

Te depărtezi. Parcă încercam să înțelegem ce înseamnă «eu»nu «ei». Nu-i așa?

Nu îți fă griji. Așa ești și tu. Fugi de mine ori de câte ori te caut și revii doar când ești plin de ură și de intenții rele, vii doar pentru a-mi învenina mintea.

Am să plec dacă prezența mea îți face așa rău.

Nu, rămâi. Nu vreau să fiu singur. Și... în plus... procesul nu s-a terminat. M-am săturat să mă simt suspendat în această lume mărginită de oameni. M-am săturat să mă scald zilnic în baia de suflute înfierbântate, plictisite, murdare. M-am plictisit să simt mereu același tip de gust ambiguu, nedefinit.

De ce oare nu se pot ei distinge? De ce puține sunt fețele pe care mi le mai amintesc? Res-tul... suflute peste care au fost prost tencuite măști de duzină, diforme, care nu acoperă în totalitate sentimentele. Oameni cu fizionomii reci, negre, îmbâcsite de viață, de o viață pe care ei o consideră mizeră. Oameni ale căror minți sunt pline până la reful de gânduri negre, de frica și de disperarea următoarelor zile. Oameni impasibili la frumusețile din jur. „A fost lună plină?”, „A fost soare azi?”. Urmează, bineînțeles, să-i aud: „A fost toamnă?”. Da, a fost, dar tu nu ai simțit. Nu ai vrut. Căci frumusețea nu ne va bate niciodată pe umăr să ne spună: „Iată, sunt aici.”. Ea se lasă privită de cei ce au ochi pentru ea.

La fel e și cu iubirea. Știi, nu?

Ce-i cu asta? Vrei să schimbăm subiectul? Pentru că dacă e așa, nu îmi face mare plăcere să vorbesc despre iubire.

Se pare că ai un talent extraordinar de a degenera.

Dar tu ești cel care a introdus în discuție ceva ce nu avea nicio treabă cu ce spuneam eu. Deci tu ești de fapt cel ce te depărtezi de subiect.

Te înșeli. Are o legătură chiar mare cu problema ta. Nu îți dai seama? Tu ești lașul. Tu ești cel ce fuge de ea. Problema... ești tu! Ah, cât de naiv ești! Dar oare nu este asta doar o intenție de a-ți acunde adevăratele sentimente, sincerele tale gânduri și intenții? Știi prea bine adevărul, dar cu toate astea vii la mine, te comporți ca și când nu există nicio so-

luție pentru tine, ca și cum ești singura victimă din această lume, tu ești singurul care nu este normal, unicitatea... nu-i așa? Asta este ceea ce vrei de fapt. Să fii unic. Dar când continui să îi critici pe ceilalți prin prisma ochilor tăi „unici”, realizezi că de fapt nu există nimeni în această lume care să fie la fel. Și știi de ce? Pentru că mintea ta este bolnavă. Este otrăvită cu gândurile tale de scriitor superior.

De ce vrei să îmi faci rău ?

Tu ești singurul care se rănește. Tu ești singurul care cu ideile și cuvintele sale își face rău. Nu e nimeni care să reușească să o facă în asemenea fel. Rana imaterială nu poate fi comparată în niciun fel cu cea fizică, cea pe care o putem vedea. De fapt știi asta foarte bine, doar că nu vrei să accepți. În fond, noi suntem singurii care ne rănim. Și știi de ce? Pentru că ne judecăm singuri încontinuu. Punem în balanță ceea ce credem că e bine și ceea ce considerăm rău. Dar a definit cineva vreodată răul și binele? Cunoști tu adevăratele criterii pentru conceptele astea? Atunci, de ce continui cu această judecată, dacă nu le cunoști?

Dar nu eu mă judec. Tu o faci.

Da, dar ai uitat că Eu sunt Tu? Și că noi suntem de fapt... EU ?

PREMIUL I POEZIE

**Alexandra
Negru**

Switch

O să rămân o vreme aici,
cu capul descusut în palme,
și cineva o să se joace cu întrerupătorul,
și o să treacă mult timp
până o să-mi revin.

Nu mă aștepta, sunt într-un loc
în care nu mai am nevoie de carcasa,
și e o muzică bolnavă
pe fundal, un frig care intră în mine
și conservă toate părțile sănătoase,
ziduri moi de care mă lipesc
ca de barba ta lungă de sălbatic și doliu,
niciun om și nicio apropiere,

un somn alb de ospiciu și
o hologramă care-mi ține de urât
în minte,

nu mă aștepta,

sunt egoistă,

sunt rea,

sunt ce ai ales.

Drama queen

Din filmul ăsta nimeni, dar absolut nimeni
nu o să scape sănătos,
ne vom privi pentru o vreme
ca niște străini, schizoizi și timizi,
de parcă pe undeva
ne-am aminti de intimitatea aceea întâmplătoare,
de jocul erotic și de beție,
de pădurea radioactivă
și de fribilațiile
de sub rochia înflorată și muzica nepământească
din sângele tuturor,
de cum a început de fapt
totul,

vom citi în continuare
poezia proastă a timpului nostru și vom fuma a
țigări moldovenești

pe marginea trotuarului
unde

un om a strivit țeasta unui câine și a blestemat,
unde am plâns
fără să știu de ce și am continuat
chiar și când ți-ai cerut iertare a 100-a oară
deși niciodată n-a fost vina ta,

da,
sunt o drama queen și o sadică,
și alerg într-o roată uriașă
ca într-un laborator experimental
cu iluzia că înaintez cumva, că
am încă o șansă,

da,
aștept încă
ceva mareț, sau măcar
ceva care să ucidă boala
care a coborât
atât de adânc
în mintea mea.

deviant 0.3

Nici pe departe obișnuită sau
ideală, viața asta trăită
pe ecrane luminoase, cu laptopurile fierbinți

pe picioare, cu muzica extraterestră
în căști și magia din
discuțiile noastre, undeva
la marginea orașului, în gaura de vierme
din canapea,

tocmai eu, care am crezut că-s o tipă colerică,
mă găsesc mai degrabă casnică și chiar docilă,
pasivă la lucruri esențiale,
încercând uneori să fac linia din aparate să
pluseze, colorându-mi părul roșu, vara,
când trag de un fermoar invizibil și
îmi ies din minți, când lucrurile care pluteau
în țeasta mea ca într-o navă spațială,
ușoare și simple,
rămân fără gravitație, îmbolnăvind-mă,

aproape că
e ok să trișez, să îmi construiesc
o cușcă personală, frigorifică,
ceva care să sintetizeze
într-un final
siguranța.

Deviant 04.

Toată tragedia, dragul meu,
e că nu există
nicio tragedie aici, nimic care
să scuze devianța asta
sentimentală, creierul
ca o lună singuratică, plin de cratere
și paraziți simpatici;
nici un glonte pe țeavă și nici
un deget pe trăgaci
care să ne împingă la periferia
sănătății noastre mintale, în punctul în care
ne sfâșiem și asta produce
endorfine în trupurile noastre
asimetrice și hăituite.

Totul, mai simplu decât pare,
un balon care se sparge în culori violente
deasupra noastră, în timp ce fugim
de ce am devenit,
scotocind prin memoriile noastre afective
ceva frumos care
încă nu s-a auto-distrus,

o fuziune ciudat
de orbitoare
între instinctele noastre,

totul, mai
adevărat decât pare,
și nicio tragedie
în toată povestea asta.

Dezaxare

Trage cu dinții
din inima mea instabilă și nu-i pasă
că undeva, în căptușeala aceea haotică,
ceva se dezaxează iremediabil; asta e el,
cel mai drag

monstru, soarele de smoală
care se ridică în fiecare dimineață
din patul meu, tot mai negru
și tot mai puternic.

Vara, când
toată lumea se cere iubită, în nopțile cu teroare
și disconfort

termic, el, cu coșmarurile lui cronice, eu, cu
visele mele tehnice și absurde,
nu ne vom atinge, nu ne vom apropia,
fiecare absorbit
în propria galaxie, pustie și foarte stranie,
așteptând o frânghie
care să ne ridice de acolo, din mijlocul
creierelor noastre
înfierbântate, făcute terci,

așteptând ceva
care să ne trezească forțat,
întorcându-ne la viețile noastre
aproximativ normale, aproximativ ok,

vara, când toată lumea se cere
iubită, cu trupurile dezgolate
și transpirate în mijlocul drumului,
noi, cei care ne iubim de atâta vreme,
ne sufocăm
unul pe celălalt
în somn.

Jackpot

21 de ani și viața-i frumoasă, un haos radiant
și holograme răvășite
dansând cu picioarele goale
prin mintea mea, un apartament în plin soare
doar pentru noi, și tu,
cu barba ta fantastică, cu
zâmbetul tău ștrengăresc, atingând
trupul tânăr, aproape lichid,
limpede ca o suprafață de gheață
sub care înnoată peștișori colorați, bestii
de tot felul,

21 de ani și
am tot ce îmi doresc chiar aici, în plin soare,
real și tangibil,
brutal de frumos în naivitatea asta la
care ne-am întors, sătui de

toate tragediile care ne-au făcut ferfeniță
inimile origami,

21 de ani și o țigară imaginară aprinsă în colțul gurii,
căci m-am lăsat de fumat,
așa cum m-am lăsat de toate lucrurile
care m-ar fi ucis într-un final.

Stabilizare

dimineață cu oameni translucizi
și o hipnoză ciudată, un playlist
care face implozie
în inima mea mică și dementă,

mă desprind de tine și totul e confuzie,
învăț să văd soarele
doar prin sticlă, sânge tânăr prins în sistem,
îmblânzit și decolorat de-o vreme,
aer corporativ și trupul micuț
zbătându-se între cusături, adineauri despuat
și împrăștiat molecular prin așternuturi,

dă-mi 2 minute să-mi revin,
să-mi așez cu grijă schije
înapoi
pe forma frumoasă a scheletului,

să țin într-o pungă, apoi să mă stabilizez,
pentru o vreme bună.

PREMIUL I PROZĂ**Marina Popescu****Cerceii săi
foarte
strălucitori**

Traversezi, ca de fiecare dată în fugă, tot ca
de fiecare dată tramvaiul e deja în stație. Vagonul e
plin. Puțin zis e plin, dar cumva găsești un loc pe
treapta a doua. E un vagon de tramvai foarte vechi.
Nici nu te născusei când a început el să circule. Mo-
del cehoslovac, zic cei mai în vârstă despre el. Scâr-
țâie, frânează violent, face ca toți dracii. Când urci
ai vrea să îți lași nasul afară, la aer, să nu-l mai chi-
nui cu mirosurile nedefinite, scârboase. Sunt miro-
suri de parfum dulceag, de fluide corporale, de co-
vrigi calzi, mirosuri de oameni tineri și de oameni bă-
trâni. Uneori sunt oamenii care își cară sacii imenși

plini cu plastice și doze de aluminiu. Își duc viața lor de vânzare în sacii ăia, porția lor de supraviețuire. Ți se pare ciudat? Cobori din tramvai și respiri adânc.

În birou e plăcut, aerul condiționat zumzăie ușor. Miroase a cafea, miroase a hârtii, a dosare, a parfum fin, miroase ca orice nouă zi de muncă. 10 ore pe puțin. Îți vine să-ți bagi ceva în el de serviciu. Îți juri că mâine o să vii în costumul de prizonier pe care l-ai îmbrăcat anul trecut la petrecerea de Halloween de la vărul tău de acasă. Privești în jos, ca un om vinovat. Ai pantofi de firmă, ești plătit cu echivalentul a peste o mie de euro și pantofii tăi au costat cam 150. Te gândești câți oameni poartă pantofi ca ai tăi. Te gândești la orele de muncă, la ședințele dese și plictisitoare. Te gândești la mașina de serviciu pe care o folosești și în concediu și care acum, ce ghinion, e în revizie. Te însoțește în explorările tale, o săptămână vara, o săptămână iarna, două-trei weekenduri furate atunci când efectiv simți că dacă nu evadezi o să crăpi. Restul?

Restul ce. Muncești, evident, ai și tu dorința să-ți iei un BMW, ai ratele la apartamentul din complexul rezidențial. Ai femeile pe care le joci pe degete, dar mai întâi trebuie să le alimentezi cu bani și cadouri așa cum ai pompa combustibil într-o mașină. Te sună managerul. Ședință. Previziuni, input-uri și output-uri, task-uri cu deadline-uri urgente, promisiuni de bonusuri mișto dacă reușești să... Și vei reuși. După ședință recitești brieful. Sentința. Începi să robotești. Drumurile sunt știute, lucrezi pe laptop la proiectul tău, din când în când mai discuți cu un coleg, cu o colegă, urmează o întâlnire cu un client. Toți ăștia nu înseamnă nimic ca oameni. Sunt niște mijloace prin care îți atingi targetul, îți duci proiectul la bun sfârșit. Și tu ești pentru ei tot un mijloc de îndeplinire a nevoilor materiale. Din când în când vă bărfiți, vă călcați în picioare, vă denigrați, vă priviți disprețuitor, vă înjurați în gând (codul firmei, probabil dintr-o eroare de programare, nu permite să faceți asta cu voce tare). Sunt și ocazii în care vă zâmbiți amabil, vă faceți complimente, vă povestiți concediile sau city-break-urile din capitalele europene, vă dați like pozelor pline de fericire, voie bună și opulență studiată postate pe facebook. Sunteți, în general, niște oameni foarte mișto.

Cineva te-a călcat pe picior, în toată îngheșuiala aia, cineva-ul ăla ți-a strivit vârful pantofului și chiar de asta aveai chef acum. Ai o întâlnire cu un client, aspectul e primul lucru important, e cartea ta de vizită. De clientul ăla depinde plata ratelor, a întreținerii, depinde dacă în vară o să pleci un weekend la mare cu cortul sau o să te răsfeți o săptămână întreagă la un hotel de cinci stele pe o insulă grecească. Mai sunt câteva luni până atunci, dar timpul trece

repede și tu știi asta. Abia plătești facturile și imediat vine termenul să le plătești din nou. Important e să fii unde trebuie la momentul oportun. Clientul te așteaptă, ai ajuns cu 2 minute mai devreme și el apreciază asta, nici nu mai observă vârful strivit al pantofului. Pari entuziast, expui, prezinți, zâmbești, ești degajat, destinzi atmosfera, plusezi, sfătuiești, ești amabil și vinzi. Ai scăpat cu bine și de data asta. Mai bifezi o reușită.

Ajunzi acasă târziu ca de obicei. E frumoasă casa ta, ai mobilă de la Ikea, ai perdele elegante și un televizor led foarte mare. Dai drumul la muzică, încerci să te relaxezi. E seară și întunericul ți se pare prietenos. Te așezi pe canapea în livingul care nu e încă al tău. O zi proastă, o decizie luată de un director de la Londra și totul se poate nărui. Dacă mâine pierzi serviciul cum a pățit prietenul tău din liceu, pierzi și casa. Mai ai multe rate și mulți ani până să poți spune „casa mea”. Și totuși te așezi pe canapea, pipăi pielea ei rece și te gândești că ai vrea să pipăi o piele caldă, o piele vie, de femeie.

O suni pe fosta ta prietenă, te gândești că e mai comod așa, poate că și ea stă pe canapeaua ei și se gândește că ar vrea să mângâie pielea unui bărbat. Poate bărbatul ăla vei fi chiar tu, așa cum ai fost de atâtea ori. E ca atunci când vrei ceva de mâncare, rapid, comod și care să îți placă. E ca atunci când mergi la fast-food și comanzi tot ce-ți trece prin cap, fără să te gândești la consecințe, fără să te simți vinovat pentru chestiile alea artificiale și nesănătoase. Vocea femeii e plictisită. Se mai învionează puțin pe parcursul conversației, ți-o imaginezi, întinsă pe canapea, într-o lenjerie minusculă, jucându-se cu suvițele de păr, zâmbitoare. Conversația continuă, glumiți, flirtați, simți dorința din vocea ei și pentru tine asta începe să fie de ajuns. Nu mai e fast-food, e fast-talk. Nu e sex prin telefon, nu mergeți atât de departe, e doar o prostie care pe ea o stârnește, ar vrea să vă vedeți, să faceți sex, dar ție începe să ți se pară tot mai suficientă conversația asta. Știi că ai fi putut să o ai din nou, dacă ai fi vrut și te bucuri să rămâi cu victoria asta, ți se pare cea mai bună opțiune. Mângâi pielea canapelei care acum s-a mai încălzit și zâmbești mulțumit. Încerci să închei discuția, te retragi delicat și pe măsură ce femeia pare tot mai nerăbdătoare să audă că o aștepti pe la tine, că ți-e dor de ea și de vremurile frumoase tu pari tot mai nerăbdător să închizi telefonul. O faci, îi spui că așteptai pe cineva și persoana tocmai a sunat la ușă. Te simți bine cu dezamăgirea ei atunci când închizi telefonul.

Încă o zi, încă un client dificil care a folosit toate strategiile pentru a te scoate de minți și a reușit, ai lăsat prețul mai mic, șeful nu e foarte fericit, dar

n-are încotro, lumea afacerilor nu e o căsuță roz cu păpuși Barbie, e un briceag elvețian bine ascuțit și foarte scump. Încă o săptămână și îți primești înapoi mașina. Deocamdată trebuie să urci în tramvai, te bucuri că e aproape gol. Asta se întâmplă rar și nu știi nici tu de ce, dar privești asta ca pe un succes personal și alegi cu mândrie unul din scaunele libere. Te așezi oarecum precaut, așa cum te-ai așeza în brațele unei femei ieftine, cam neîngrijite, uite, cineva a lipit o gumă pe spătarul portocaliu și guma s-a înnegrit, a adunat mizeria anonimă a miilor de călători. Tramvaiul ca purgatoriu, dar cine mai are chef de filosofie după 11 ore de muncă, așa că îți privești pantofii încă strălucitori și te gândești la clipa minunată în care vei fi promovat și vei reuși să obții al doilea credit, cel pentru mașină. BMW-ul tău. Atunci vei călători frumos și civilizat în cutiuța ta de tablă, vei fi o sardină de lux, o sardină singulară sub capota neapărat argintie. Sau, în orice caz, vei împărți cutia cu o sardină blondă-platinat, obligatoriu cu țâțe mari și naturale, pe care ea le va dezveli lasciv în fața ta pe o stradă lăaturalnică, apoi îți va lua mâna și o va duce hotărâtă pe sub fustă, între coapsele ei subțiri pentru că va dori foarte mult să facă sex cu tine în mașina ta nouă, strălucitoare. Nu că n-ai avea unde s-o faciți (doar ai apartamentul tău), dar sexul în mașină e un clișeu pe care o blondă cu țâțe mari nu-l poate rata. Îți vine să cobori la prima stație și să te ascunzi după un zid, la întuneric, să ți-o freci și nici nu știi dacă te-a excitat imaginea blondei sau imaginea ta ca proprietar de mașină de fițe cu interiorul spațios, mirosind a piele și a nou.

Și poate că ai fi coborât, ca un boschetar, ai fi uitat că ești, totuși, un băiat finuț, un corporatist cu idealuri și pretenții. De fapt nu are rost să te minți, ai fi făcut-o dacă nu ai fi văzut-o pe ea.

Privește-o bine. Pe cealaltă parte a tramvaiului, la distanță de un metru și ceva de tine. Stă pe un scaun portocaliu. Are între 35 și 40 de ani. Nu cu mult mai mare ca tine. Poartă ghețe negre scurte, o pereche de colanți negri, un pulovăr gri foarte lung și o geacă a cărei culoare nu ți-o vei mai aminti niciodată. Nu trebuie să te îngrijorezi, culorile nici nu au importanță într-o seară ca asta, într-un tramvai ca ăsta. Are părul prins în coadă și poartă niște cercei mici, foarte strălucitori, într-un contrast deranjant cu restul imaginii. Stridența acelor cercei, în schimb, nu o vei uita. Te va frapa întrucâtva și nasul foarte lung al femeii, însă ceea ce realmente te-a făcut să o privești cu atâta atenție au fost gesturile ei, lucrurile pe care le făcea și care au destrămat reveria cu mașina și bagaboanta blondă.

La început ai crezut că scrie o listă de cum-părături. Apoi te-ai gândit că e profesoară și com-

pune bilețele cu subiecte pentru examene. Ți-a trecut prin minte că ar putea fi vorba de un poem, dar de ce Dumnezeu ar scrie cineva un poem pe un snop de hârtiuțe luate dintr-un cub din ăla cum ai și tu pe birou? Și de ce ar scrie două-trei rânduri stinghere pe fiecare bilet? În orice caz femeia aia scria fără încetare, repede și apăsător, nu o deranja mersul tramvaiului, nu o opreau nici frânele agresive ale vatmanului. Părea neclintită în demersul ei de a umple cât mai multe bilețele cu acele câteva rânduri de litere pe care ți-ai fi dorit atât de mult să le poți citi. La un moment dat ai avut impresia că ea nici nu există acolo, în vagon, ai perceput-o ca pe o imagine dintr-un film alb-negru, o bucată de peliculă rătăcită nu se știe cum în tramvaiul 25. Altfel cum ar fi fost posibil să fie atât de indiferentă la tot ceea ce era în jurul ei, cum să nu simtă privirea ta ațintită asupra ei, ochii tăi fixând-o de minute bune, ochii tăi negri lipiți de ea ca o gumă de mestecat pe unul din scaunele portocalii?

Într-un final a terminat de scris, a mutat biletele în mâna stângă și ai putut vedea pe cel de deasupra cuvântul „dragă” pe primul rând și pe rândul al treilea cuvântul „adio”. Tramvaiul tocmai oprise și în stație erau două adolescente cu părul lung, cu sprâncenele arcuite și puternic conturate cu creion negru și fetele alea își povesteau ceva, râdeau, iar femeia cu nasul lung le-a privit câteva clipe fără să i se clinească niciun mușchi al feței, și-a strâns apoi bilețelele, le-a legat cu un elastic verde și le-a băgat în poșetă. A scos telefonul, cu aceeași grabă și hotărâre a început să deruleze niște poze. Nu privea o imagine mai mult de o secundă. Îți dădeai seama de asta după gesturile ei; fața îi era în continuare lipsită de expresie.

Ai început să faci niște conexiuni și chiar dacă nu aveai nicio legătură cu ea, să îți dorești să nu fie ceea ce părea a fi, poate că era vorba totuși doar de imaginația ta. Ți-a trecut prin minte să te ridici de pe scaun, să te apropii de ea și să o întrebi ceva care să o scoată din lumea ei, dar ai înțeles repede că ajunsese deja într-un loc din care era foarte greu să se întoarcă. Și oricum trebuia să cobori la prima stație. Și uite îndoiala: poate că aștepta ceva, un semn, o voce care să o cheme înapoi. Poate că locul ei în lumea asta încă nu fusese ocupat de un alt călător. Ai coborât și odată cu tine tristețea. Erați deja pe peronul stației de tramvai, vă îndreptați spre trecerea de pietoni, tu și tristețea ta când vi s-a mai alăturat și o întrebare, o banală întrebare: de ce? Oare ce probleme să fi avut? Poate era prea săracă, poate avea o boală incurabilă. Sau a pierdut pe cineva sau ceva important pentru ea. Poate nu se mai înțelegea cu ea însăși. Apoi te-ai văzut cu groază pe

tine, scriind bilete de adio într-un tramvai aproape gol. Ai putea face asta dacă ți-ai pierde serviciul și nu o să mai ai cu ce plăti creditul, iar banca îți va lua apartamentul și vei rămâne pe drumuri. Dacă nu vei mai avea nici posibilitatea de a-ți cumpăra o mașină în care să circuli relaxat, fără sinucigași prin preajmă. Dacă în loc de o blondă cu țâțe mari vei merge alături cu o boschetăriță știrbă, puturoasă, veți târi după voi saci imenși cu sticle de plastic pe care le veți vinde și de acolo va veni pâinea voastră și puținele țigări care vă vor înveseli zilele. Toți acești „dacă” se înfîgeau în spatele tău ușor deformat de la prea mult stat pe scaun, îți scormoneau în brațe, în piept și asta te durea și te simțeai tot mai singur în răcoarea serii. Claxonul și înjurăturile unui șofer te-au făcut să-ți dai seama că nu ești deloc singur, ba mai mult, mergi ca idiotul pe mijlocul străzii din fața blocului și încurci circulația.

Ajunghi în casă cu inima bătându-ți foarte tare. Te așezi pe canapeaua de piele, îți iei un pahar cu vin și simți nevoia să aprinzi lumina. Pulsul își revine treptat la normal. Până la urmă nu ai de unde să știi ce va face femeia aia, nu știi nici măcar ce vei face tu. Viața seamănă atât de bine cu o călătorie cu tramvaiul. Va apărea întotdeauna la un moment dat cineva care scrie și împarte niște bilețele, indiferent că acel cineva se numește destin, divinitate, hazard sau poartă un nume omenesc.

E seară, e liniște și casa te primește binevoitoare în brațele ei, casa ta ca un refugiu montan. Adormi și visezi ceva, dar a doua zi nu îți mai amintești despre ce a fost visul tău. Mergi cu tramvaiul spre serviciu, înghesuit între toți ceilalți călători, îți tragi cu greu pantoful de sub călcâiul unui licean adormit; căldura soarelui ajunge la tine prin geamul prăfuit și simți că ți-e bine.

PREMIUL II POEZIE

**Dana Ștefania
Brașoavă**

Cevreitu-mă

Blesteamă-mă, te rog
prin atingeri de ploaie paralelă
cu pământul
și hulește-mă

în silabele buzelor roșii
de gheșă
cu încheietura vulgar dezgolită

gonește-mă din primăverile
magnoliei înflorite în tine,

apoi,
uită-mă în colț la Unirii

aici se vând ceasuri contrafăcute
în care timpul trece în
reluare.

Dumnezeu își caută înlocuitor

o dată pe luna țin cuvintele sub limbă ca
pe o nitroglicerină expirată de 7 ani
la fel de lipsită de sens
ca hainele de duminică dimineața
ale mamei prea apretate mai
apretate ca sângele uscat de pe lama arătătorului tău
ce-mi coboară în undulații de sens giratoriu
pe șira spinării

du-te fără grijă-n jos pe scări nici
la 6,7 pe Richter ele nu se dărâmă înaintea
mea. eu mă autodemoalez
- process anevoios de poet citit doar la
Liturgia de la zece
când toate babele îl privesc fără rușine
pe Dumnezeu

fix
în ochi.

și nu le schimbă nimeni pagina și eu
mai scot o nitroglicerină din buzunar
și toți se închină și nimeni nu știe
de ce.

Altfel

poate pentru că
ne-au turnat beton în loc de cer

așteptăm o viață
să curgă hematii proaspete
din gurile de canal neacoperite ale văzduhului

vecina de la ultimul etaj mi-a povestit că ieri,
Dumnezeu a călcat într-o stea
și odată cu el, s-a împiedicat
întreaga lume

atunci,
ai Lui au inventat gravitatea
-ca după prima greșală să nu ne mai putem ridica
de jos

oricât ne-am zbate
cred că merg în mâini
mi-au obosit picioarele de la atâta viață.

Ispita

există în mine un loc
unde
tu încă încerci să mă îmblânzești,
sufocându-mi inima în îmbrățișări pătimase

încolăciți la căldură
îmi hibernează șerpui
sub piele

așteaptă vara cu meri rapeni
și păcate în haine peticite
să-și poată scurge veninul printre
urmele de bici necicatrizate de pe locul tău

am învățat
să dorm trufașă,
ca Eva,
cu mâinile împletite a rugăciune.

Obiceiuri

dacă m-ai vedea
cum încă îți torn în fiecare dimineață
cafea în ceașcă

ți-ai deschide coastele de lut
și m-ai arunca în tine
ca într-o temniță

iar eu aș fi atât de fericită
să mă cuibăresc
într-o captivitate îndulcită cu 2 lingurițe de zahăr

încât aș începe să-ți cânt
melodia greierilor din acea seară
de martie

dezobișnuiește-mă de viață
dacă m-ai vedea
liberă de tine!

Anatomie

cred că profesoara de anatomie
e afonă la muzica viscerală a îndrăgostitului

ieri ne-a vorbit despre circumvoluțiunile creierului
dar în timp ce se plimba printre bănci
cu mulajul vechi de 20 de ani pe palme

nu a părut un moment că
le înțelege regretul

sau că ascultă povestea
ridurilor căpătate de creier
încruntându-se mereu la deciziile
inimii.

Mamă, de ce?

mamă, de ce m-ai trezit, visam așa frumos...

se făcea că eram poet și aveam Pământul
întreg strâns la
butonieră
regi și cerșetori din cele 4 zări
călătoreau o viață să se așeze pe dalele agorei
unde îmi citeam palmele
filă cu filă

și eu îi priveam de sus
atât de sus eram că toți îmi păreau
niște furnici mândre să fie strivite sub
tălpile mele

dar m-ai născut într-un coșmar:

trăiesc
și furnicile sunt de fapt
uriași ce îmi șterg în fiecare zi cuvintele de pe piele
lăsându-mă săracă,
chiar mai săracă decât buzunarele lor grele
de metal

Alter ego

pe sora mea geamănă
nu am cunoscut-o niciodată

dar are în mine
o străduță îngustă cu numele ei
pe care mă mai plimb uneori
desculță
prin cioburile unei sticle de vin
ce trebuia băută în doi

mama mi-a povestit că singurele lucruri
care ne distingeau

era că ea dormea mereu cu un ochi
deschis iar
eu tresăream când auzeam lătrând
câinii din Abator

și știu că mai devreme sau mai
târziu uităm
așa că folosesc verbe la plural
și o oblig pe mama să mă țină de mână
când ieșim în strada
principală

PREMIUL II PROZĂ

Angela Dina**Nădejdea
lui
Năpastă**

Cum venise vara, gândul plecării îl tot înghiontea. În sat îi ziceau Năpastă. Asta i se trăgea de la morțile alor săi. Toată partea bărbătească a neamului se stinge cu puțin înainte de a împlini patruzeci de ani...

Îl căinasera vecinii: A căzut năpasta pe capul neamului ăstuia! Ce năpastă! Ce mai năpastă! De când trecuse la Domnul și fratele lui mai mare, acum ceva vreme, de-l vedeau, de-l pomeneau, îi ziceau mai abitir Năpastă. Supărat de cum trăia, nu se sinchisise de porecla dată, nu! Ba chiar o accepta uitându-și parcă numele adevărat.

Fratele cel mare nu-și dăduse obștescul sfârșit până ce n-auzise jurământ de la mezin că va pleca din sat, că se va duce unde va vedea cu ochii, să nu-l cunoască nimeni, să se șteargă ursita. Și-adăugase cu vorbele din urmă, abia șoptite, ruga: Ia cu tine și-o raclă pentru ceasurile de popas, de odihnă! Fuge moartea de ea. Am citit într-o carte...

Amărâțul frate îl plânse din toată ființă și pe nen-su, îl slobozi în groapă după cum se cuvenea, dar de la moartea lui nu mai pusese geană peste geană... Iar de adormea, frățâne-su îi apărea cu aceeași rugămintă: Ia cu tine și-o raclă! Fuge moartea de ea. Am citit într-o carte... Și tot așa trecu vremea, fără ca bietul de el să-și schimbe traiul...

Când fură să se-mplinească șapte ani, frațele i se arătase iar. Acum, cu o privire sfâșietoare și ochii-nlăcrimați, îi mărturisi cât de dor îi este. Îi destăinuî că tot așa îi spunea și lui tătuca, mort înainte, până să-l ia la dânsul. Îl sfătui iar să vândă casa, să părăsească satul, s-afle vatră nouă, că de nu va face așa...

Trezit de noul vis, Năpastă hotărî. Și numele? Îl va-ncuia în casa părăsită! Iar de cineva l-ar iscodi cum îl cheamă, îl va lămuri: Nădejde! Și-n acea zi își tot repetă darul ce-și făcuse: Nădejde! Nădejde...

Va porni în lume. Va zăvorî ușa sărăciei și nenorocului. Că doar astea se mai găseau în căsioiul cu

două odăițe și pridvor. Cu ceva crețari rămași luă din satul din deal și-o raclă. Doar că n-avea capac! N-avusese bani destui! Nu-i pricină, gândi el. Când oi muri, or găsi aceia ce m-or îngropa și... capac. O porni la drum într-o bună dimineață de vară timpurie...

Cum dincolo de coastă se-ntindea mândrețe de pădure, apucă înspre ea. Ceva timp codrul îi va fi casă. Va găsi niscaiva roade să-și potolească foamea, iar apa șipotelor îl va îndestula când îi va fi sete.

Până va dibui locurile ce-l vor hrăni, va purta cu sine într-un săcăteu două azime coapte sub țest. Pentru potolirea setei, avea o ploscuță aținată de-un șold, iar de celălalt agățase o custură mică de tăiat pâine sau ce s-o mai nimeri.

Așa făcu. Știa pădurea ca-n palmă încă de mic. Nu va fi singur. Va fi la adăpost, iar pat, coșciugul...

O apucă înspre codru. Dintr-acolo păsări nevăzute foșneau și ciripeau prin frunzișuri. La-nceput, îndemna, căci purta în suflet speranța că bine a făcut de-a urmat visul. Mai ales că-și luase cu sine și patul veșniciei, nădăjduia s-o țină pe-A nedorită de parte...

Mângâiat de lumina orbitoare a verii și încins de osteneala poverii duse pe umeri, căuta răcoarea desişului și umbrarul bănuî. Se-afunda mai adânc prin verdele foios. Pășea mai ușor acum, căci sub tălpi mușchiul moale și răcoros îi așternea cărarea, iar crengile mai joase ale copacilor îi făceau loc să treacă. Zvonuri mii, bâzâite, șuierate, trilurate îl fericeau că se-ncredinșase pădurii. Când și când, zărea fluturi albi plutind în dans plăcut, săltăreț pe dinainte-i. Și-atunci își zâmbea un pic sfios, căci i se părea că e prea lacom, amintindu-și credința că acela care fluturi albi va vedea, viață lungă va avea! Își pleca încetinel pleoapele și-n ruga smerită cerea iertăciune Domnului, nădăjduind. Se-ncredea și-n Cel de Sus, și-n povata frățâne-su! În amândoi!

Cu astfel de gânduri atinse amurgul. Lăsă racla lângă un bătrân paznic al pădurii, cum îi zicea bunu-său teiului pentru că pomul ăsta ferea codrul de năpada răuvoitoare a buruianului mai mic, mai mare. Și găsitul ăsta își lăsase bejenite prin jur îndestule frunze după-o bănuîta ploaie de curând căzută. Erau, pesemne, din cele mai plăpânde, lipsite de vigoarea păstrării legăturii cu pomul. C-un braț de foi fragede, încă verzi și răcoroase, își va așterne patul, căutând somnul după îndestularea c-un coltuc din turta luată de-acasă și sorbiturile liniștitoare din plosca umplută la izvor. Așa făcu și dormi fără vise. Era încă negură când îl treziră niște mierle hămesite de foame. Se ridică din culcuș întinzându-și încheieturile înțepenite de starea cumva poruncită de strâm-

toarea lăzii. Mai zâmbi sfielnic mulțumind Celui de Sus că-i viu și, fără să mai întârzie, o luă din loc.

Și-n zilele ce urmară, Nădejde petrecu ai-doma. Din crăpăt de ziuă și pân-la prânzișor înainta purtând încrezător apărătoarea-i greutate. Poposea în amurg sub vreun tei găbjit anume, bucurându-se de rămașii dumicați, stâmpărându-și oboseala de peste zi și pofta de apă cu udeala păstrată la rece în ploscuță. Se-nchina mulțumind Ocrotitorului pentru demăncare și pază. Nicicând nu dăduse față cu vreo jivină, nu! De fel nu era fricos și nici nu se gândea că va-ntâlni vreuna. Drept era, coada ochiului îl bucurase uneori cu năluca iute și veselă a unei veverițe, iar la șipot, când sorbea din binecuvântată răcoreală, fusese așteptat în respect și îngăduială de păsări mai mici sau mai mari. De toată mirarea! Își spusese în sine, simțindu-se luat de suflet de către acestea. Ce mai, am devenit pădurean! râse, de data asta cu clic. Și sub speranța stăpânitoare, făcu o altă legătură: Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte s-am, ca și codrul veșnic tânăr!

Și-n seară, când să-și aștearnă patul, simți în aer miros de fum, iar urechile-i prinseră lătrat de zăvozi. Vreun sat, oare?! Auzite numai de sine, vorbele îi făcură inima să bată mai tare. Deși neplecat de mult de-acasă, îl fura gândul luminii unei lămpi ori ale unei vetre, unde s-atârne de lanțul coșului un tuci bolborosindu-și pasatul, sperind cu stropii înălțați grămajoara mălaiului pus deasupra, gata să îngroașe fiertura.

Și parcă o și văzu pe mamă-sa pe-un scăunel sprijinind ceaunul între tălpile goale ale picioarelor, având apărătoare numai doi coceni de porumb despuiați de boabe. Aievea o zări făcăluind fiertura aromitoare! Și-n scurtă vreme, mămăliga, după ce mai dădu-n clocot de câteva ori, se găsi răsturnată pe măsuta rotundă unde adăstau o strachină cu brânză sfărâmată, iar în alta, ardei perpelii în cenușă, acoperiți acum cu oțet din vin îndoit cu apă și gătiți cu praf de sare și cimbrisor...

Ajuns aici cu-nchipuirea, Nădejde scutură din cap dornic să-și uite că rămânise la... și-adormi ca răpus. Sleit de greul drumului și lihnit de foame, mușcase din somn ca un hămesit!

Cărarea pe care-apucase a doua zi îl duse la un eleșteu, nu mare, într-o margine de sat. În apa-i văzu pești mărunți împungând supărați asemenea unor ace adâncă oglindă. Câte unul mai lățișor era lucit cu soare de vreo rază mai leneșă, pedepsitoare, sugubeață.

Se bucură grozav de-așa priveliște, ce mai! Ridicând ochii spre cer, descoperi în zare rotocoale de fum cățărându-se pe albastrul minunat către Tării.

Sunt semne de viață! Adevărate semne! Mă fericesc, deci trăiesc! Și iar îi sună rugător vocea din vis a fratelui său... Atunci, două rânduri de lacrimi cât bobul de orz îi arseră obrazii ofiliți de lungul șir de ani îndoliați prin care trecuse și pe care acum nădăjduia să și i-amintească îndulciți, trăind... Taman azi fac vârsta lor! se-ncolți singurel. Dar am racla, am plecat, am să trec, musai, pragul spre alt an din viață, Sfinte Dumnezeule!

Apoi urmă în minte-i și-n suflet tăcere. După tihna lui și-n dogoarea soarelui de-amiază, preajma se zvidui de sunete. Totul părea liniștit, lăsând loc să bănuiești mișcarea tainică, alunecătoare a viețuitoarelor mici, mari, tupilate din calea căldurii pentru niște ceasuri. Așezat pe malul eleșteului sub o salcie tânără, dar care știa deja să-și plângă dorurile, adormi. Nu simți trecerea vremii.

Când se trezi, albul chip al dup-amiezii căpătase mărimi nebănuite înstăpânind firea. Era frumos, într-atât de frumos, încât se-ntreba de nu era în tărâm de poveste.

Și-n vreme ce se simțea fericit că trăia, că putea să se bucure de minunățiile firii, zări apropiindu-se pe cărare o fată. Și ea-i păru grozav de mândră! Era-naltă și se-undua în mers. Păru-i cânepiu era strâns în două cozi ne-mpletite ce-nconjurau un chip îngeresc, înălțat pe-un gât subțire, adevărat lujer... Ochii negri, care te pătrundeau ca niște săgeți, păreau să caute ceva... Purta o cămașă albă cu râuri ca mura, lungă pân-la gleznele picioarelor desculțe... În mâna dreaptă ducea o găină a cărei creastă părea de rubin străluminat de albeața penelor. Dând de Nădejde, se-opri cu oarece bucurie:

– Parcă m-ai auzit, de-apăruși la iaz!

– Ziua bună! Da' de unde mă știi? se miră drumețul.

– Cătam un om să-mi taie orătania. Pe-aci vin din sat, în amurg, bărbați s-așeze vârșele peste noapte, dădu ea lămurire... O tai? Și, până să rostească întrebarea, făcu ce făcu scăpând în libertate pasărea. Slobozita nu fu de prins, căci se depărta mai mult zburând. Speriată de necunoașterea locului, nu de strânsoare, hotărî veneticul.

Ce găina frumoasă! Albă ca pasărea-suflet! Și seamănă cu cele zugrăvite pe stâlpii de la mormintele alor mei! rosti în gând Nădejde, nebăgând de seamă că fata-l aștepta.

– Acum, a zburat și gata! Am niște fâțe sărate. Le pun pe grătar, fac un mujdei și-o mămăligă și-i destul de-astâmpărat ale guri. Ce zici?! Hai să mâncăm! Măi peste noapte aci, am o coșarcă nouă ce n-a ocrotit încă animale. Dormi acolo! În zori eu prind găina, tu o tai și, pe-aci ți-e drumul!

Nădejde, rămânind la masa pomenită, căzu

la-nvoială.

Fata o luă înainte pe drumeag. El o urmă, uitând de greul raclei. Pesemne ața mă trage! frământă-n minte la iuțeală. Nu-nțelese nici el rostul gândului, dar îl slobozi fără să mai chinuie al cap... Ce-ți este și cu foamea?! Naște-nchipuiri!

Ajuns la casa fetei, fu mirat cât de mică era. N-avea-mprejmuire. Zidurile cernite păreau ca date cu cenușă, ferestruicile, fără sticle... Și tot așa...

Ce-nseamnă casa fără om! Lipsește mâna de bărbat! rumegă în cap firosos. De, nu era el cruce de voinic?! În coasta casei află coșarca pomenită, adevărată vedenie de basm! Înaltă cât statul de om, acoperită cu țiglă roșie, spoită în alb strălucitor. Avea doar o ușiță dată cu galben ca de-alămăie și-o clanță ca un globuleț de sticlă. Un chenar din flori de crin dădea înconjur ușii. Lăuntru era luminat de pereții și lespezile ca de cleștar și trimitea arome de poveste pentru cel ce aștepta în prag. Așa minune îl făcu pe Nădejde să clipească repede-repede până să priceapă că nu visează.

Dar îi trecu mirarea, căci mai depărțitor, zări un gropan. Să bei apa din puț nesleit e moarte curată, nu alta! îl răscoli cugetul. Își văzu de treabă, nu zise nimic. Asta era! A doua zi avea să pornească la drum! Și până una, alta, fata scosese în bătătură o masă mică pe care mămăliga răsturnată și-mpodobită cu ață de tăiat se-nvecina cu două blide. Dintr-unul te ademenea mirosul peștelui fript scufundat în moare usturoiată, din celălalt te poșteau la masă ardei copti stâmpărați în oțet slăbit cu apă.

Așezați pe câte-o buturugă, mănăra pe-n-delete. Drept e, ea cam fără tragere de inimă, el cu mare poftă. Chiar se muștră pe tăcute pentru nesațul ăsta! Ce-avea? Că doar nu era masa din urmă?! mărunți el nespusele scuturându-și capul.

Când să se culce, uimi el pe fată. Tocmai ce adusesse niște macate să i le-aștearnă pentru noaptea în căsuța albă, când fu lămurită în ce fel de pat avea să doarmă el. Nu-i dezvălui însă de ce făcea asta. Dar nici ea nu-ntrebă, ci zâmbi într-o parte, aruncându-și privirile în jos.

– Cum vrei! Mă gândeam că-i fi tare ostent...

Și plecă fără alt cuvânt, trăgând ușița după ea.

Afară, așezat lângă raclă, el se scărpină în moalele capului zicând-și: Răclițo, o noapte n-o fi foc! Tu nici nu-ncapi în adăpostul ăsta... Așteaptă-mă în bătătură până mâine când o să pornim la drum! Și, luând țoalele, intră în căsuța cea albă, se culcuși ca mai demult, întinzându-și în voie osemintele și căscând a mare chef de somn...

În zorii ce urmară, racla-și află menirea

firească. În ea omul sta culcat pe spate. Avea ochii ușor întredeschiși, de parc-ar fi urmărit ceva pornit spre zare. Fața-i albie, lipsită pe veci de griji, părea de marmură... La căpătâi fata-i potrivea lumânărică, iar alături găina cea albă încă mai zvâcnea ușurel din gheare.

După ce-l mai privi o dată, fata apucă pe cărarea spre iaz. În urma pașilor ei, florile din marginea potecii picurau cenușă...

PREMIUL III POEZIE

Sibechi Vlad

**suntem stăpânii
propriului timp**

și muțenia/ abia acum/ devine o rugăciune (Adam Puslojic)

arată-mi locuri pe care privirea nu le poate atinge

iată, mișcările noastre sunt pe dinăuntru acolo unde natura rasucește sabia încă o dată

motoarele create de noi sunt sfărâmate în interiorul paginii printre iambii suitori și chinuitoarele obsesii lecțiile de imaginație pe care le-am primit sunt insuficiente

iată, îmi întind aripile – o pregătire pentru inevitabila execuție

aștept mișcarea definitivă renunțarea materiei la asprele-i legi gloria răsunătoare

iluzia că sunt/ că ceilalți știu asta

iată saltul acesta ca un complot împotriva firii și între noi câtă liniște...

vreau ploile

vreau ploile care macină bulevardul până la os, care fac oamenii să pară niște ciuperci poetul albastru își vinde volumul

pe o bucată de pâine

la colțul străzii îl așteaptă

monștrii ce se hrănesc cu postav vechi

vreau o ploaie ca o execuție publică

se oprește totul și doar un cântecel medieval

îți gâdila genunchiul

numai coapsele tale mă pot duce dincolo

căci nu-i ușor să trăiești în îmbrățișarea

mătăsoasă a trecutului

care îți oferă libertate

teoria normalității la masa de seara între
două tipuri de conversație

toate în orasul acesta au o legătură
de la mustața profului de mate la pălăria agățată
în cuier. poetul albastru iubește
o trompetă care seamănă după câteva pahare
cu kim basinger
vreau o ploaie ca sărutul unei chelnerițe
din asia mică
dar vinul nu mai mângâie pe nimeni de parcă
don-juan s-a dizolvat în fiecare boabă de strugure

sunt un om gol. prima confesiune

lui gellu naum

sunt un om gol în noaptea gurilor deschise
am renunțat la mitul mașinii de scris
mă hrănesc cu dispariția tragică a marilor poeți
vă invit lângă mine vom penetra împreună
marmura prezumtivelor morminte
putem vorbi despre trecerea timpului/ absența lui
anonimatul uniforme de lucru

numai liniștea și colții fioroși ai disperării
îți vor ține companie
să fii pregătit cu mânecile suflecate
și disponibilitatea de a primi veștile proaste
cu zâmbetul pe buze

ascultă cum se izbesc de pereți pacienții sanatoriu-
lui/ cum sângerează eterna victimă pe caldarâm/ cum
se deschide o misterioasă ușă la capătul treptelor/
cum se pun bazele unui nou război civil/ cum se re-
inventează motorul cu combustie internă

e noaptea în care din gurile deschise nu vor ieși
simple povești spuse demult la gura sobei
ci adevărate lumi ascunse
în marsupiul pe care evoluția ni l-a refuzat
vei șchiopăta puțin/ vei încerca să dibuiești
prin întuneric

umărul unui prieten
te vei încurca în detalii în timp ce în fața noastră
printr-o norocoasă alchimie se scrie istoria
și din pliurile ei iese celebrul stelică
în măreața lui corabie de zinc

între ziduri

meditațiile bătrânului despre libertate

în față drumul se lărgeste și așteaptă
talpa fierbinte pe creștetul lui de uriaș.
prin fereastră
străbate glasul micului funcționar public
rămas aici de veacuri

[așteptând]
cu acea voluptate a fluturului izbindu-se de lampă
e timpul să pleci -șoptește- esti singurul dintre noi
care poate fi salvat

între ziduri mi s-a născut o a doua respirație
printre carnetele de partid ale hipopotamilor
și scâncetele strămoșilor
o respirație exilată în partea
nevăzută a lunii

aici nopțile sunt lungi și dureroase
ieri o femeie a căzut în fântână
nu purta decât o cămașă cu motive florale
au încercat oamenii să o scoată dar câinele
dinăuntru ei s-a împotrivit

mă gândeam atunci
la moarte ca la o sticlă de vin îngropată
ninge de multe zile
peste neamul meu semipolonez bucuria
zilnică vine dintr-o sacoșă de rafie

azi o fântână a căzut în femeie
asta la noi se întâmplă din bătrâni
experții călcând peste tradiție au spus că
avem prea multe...
atunci unele au dispărut
căruțele se îndreptau spre debarcader
și de acolo pe urmele zeului nordic

e una din acele dimineti

doar că atunci cocoșii nu cântă de trei ori.
ca un picior de capră în farfuria de porțelan
leonid dimov este însuși visul. se aude versul
nechezând pe altfel de pajiști
de aici își iau surdo-muții textele și cerșesc
la metrou o nouă viață

în interiorul pietrei nu va exploda
nici o grenadă pentru ca fanteziile
se produc în liniște

fiecare pe partea lui de pat cu egoismul
fără de care nici anotimpurile nu ar exista
salvarea vine din talpa rinocerului
și vibrația de chitară-bass - ultimul sărut
al fratelui trădător care pune vâlul negru peste
oglinză și îți aruncă cenușa în curtea vecinului

aș vrea să pot pleca de aici
în locuri unde vinul are culoare/ cei iubiți au trup
se întunecă. istoria recentă
mușcă din mine ca o pasăre de pradă

retro*se-amână revolta din cauza ploii**(Mircea Dinescu)*

ești printre norocoșii care au plecat mai devreme
și nu mai aud casele scrâșnind sub buldozerul
proletar

copiii tăi cu origini nesănătoase
au învățat să pupe poza lui marx la micul-dejun
niciun cuvânt în plus
încearcă să dormi. vom vorbi peste o lună
fii cu băgare de seamă că și pereții au urechi
iar Dumnezeu e colaborator la securitate
cu nume de cod Laurențiu

crede-mă pe cuvânt
e mai bine acolo unde ești măcar
nu auzi cum horcăie ritmic bătrânii pe șantier
cât de tare așteaptă noaptea să poată plânge
nu orice rană se pansează cu tricolorul
respirațiile lor scâncite nu au voie să părăsească
incinta

iar duminica e tot un fel de agonie

pe fata lui chirilă a prins-o miliția cu manifeste
au înfundat-o câțiva ani când a ieșit scuipa sânge
la mine nu o să ajungă niciodată
ura mea e apolitică și avansează zilnic
ca bolile de ficat

știi, uneori scriu și las altora ultima felie de pâine

dragostea mea pentru tine e un mutant genetic

creat în laboratorul unde noaptea intru tiptil
cu halatul meu alb puțin șifonat
să creez și să re-creez lumea

„lumea-n silabe
în negrele secunde
albul infinit”

sunt alchimistul și fratele păduche în același timp
sunt călugărul ce caută adăpost peste noapte
sunt tot ce sunt și tot ce vrei să fiu
iubirea pentru tine e singurul monstru
de care nu mi-e frică
va dărâma câteva clădiri prin Tokio
dar va întinde brațele înspre mine protejându-mă.

din zodia mea se aude un scâncet
se tot moare și se tot naște
se tot plânge și se tot râde
și Dumnezeu- robul încătușat
își dă seama că se poate elibera în orice moment
eu rămân mereu legat de tine

în cel mai încântător prizonierat

în casa bunicilor

e seară buna își ține nepoții lângă ea ca o cloșcă
podul casei este plin cu povești –
niște fluturi de noapte ascunși
printre vechi ulcioare și războaie de țesut
în picioarele goale noi căutăm jăraticul
cu care hrănește caii
bunicul ne ceartă că-i împrăștiem grăunțele
apoi ne îmbrățișează spunându-ne poznași

casa bunicilor e un loc paradisiac
în care trecutul și prezentul sunt două mirese
la aceeași nuntă

bunicul are super-puteri
poate să cânte dintr-o frunză și să oprească ploaia
mama a spus că demult și bunicii au fost copii

cineva i-a furat pe bunicii-copii
și i-a schimbat cu acești bătrâni cu pleoapele
tot mai grele
pe care doar zâmbetele noastre le pot deschide

cu lumina stinsă

la început a fost marginea satului
și un cuvânt ieșit dintr-o burtă de chitară
respirația gesturile și celelalte reflexe
ne-au apărut mai târziu odată cu asfaltul
sub greutatea căruia stau bătrânii noștri
și alte chestii neexplodate
totul e firesc ca o mână amputată

așternuturile plușate sunt tranșee
din când în când cimitire
transpirația ni se scurge în bocanci
tremurăm ca o armată de epileptici
mecanism crâncen sinucigaș acționat
prin comandă vocală

în satul nostru oamenii se nasc după-amiaza
și mor în fiecare seară pe marginea drumului

PREMIUL III PROZĂ (EX AEQUO)

**Mihaela-Alexandra
Rașcu**

Experiment de burlac

Să ne înțelegem! Sunt un comod al marelui oraș și, chiar dacă unii ar fi înclinați să mă considere boem datorită nonconformismului meu, am o oarecare ordine în viață. Acum, depinde ce înțelege fiecare prin ordine. Pentru mine, noțiunea definește o dimineață care începe pe la ora zece cu o cană uriașă de cafea și toată presa întinsă pe masa din bucătărie. Bine, e drept că, de multe ori ziarele se mai încurcă și ajung să le citesc pe cele vechi de câteva zile înainte de cele din ziua curentă, dar asta nu e vina mea! Toate seamănă unul cu altul, ce să le fac? Și se mototolesc de îndată ce le desfăci, pe bune! Lasă, că, Tanți, care face curat prin apartamentul meu vinerea, se bucură când are cu ce șterge geamurile, acesta fiind destinul final al oricărei publicații, nu-i așa? Apoi, sincer să fiu, îmi iubesc mașina până la divinizare! Nu fac un pas fără ea, fie că e vorba de barul din colțul străzii, fie că e vorba de kilometrii fără număr. Normal că folosesc liftul! Etajul unu, se numește etaj și nu parter sau subsol! Cât despre femeile din viața mea... Dragii mei, ele nu au lipsit și nu vor lipsi niciodată! Problema e că, de curând, mi-a căzut cu tronc o anumită „căprioară” și am decis să ies la „vânat”. Ochii? Culoarea dolarului! Părul? Culoarea cafelei! Trupul? Forma celei mai neasemuite sticle de coniac! Ei? Fiind din entourage-ul verișoarei mele Simona, am elaborat cel mai sofisticat plan de atac și m-am avântat în „luptă”, plin de încrederea tuturor reușitelor mele anterioare.

– Nu pot să cred! Atât a avut de zis vară-mea, când i-am expus o parte din intențiile mele.

– Crede! Crede! Am dat din cap conștient că am filosofia vieții în degetul mic.

– Ai să te frigi rău, îți zic de pe acum! Mara e altfel!

– Altfel decât cine?

– Știi bine ce vreau să spun!

Și zău că a avut dreptate! După tatonările inițiale, firești, care ar fi fost suficiente să-mi exprime intenția, am scos „armele”. Florile, mesajele, bomboanele de ciocolată, au smuls un mic zâmbet de pe buzele numai bune de smotocit, dar atât!

Hello-o!? Eu sunt Cezar! Numai numele și ar trebui să vă spună ceva! Am hotărât să o aștept la ieșirea instituției în care lucra. Cine nu s-ar fi simțit măgulită? Mașina mea e ultimul răcnet în materie de dotare, de model și de tot ce vrei. Iar posesorul... nu mai spun! Mi-am scos la înaintare cele mai bune țoale, m-am tuns la un hair-stilist, mai că nu luceam ca un inel de aur fluturat în fața ei. Dar cum credeți că a primit ea toate aceste gesturi? N-ați ghicit! Nu s-a aruncat de gâtul meu! Pur și simplu a zâmbit cu gura ei criminal de apetisantă, mi-a mulțumit și... m-a refuzat. Bine, cică avea alt program, ceva voluntariat, pe undeva, n-am reținut! Dar m-a refuzat! Pe mine! Marele Cezar!

Am mai încercat câteva tehnici de învăluire, dar, pur și simplu, nu a mers cu nici una dintre metodele mele faimoase. Salvarea a venit tot de la vară-mea. Mă sună într-o zi, taman când degustam o halbă gulerată, cu bere:

– Auzi? Cât de tare ești pe poziție cu Mara?

– De ce?

– Uite, plec împreună cu ea și vreo câțiva prieteni la Durău pe trei zile. Îți surâde ideea?

Am sărit ca leul nemâncat zece zile pe o ciovărtă de carne. Simona m-a domolit, m-a școlit, m-a înțolțit corespunzător, mi-a pregătit un bagaj din ce-a găsit prin dulapurile mele îndesate cu haine de firmă, strâmbând din nas.

– Vede-te-aș cu papuci din ăștia la Dochia!

– Pardon?

Dădu din mână, ca și când traducerea frazei în sine, nu avea cine știe ce importanță! M-a asigurat că, fără ajutorul ei, nu aș fi în stare să supraviețuiesc experimentului la care mă supuneam în mod voit. Ciudat, nu? Doar era vorba de trei zile la munte! Dă-o-ncolo! Am mai fost în stațiuni, nu sunt un puștan ignorant! Ideea de bază era să fiu atât de aproape de Mara încât să-mi pot etala calitățile și, cine știe, poate cadrul natural să mă ajute să o aduc acolo unde vreau, nu trebuie să precizez unde, pentru că e clar! Simona m-a convins chiar să îmi las mașina în garaj și să fac întreg drumul, înghesuit într-un microbus. Sper să merite efortul! Oare chiar atât de mult îmi doresc să fiu cu Mara încât să accept un astfel de tratament? Ajunse, însă, să arunc o privire ochilor aceia bogați în promisiuni, ca să ignor cu totul hurducăiala și mirosul de benzină care îmi pătrunsese în haine, probabil până la indispensabili.

O, nu! O! Nu! Mie să nu-mi spuneți că nu există un chioșc de ziare și televizor în pensiune, că trebuie să-l suport pe hippiotul de Geo, pe care abia ce l-am cunoscut, cu mine în cutia de chibrituri care se numește cameră! Mara îmi atinse brațul cu palma ei diafană, într-un gest care-mi porni stoluri întregi

de păsări în stomac.

– Sper că e în regulă și pentru tine! Geo este fratele meu și un împătimit al muntelui, sunt convinsă că vă veți înțelege!

– A...Da! Da! E grozav!

Fratele ei! Cum nu se poate mai bine. Cred că încep să îmi placă hippioții! Sunt așa de pașnici și motivați în ceea ce fac! Chiar o să fie grozav! Poate pune o vorbă bună pentru mine! Of, Maică Precistă, cât de mult a trecut de când nu Te-am mai pomenit! Focul de tabără din acea seară, cina cu slănină, caș și pâine de casă, melodiile cântate de Geo la chitară și privilegii duioase pe care mi le aruncă Mara, reușesc într-o oarecare măsură să-mi calmeze nervii care ajunseseră să zbârnâie mai ceva ca firele de telegraf. De mâine, mă pun pe treabă! Știu exact cum am iau taurul de coarne!

Adormisem cumva în patul îngust, pe saltea numai ghemotoace, datorită, în cea mai mare parte lui Geo, care, cocoțat în vârful patului său, cântase până după miezul nopții niște melodii divine, în care era vorba despre iubiri neîmpărtășite și disperări deprimante. Am și visat, cred... Cel puțin cu acea stare de moleșală m-am trezit scuturat zdravăn de colegul meu de cameră.

– Trezește-te, frate! E deja ora șapte!

– De ce, pentru Dumnezeu, m-aș trezi la șapte? Mormăiala mea l-a făcut să mă scuture mai aprig.

– Trebuie să plecăm imediat, altfel nu ne ajunge timpul!

Plecarea! Imediat! Timp! Am reușit să deschid un ochi. A naibii ținută de camuflaj avea Geo! Bocancii înalți și butucănoși păreau să aibă fiecare cel puțin trei kilograme. Am ridicat ambele mâini în sus:

– Pace! Mă ridic imediat!

– Imediat e prea târziu, frate!

Chiar dacă îmi plăcea la nebunie cum suna „frate”, nu eram dispus să las de la mine prea ușor treaba cu trezitul și plecatul cine știe pe unde. Chiar în acel moment se auzi vocea suavă a Marei:

„Băieți! Sunteți gata?”

Am sărit din sacul de dormit făcându-i semn lui Geo să iasă că vin și eu, cât de repede pot. N-a fost cine știe ce repede, n-a fost nici plăcut să mă zgribulesc în aerul atât de rece că-mi tăia maul, în timp ce eram anunțat că putem servi o cafea la Fântânele, ce-o mai fi fost și aia, și eram încărcat cu un rucsac care putea să mă bage în pământ până la genunchi de greu ce era. Nu-mi îngăduiră nici să trag o țigară. Și dacă aș fi fost condamnat la moarte mi s-ar fi permis o atât de mică plăcere! Îi auzeam ca prin somn pe ceilalți discutând despre trasee, despre ore, de-

spre Salvamont. Limbă străină, frate! Iată că începeam să vorbesc ca un adevărat Geo. M-am târât în urma grupului, până când am intrat într-o pădure cu teren atât de înclinat, încât ți-ar fi trebuit un lift să îl poți urca.

– Unde mergem? Îndrăzneala mea nu făcu decât să atragă toate privirile spre mine. Mara purta un hanorac verde, care se asorta minunat cu ochii de culoarea dolarilor. M-am pierdut efectiv în ei și nu am procesat pe moment informația pe care mi-o aruncă în vârful buzelor:

– La Duruitoarea, bineînțeles.

– Bineînțeles, am suspinat.

Din doi pași făcuți în urma lor, au început să curgă pe mine toate nădușelile. Pantofii de sport originali și minunați pe care îi purtam, s-au acoperit de noroiul cleios din pădure și am început să alunec, mai ceva ca pe patine. Făcându-i-se milă de mine, vară-mea îmi întinse mâna și mă remorcă întocmai ca pe un copil mic.

– Auzi, ce e aia Duruitoarea?

– Of, Doamne! Cascada! Pe ce lume trăiești? N-ai auzit de Ceahlău? Acum urcăm pe traseul Fântânele-Dochia-Duruitoarea. Două ore la urcare, patru la coborâre, doar de aceea ne-am trezit la șase!

– Ai milă de mine! N-am urcat în viața mea alfel decât cu liftul și nu m-am plimbat niciodată altfel decât cu mașina. De ce să vrea cineva să facă asta?

– Din pasiune!

– Îmi vin în minte câteva lucruri pe care le-aș face din pasiune, dar urcatul pe munți nu e unul dintre ele! N-aș putea să vă aștept la pensiune? Mai beau o bere, ceva...

– Dacă crezi că vrei să-i spui asta Marei, n-ai decât! Ea a ales traseul!

Jur că am să o omor pe Simona... mai târziu. Acum am o stringentă nevoie de ea. Mara se apropie de mine, surâzătoare și luminoasă, cu obrajii îmujorați de efort.

– Ești bine?

– N-aș putea să nu fiu când mă privești așa! Mă simt cu capul în nori!

– Vei fii, la propriu, când vom ajunge la Dochia! Ai nevoie de ajutor?

O, da! Da, din partea ei! Se oferă să mă învețe cum să respir. Ritmat, pe măsura pașilor, moment în care m-am simțit tentat să îi explic cum ar putea ea să respire dacă i-aș acoperi gura cu a mea. Of, Cezare, grele vremuri te pasc! Dus cu zăhărelul. Așa am fost până am ajus, de-a dreptul leșinat, la Cabana Fântânele. M-am aruncat pe unica bancă liberă, încercând să-mi reiau suflul și privind prostit cum Geo strângea mâini în stânga și dreapta și pălă-

vrăgea despre alte posibile trasee, unele de șase ore, altele de opt ore. Ferească sfinții din ceruri! Nu erau de ajuns două la urcare și patru la coborîre? M-am lins pe bot și de cafea! Mara, în schimb, mi-a întins, surâzătoare, sticla ei în care licărea o nuanță de coniac. Am pus însetat gura pe ea. Pfuai! Abia m-am abținut să nu scuip în fața ei.

– Poți să bei liniștit! E ceai de sunătoare!

Am înghițit cu noduri câteva guri și i-am înapoiat ceaiul, ocazie cu care i-am prins degetele într-o strânsoare ușoară, foarte grăitoare, ținându-l cu privirea. Trebuia să înțeleagă mesajul!

– Putem pleca! Strigătul ei se sparse în eco-uri de-a lungul pădurii de sub noi. Abia atunci mi-am dat seama cât urcasem și ce imagine fabuloasă ratasem tot drumul. Am rămas cu adevărat cu gura căscată. Simona mă înghionti ușor.

– Trezește-te, nu e vreme de pierdut!

Oameni buni! Nu știu cât am umblat! Dacă nu am bășici pe tălpi să nu-mi spuneți mie Cezar! La un moment dat, pur și simplu am capitulat. Eu, Marele Cezar m-am trântit pe o buturugă și am cerșit o bucată de orice cu care să-miucid foamea chinuitoare care-mi contorsiona stomacul.

– Ridică-te, frate, strigă Geo, sunt vipere pe aici!

Motor să fi avut și nu aș fi pornit-o atât de repede în sus, ajungând chiar lângă Mara.

– Nu te întrista, în curând vom face un pas!

Acel curând se nimeri abia după mai bine de o jumătate de oră, la un popas, cum ar veni amenajat. Noțiunea de amenajat presupune anumite îmbunătățiri aduse în spiritul confortului. Sau, nu? O masă din lemn înnegrit, plină de așchii și două bănci cu picioare șubrede, de-o parte și de alta. Ah, dar stau lângă Mara, pe care o privesc fix în timp ce ea îmi decojește un ou. Decoji-m-ar și pe mine de haine, așa cum decojește oul! Cu coada ochiului o văd pe Simona cocoțată pe genunchii lui Geo. Aha! Ceilalți doi membrii ai echipajului au pornit-o în față, anunțând că nu le e foame și că se tem că se lasă ceața. Mara îmi zâmbește, strecurându-și în gură o felie de măr. Nu pot să-mi imaginez cum o biată felie de măr mă face să mă treacă toate căldurile. Păcat că nu ne puteam permite să stăm ceva mai mult, ca să încerc o manevră de-a mea. Geo se ridică brusc, strângând la repezeală pachetele de pe masă:

– Se lasă ceața și, începând de aici, marcajul nu mai e pe pomi, frate!

Ce însemna asta, am înțeles abia când, o perdeă lăptoasă ne înghiți cu totul. Hristoase! Nu vedeam la un pas! Dacă până atunci urmasem o cărare, după o porțiune de drum, mușchii alunecoși pe

care călcam și arbuștii pitici care abia se mai vedeau ca niște umbre, nu mai puteau oferi semnele după care se orientau noii mei prieteni. O angoasă rece, mă paraliză de-a dreptul, din creștet până în tălpi.

– Vedeți ceva?

– Nu mai striga, îmi șopti Mara lângă umărul drept, glasurile sunt propagate în mod înșelător de ceață și nu vreau să riscăm să ajungem în vreo prăpastie!

Prăpastie? Am prins-o de mână, chipurile să o ajut la drum. O, vai! Dacă scap din asta, jur că merg la biserică să aprind o lumânare! Prin negura deasă, păreau să se audă glasuri din mai multe direcții. Îmi priveam atent picioarele. Atâta și vedeam! Un pas greșit și... Dar ea era lângă mine! Geo și Simona nu se vedeau.

– Acum ne oprim, mă anunță Mara.

– De ce, Doamne iartă-mă?

– Pentru că nu mai văd chiar nimic și nu vreau să ne pun în pericol.

– Acum mă sperii!

– Nu te speria, ești cu mine!

Și ea ce era? Capră neagră în stare să sară peste prăpăstii? Îmi venea să urlu! Cine m-o fi pus să umblu pe munți, prin ceață, după fuste? Doar are balta pește destul, nu e nevoie să mergi până în Honolulu după el! Umezeala și frigul începură să mă irite mai mult chiar decât situația în sine. Mara părea calmă. Abia peste câteva momente am înțeles de ce. Un sunet cumplit izbucni desupra noastră, aproape de a-mi sparge nu numai timpane, ci și creierii.

– Bine!

– Bine, ce?

– E alarma de ceață de la Cabana Dochia.

Acest zgomot acoperă alte zgomote și ne călăuzește.

– Slavă cerului!

Chipul Simonei, surâzător și plin de încântare fu primul pe care l-am văzut, odată intrat în aburul delicios de cald al unei încăperi mobilate cu o singură masă lungă și câteva bănci. Aș fi sugrumat-o pe loc, însă ea, mă întâmpină cu o cafea. În momentul în care am dus cana de tablă la gură și am gustat aroma, i-am iertat toate păcatele, cu toate că lichidul era la ani lumină depărtare de a fi numit cafea. Băieții grupului comandaseră o ciorbă de burtă. Poate că nu avea gustul pe care îl are ciorba de burtă servită în restaurantul meu preferat, dar jur că m-am simțit ca în rai, savurând-o încet. Problema a apărut în momentul în care Mara a dat semnalul de plecare.

– N-am putea rămâne aici?

– Pentru totdeauna? Ar fi frumos, îmi surâse Mara ca o zână a munților ce era.

Ce-am putut debita? Doar nu era să stau înțepenit la Cabana Dochia, în vârful Ceahlăului, cu-

fundat în ceață!

– Dacă vrem să ajungem la Duruitoarea, e timpul să plecăm, e deja trecut de amiază!

Geo își ridicase rucsacul în spate. Ce șanse aveam să îi conving să ne întoarcem pe același drum? Măcar era un traseu cunoscut!

– Norii sunt cam închiși la culoare. Poate va ploua!

Mara mă studie binevoitoare și îmi explică:

– Pe munte, timpul se poate schimba de la un minut la altul! E un risc asumat.

Mi-aș fi dorit să-și asume și ea niște riscuri cu mine, cel puțin tot atât de ușor pe cât mi-am asumat și eu riscul de a trăi un astfel de experiment pe pielea mea, pentru ea. Vremea confirmă spuselor ei. După nici jumătate de oră de la regretabila noastră plecare din căldura cabanei Dochia, un soare strălucitor ridică pătura de ceață, dezvelind o imagine atât de impresionantă, încât m-am simțit pe loc mai entuziasmat decât ar fi fost normal să mă simt pe traseul care îmi solicita să mă agăț cu disperare de corbelele fixate în peretele stâncos. Sfinți din ceruri! Spectacolul adevărat abia urma! Ajunși la cascada Duruitoarea, am înlemnit, cu trupul cuprins de spasmele unei emoții unice. N-am văzut în viața mea așa ceva! O cădere masivă de apă, în două trepte, se spargea la picioarele noastre și arunca bubuituri în toată pădurea, așa încât trebuia să răcnești de-a binelea dacă aveai ceva de spus. Nimeni nu avea nimic de spus! Timpul se scurgea și nu ne înduram nici unul să propunem plecarea. Stăteam umăr lângă umăr pe banca îngustă tăiată lângă trunchiul unui copac imens, priveam dansul apei și mâncam din sandvișurile înghesuite în rucsaci. Simona îmi spusese la un moment dat, la cabana Fântânele ceva de genul „Pe munte toți suntem prieteni, indiferent dacă ne cunoaștem sau nu!” Mă lovi înțelesul acelei propoziții abia atunci, împărțind cu tovarășii mei de drum minunata măreție a cascadei Duruitoarea. Mara își strecurase palma într-a mea și își rezemase umărul de pieptul meu. În alte condiții aș fi strigat de să răsună pădurea „Da!!!”. Acum, mi-am lipit doar buzele de părul ei semănând izbitor cu trunchiurile copacilor, am privit în ochii ei de culoarea frunzelor, am îmbrățișat trupul ei asemănător unei sălcii în bătaia vântului, înțelegând că eu fusesem în cele din urmă vânatul.

PREMIUL III PROZĂ (EX AEQUO)

**Alexandra
Stoicescu**

Artă rapidă pe o pânză de viață

I

Înainte de a fi știut să vorbesc știu sigur că am desenat cuvintele pe chipurile trecătorilor de pe străzile orașului. Cum altfel privirile lor ar fi fost conștiente de încărcătura pensulei mele imaginare și naiv literare pe care o descărcam de culoare fără teamă pe întreaga lor față complet neobișnuită, abstractizată totuși ca și cum un alt Picasso s-ar fi grăbit să le înstăineze trăsăturile înaintea mea?! Cum altfel mi-ar fi înțeles intenția și, de fiecare dată când mă apropiam de ei, îmbrăcată într-o rochie cu buline albastre, ca să-i stropesc cu câteva cuvinte nerostite, mă surprindeau cu un zâmbet tandru, plin de compasiune pentru cineva care nu era gata să elucideze misterul construcțiilor interioare omeneste atât de bizare, prin cuvinte de care de altfel nu dispun?!... Știau poate că urma să mă dedic artei și să uit de cuvinte pentru o vreme. Știau, în orice caz, mai mult decât mine.

Încep ca întotdeauna cu o mică schiță. De pe o foaie albă de hârtie m-am instalat într-o garsonieră de prin centrul Bucureștiului, o zonă care a servit mult timp scopurilor mele artistice, având în vedere faptul că nimic din ceea ce vedeam zilnic, pe străzi, în cafenele, nu putea să rămână doar în planul concret. Picuram astfel puțin din nonconformismul zonei în creațiile mele, care erau, desigur, toate picturi și schițe în creion, pentru că niciodată nu operam cu orice cuvinte. Am decis asta acum mult timp în urmă, dar să nu amestecăm încă albul cu negrul. Ca artist plastic, m-am ferit de monotonia conturilor, încercând să tratez fiecare subiect din perspectiva formelor și a culorilor ce se pot ridica din fiecare punct sau linie pe care o voi întâlni la un moment dat în realitatea pe care începeam să o disprețuiesc, conștientizându-i inferioritatea. Mă ocupam zi de zi cu pictarea unei realități alternative, deși nu mi plăcea să recunosc că eram dependentă de ceea

ce există deja, sfidându-mi puțin creativitatea plină de orgoliu feminin, plină de tot ceea ce evitam să arăt lumii. Deși visul meu le includea negreșit, nu mă încântau expozițiile, care îmi dezgoleau tot mai mult platoșa de un roșu-sidef a sufletului, prins în cea mai urâtă capcană pe care și-o putea imagina.

În afara orelor în care pictam, mă retrăgeam în compania mai multor perechi de ochi albastru-cobalt, a unor haine viu colorate, pe care nu aș fi ezitat să le diluez în atelierul meu, și a unor surâsuri ușor false, care îmi dădeau certitudinea că suntem într-un mediu social, într-o cafenea cu pereții de o nuanță *Terre d'ombre*, în care mesele și scaunele păreau extrem de prost încadrate. Cu toate acestea, mă strecuram printre aceste spații atemporale, ascultând și încercând să imit acel ritm sacadat de jazz pe o foaie de hârtie. Acolo eram și într-o zi de marți 23, memorabilă, când, deodată, un glas ca de vișină s-a ridicat din aburii de fum:

– De două zile încerc să uit întreaga poveste, Emma, dar simt că lucrurile nu se vor aranja așa cum speram. A plecat atât de furios încât sunt sigură că nu se va mai întoarce prea curând. A lăsat caseta de bijuterii pe masă...

– De ce nu încerci să iei legătura cu unul din apropiații lui? A trecut ceva timp, răspunse misterioasa Emma cu părul roșu-carmin.

– Astfel de lucruri ne privesc doar pe noi. Mă gândesc să mă reapuc de scris acea carte de care ți-am povestit. Se spune că scrisul te ajută să uiți și să îți reaezi gândurile.

– Depinde de tine cât vrei să-ți prelungești tratamentul cu calmante, pentru că, știi și tu, în final, nimic nu dispare. Poți să ascunzi particulele de praf sub covor, dar, atunci când vei vrea să-l muți, le vei găsi tot acolo.

– De când te pricepi tu la cuvinte?

– De când mi se cer sfaturi atât de avid de către o naivă ca tine.

La masa mea, conversația lor se transforma în imagini umbrite de fapte marcante. Am lăsat astfel creionul din mână, după o ultimă curbare a mâinii pe hârtia îmbătrânită parcă de fumul din jur, și m-am îndreptat mulțumită spre casă, reușind astfel să fur puțină realitate și să o înfășor în pură ficțiune. Două femei de la masa vecină deveneau pe atunci două portrete admirabile ale unor femei artistocrate de la începutul secolului al XX-lea, care își discutau succesele și insuccesele intelectuale, dar mai ales sentimentale.

II

Petele de culoare se vor aplica cu răbdare și nu lipsit de inspirație. Mai întâi însă trebuie concretezate urmele de creion trasate până acum timid.

Pe data de 23 martie am pierdut câțiva oameni. Pe fiecare însă într-un alt mod. Se pare că bătrânețea nu ține cont de dorința oamenilor de a se remarca prin acel ceva care i-a însoțit încă de la naștere și pe care credeau că se vor bizui până la moarte. Visul bunicii mele, o femeie de afaceri prin spirit, se pare că a avut un termen de valabilitate pe care niciodată nu s-a gândit să-l verifice, în măsura în care un astfel de cod poate fi expus oamenilor, desigur. O boală ca Alzheimer aparent nu era compatibilă cu firea ei dornică de a descoperi prin cuvinte și fapte drumurile cele mai slab luminate ale orașelor cu trandafiri și mai ales cu intenția ei de a valorifica orice pentru a realiza fapte mărețe. Din această descriere schițată rămân doar ridurile care accentuau o față tristă, trăsătură care ar fi putut fi confundată cu a singurătății înseși dacă ar fi fost vorba de trasarea unui portret schematic al acestei noțiuni afective abstracte, la care se face atât de des referire în grupurile intime și sociale. Pe un scaun de culoare gri-antracit, hainele ei păreau atât de șterse, încât aș fi putut bănuși că în acel punct a început însăși decolorarea ei internă și externă, că de acolo și-a luat avânt întregul proces de îmbătrânire și înstrăinare de sine. La acest chip deformat de greutatea anilor, stimulii nu puteau răspunde decât printr-o efortare mult prea mare, care determina totală și iremediabilă uitare.

– Bunico, tot eu sunt. Ți-am adus prăjiturile tale preferate... Nu am putut să nu mă gândesc la tine când le-am văzut în vitrina cofetăriei și...

– Sigur, dragă. Vorbește cu doctorul și spune-i că o aștept mai târziu pe cealaltă asistentă..

– Bunico, sunt eu, Cristina.

– A... Ai ajuns așa repede, draguță?

– Ți-am citit acum o oră din cartea cu povești pe care o luai cu tine mereu când veneai să ai grijă de mine. Aveam 5 ani, îți amintești?

– Un pahar cu apă, te rog, draguță.

Foloseam atât de des arme care se încărcau exclusiv cu cuvinte, încât am realizat că nu cunoșteam regulile jocului. Singurele mele arme erau, în fapt, ineficiente, așa am decis să renunț la ele definitiv și să mă refugiez în puterea culorilor. Griul s-a transformat în roz deschis, iar chipul bunicii apărea fericit până la paroxism pe hârtie, în timp ce valsul mânilor mele atrăgea atenția pacinetului. În curând, singura modalitate de a comunica cu bunica era prin forme și pete de culoare, care păcăleau pentru câteva secunde întregul mecanism al uitării și aducea arta pe postul atât de râvnit de meditator între beznă și lumină, între viață și moarte, între fericire și tristețe. Astfel am acceptat să intru definitiv în slujba imagi-

nilor și să uit treptat de celălalt instrument care mă făcea să mă simt atât de limitată în fața tristeții și a morții. Știam că nu îmi doream nimic mai mult.

A doua pierdere a avut loc în circumstanțe care pot fi explicate mult mai ușor. Știam că arta era felul meu de a renunța la cuvinte și la orice fel de durere, știam că nimic altceva nu ar fi putut să schimbe un fapt atât de cert în sufletul și conștiința unei tinere de 19 ani, care își iubea peste măsură bunica. Eram conștientă că arta cerea determinare și sacrificiu și că nu voi mai putea realiza un alt salt pentru a recupera timpul pierdut, umblând pe cărările acestea atât de uzate și totuși nedescoperite în mod esențial. Doar eu știam și credeam însă într-un fel de cunoaștere afectivă care îmblânzește rațiunea prin cele mai necunoscute moduri. Într-un cadru mai practic care ar fi putut coincide doar cu o parte ascunsă a mea, nu cu întreaga ființă, familia mea ar fi dorit ca eu să operez prin cuvinte pe care însă nu le puteam mângâia și finisa pe o coală de hârtie, la care nu puteam să revin în timp, descoperind mereu alte lumini și alte feluri de a crea umbre pe aceleași modele nemuritoare, care îmi aparțineau în totalitate. Nu puteam deveni medic și acest fapt era gravat în conștiința mea.

III

Ne oprim la albastru pur. Chiar și cerul împrumuta culoarea pătrunzătoare a acestor lentile de contact care din nu știu ce motiv stăruiau asupra mea ca și cum aș fi fost posesoarea unor răspunsuri exagerat de importante. Deja mă gândeam la felul inovator în care aș fi ordonat albastrul acela pe o coală așezată pe biroul din camera mea, când glasul și-a făcut în sfârșit curaj să continue:

„Cum v-am mai spus, după ce am văzut lucrările dumneavoastră sunt sigur că întreg evenimentul va fi un succes. Nu obișnuiesc să cer un astfel de parteneriat oricui, domnișoară Tudor, și aș fi de-a dreptul încântat dacă ați accepta... Interesul este pur și profund artistic, să nu mă înțelegeți greșit...”

„Mă voi gândi.”

„Aveți datele de contact și toate informațiile aici. Nu ezitați să mă sunați!”

„Cu siguranță.”

Nu știam că puteam dezorienta în așa manieră sunetele. „Cu siguranță” devenea deodată atât de nesigur.

IV

Numele lui era Victor, iar chipul său era lipsit de vreo copie artistică printre lucrările mele. Obișnuiam să smulg trăsăturile fiecărei persoane cu care interacționez, în semnul considerației mele și să

arăt astfel că sunt capabilă de returnarea cuvintelor, (într-un cu totul alt mod, ce-i drept) și a zâmbetelor care mi-au fost adresate. S-ar putea spune că făceam mult mai mult de atât, având în vedere că le reglam codul genetic de la distanță și le inseram în trupul - prezentat social - microbul nemuririi și al unei frumuseți veșnice. Da, se putea spune că le dădeam viață acestor creaturi lipsite de orice speranță fără măcar ca ei să fie conștienți. Pe acest Victor însă l-am plasat pe un post de muritor din pricina stăruinței sale de a găsi mecanismul creatorului, de a-l expune pe el însuși în același timp cu lucrările sale.

Nu puteam înțelege inițial de ce acest chip, pe care am ales să nu îl materializez prin arta mea, voia atât de mult să-mi smulgă imaginea plată și să se fixeze ca o figură geometrică privită în spațiu pe o suprafață ce se dorea, complet și iremediabil, limitată. Motivele pentru care intenționa să mă facă să renunț la imagini și să mă prezint în fața lui, pentru prima dată, ca o identitate fondată pe carne, oase și spirit mi-au fost dezvăluite în compania unor mese aranjate în stil clasic, a unor sticle de șampanie care anticipau un ulterior cadru festiv și a unui Stevie Wonder multiplicat și forțat să își transporte vocea prin atâtea aparate de radio model vechi. Nu puteam accepta nimic din ceea ce mi se propunea, nu eram sigură că puteam decide nimic în privința lui. Dar, printr-o ciudată întâmplare, materia a dictat într-un fel conștiința și iată-mă încolțită într-un proiect artistic care și-a extins ramurile până aproape de momentul cedării totale. După ce ne-am așezat la masă, un zâmbet încrezător a organizat evenimentele. Un ochi străin ar fi remarcat că, între timp, deveniserăm mai familiari unul cu celălalt.

– Cristina, știu că ai făcut un efort acceptând până la urmă un lucru considerat banal de un artist obișnuit și anume ca lucrările tale să poată fi expuse în mod decent, chiar dacă admiti că am ales o modalitate prea fastuoasă și costisitoare. Te apreciez enorm ca artist, deși mă împiedici mereu să găsesc ceea ce se află în spatele unor lucrări atât de expresiv realizate. Nu consider că te mai poți ascunde în spatele unor imagini, pentru că arta poate muri odată cu artistul. Îmi pasă atât de mult, încât nu te pot privi abstract, știu că ești o posesoare de umbre.

– Vei vedea multe umbre, dar niciodată în cuvintele mele.

În acest punct, zâmbetul de pe fața lui a devenit din ce în ce mai străin de mesele frumos decorate, de șampanie și de fata ce dădea impresia că nu știa ce caută, înotând prin niște lentile de contact. Cu toate acestea, nu a încetat să fie senin sub straturile de ocră, motiv pentru care după ce am fost condusă acasă am pregătit cu o neobișnuită frenezie

instrumentele de pictură pentru a mi-l însuși pe deplin, pentru a captura astfel un zâmbet atât de frumos realizat în antiteză. Simțeam chiar că eram contradictorie prin toate elementele care mă compuneau și totuși mânuiam cu atât încredere trăsăturile lui, încât mi-am dat seama în curând că voi lucra fără odihnă mult timp la ceea ce trebuia să fie lucrarea mea de bază. Și nu m-am înșelat.

V

Străzi fremătând de oameni și mașini parcate la intrare. Un zâmbet cald și câteva felicitări. O scenă improvizată, un portret, câteva lentile albastre... și apoi, negru. Era tot ce îmi aminteam până la intrarea mea pe ușa unei clădiri în care predominau bejul și chipurile transfigurate de o disperare ușor de depistat. După, detaliile au început să îmi bânuie stările de reverie. Doar o cascadă de frânturi de fraze fără rost. „*Artista plastică contemporană Cristina Tudor... lucrarea Stropi de albastru.....câteva cuvinte despre lucrarea dumneavoastră*” Acum eram lucidă, deși nebunia creștea odată cu furia unor apariții fantomatice greu de explicat.... și atunci cedam.

Aduceți-mi o foaie de hârtie, vă rog.

Răspunsurile la niște întrebări mult prea îndrăznețe erau totuși departe de planul abstractului artistic. Încercam, recunosc, dintr-o naivitate scuzaabilă, să găsesc cauzele rupturii mele cu realitatea acelei expoziții pe care nu am reușit să o redau în aceste rânduri, menite inițial să servească doar unei dimensiuni ideale, fără repere exacte, fără dramatisme formale. În ce măsură putem totuși să dictăm traiectoria unor gânduri care și-au pierdut ambalajul frumos colorat și asupra cărora nu mai pot acționa decât nemiloasele cuvinte?! Încercam totuși, în acest loc străin de mine cu pereții albiți parcă de suferință, să mă întorc la părțile din trecut, să mă folosesc de halucinațiile vizuale impuse de un trup bolnav. Mă întindeam acum încrezătoare în plapuma miilor de portrete pe care le-am ascuns ani de zile pe birou, pe rafturi și pe pereții acelei garsoniere care îmi putea oferi exact mediul de care aveam nevoie și pe care alții l-ar fi putut considera un sanctuar al vieților furate. Simțeam că erau brusc atât de palpabile prin toată irealitatea lor de care deveneam treptat conștientă. Mâinile se desprindeau de textura patului și se acomodau cu denivelările unui colaj de picturi parcă în-suflețit de atingerea nopții, iar ochii întâlneau esența creațiilor mele concretizată într-un fel de creatură perfectă, care avea atât trăsăturile lui Victor, recenta muză masculină a artei mele, cât și ale bunicii sau ale unor femei îmbrăcate în rochii din dantelă bej, cu aplicații de broderie neagră, care umpleau străzile

Bucureștiului de un aer clasic. Trezirile din reverie erau însă mult prea violente. Aveam doar albul de partea mea, din care însă nu mai puteam crea nicio lume nouă.

În ciuda dorinței mele de a uita de cuvânt, de a-i desființa rădăcinile pline de nocivitate, m-am resemnat cu ideea participării sale complete în procesul meu de autodescoverire. Brusc, ca un răsărit neașteptat de câțiva oameni care sperau la o prelungire a zilelor de toamnă, culorile pline de seninătate cu care operam au încetat să acopere brutalitatea faptelor, cerând la rândul lor ajutor. De aceea protagonistul episoadelor de durere fizică și psihică pe care le-am trăit într-o muțenie aproape sfântă a revenit cu o stabilitate îngrijorătoare și a transformat câteva vechi percepții în concretul și purul adevăr. Un cuvânt rostit prin rândurile unui imens caiet fictiv și-a pus amprenta definitiv pe culorile trupului și ale sufletului meu: *Schizofrenia*- un cuvânt atât de negru pe o planșă roz proaspăt pictată, instabilă, urmat de alte câteva menite să susțină aceeași cauză: „tratament”, „speranță”, „rudele dumneavoastră?” Și totuși, păstram arhiva tuturor lucrurilor văzute în alte locuri decât cele ale conștiinței pe care simțeam că nu mă voi putea baza, deci împrumutam astfel fragmente din mine tuturor celor care știau să descifreze cele mai încălcate suflete și minți. Amintirea eului meu persista prin lucruri, nu prin oameni, ceea ce mă făcea să mă îndoiesc o clipă de natura și existența pe care până acum poate o înțelegeam greșit. Nu, eram cât se poate de reală, așa cum și arta mea era. Așa cum era și Victor, aici, lângă patul meu.

VI

Un ultim retuș. Albul deschide în cele din urmă decorul final în cea mai complexă simplitate de care un artist poate da dovadă pe un pat încă posedat de umbre, umbre ale pensulei pe hârtia care scârțâie în mod neobișnuit la o atingere fină, umbre ale sufle-

tului care a căutat să se ascundă, crezând că poate muri, pentru a deveni nemuritor prin ceea ce face. O ramă de pe noptieră îmi șoptește că membrii familiei mele îmbătrânite m-au redescoperit, acceptând intruziunea unui gând pictat în culori închise și vindecând o rană de copilă care nu-și dorea decât nemurirea, în pași cât mai simpli și, dacă se poate, siguri. În ceea ce mă privește, arta mi-a fost întotdeauna cuvântul. Chiar dacă interlocutorii au decis să rămână muți în conversațiile noastre, am avut întotdeauna grijă să le atribui un glas potrivit fizionomiei și intereselor lor. Unii ar spune că niciunul din oamenii cu care am interacționat nu a avut pentru mine o reprezentare completă, umană și că am refuzat succesiv să privesc realitatea obiectivă. În apărarea mea, am crezut întotdeauna că subiectivul trasează coordonatele salvării. Fără acest strop de culoare, am fi rămas simple cuvinte ale unei realități dure, pe care chiar dacă nu o poți șterge cu câteva urme de alb de pe hârtie, o poți îngroșa în nuanțe vii. De aceea las pe această masă din lemn masiv o schiță de imagini pe cât de vagă, pe atât de reală pentru cel ce o va re-proiecta.

Acum, pe un fond aparent obscur, simt cum ochii unui alt artist mă fixează cu acea sete cu care cândva obișnuiam și eu să fur sufletele și să le imprim pe hârtiile mele mereu atât de albe, mereu de încredere. Încerc să zâmbesc, știind că această ultimă imagine va rămâne cartea mea de vizită pentru alți cititori de chipuri. Da, pricepeam întregul mecanism pe care în trecut nu ezitam să-l aplic, urmărind un fel de algoritm afectiv atât de complex, dar care presupunea un efort mult prea mare, extins pe o durată mult prea îndelungată.

...căci fiecare chip își avea codul său.

Așa este, artistule, sunt șapte miliarde de chipuri. Iar eu, într-o altă zi de martie, am pierdut șansa de a le înțelege pe toate.

PREMIUL PENTRU DEBUT

Oana Măncu

moment în care (1)

ghena blocului se înfundase iar
și odată cu ea și coșmarurile
noastre.

frica ne lovise în față
ca un camion cu butelii
intrat pe contrasens.

tot atunci rămăsesem blocați în subsol
unde vecinii păstrau

borcane - sticle - pungi - cutii
doar doar își vor lua un logan.

mașa otrăvea zecile de pisici
din jurul blocului
și le punea cozile în cutiile poștale,
surprize *super - duper* urbane.
ianoș încă făcea pipi pe el în somn
și mânca bătaie în fiecare dimineață
îl auzeam toți din bucătărie,
mama ne puneă să facem liniște
s-audă și ea ceva
ne frigea și nouă palme palme palme
plic plac plic plac
țac țac țac

moment în care (2)

o dârâ de apă fierbinte
mângâie peretele deja mucegăit
al bătrânului apartament.
și de trei zile împlinite, nea aurel
privește cu ochii-n tavan, împietrit.
deasupra lui a crescut o pădure
de mucegai albăstrit
pe lângă care zboară ca niște zâne
furnicile de-apartament cu aripi de azurit.
iar din negrele colțuri se văd ieșind
zeci de râme,
ca din tolba unui pescar iscusit.
mâna lui nea aurel stă-ntinsa
pe brațul fotoliului pătat de-atâta icnit.
viermi mici îi mângâie mușchii
iar boala îl macină blând pe interior
unghiile murdare și negre îi cresc încetișor, încetișor
deasupra lui tropăie viața
copilul vecinilor scâncește ușor
secundă după secundă se crapă faianța
și mucegaiul pătrunde la ei, sus,
mai domol,
mai domol.

(Radio)grafie

Un făt bleg își răsuțește
Cordonul ombilical după gât.
Numărul sinucigașilor nenăscuți
Ne distruge micile bucurii
Vrem prenzandez si-anestezii

Sacrificiu

e noapte de decembrie, e miros de pustiu și de vară
miros de bunica-nainte să moară
de pâine stricată, și veche, și-amară
iar undeva-n fundal o mașină alunecă într-un șanț

și, printre blocuri, câinele-și strigă durerea
de-a nu fi în lanț.
durerea de-a fi liber și singur și flămând
tot timpul lătrând și lătrând și lătrând.

Două lumânări

Deja cumpăram pe caiet de vreo trei luni
Când ai ales să te muți,
Tot atunci îmi murise bunica
Iar marea noastră problemă
Era că nu avea nicio poză în toată casa
Și murise cu ochii ieșiți din orbite
Și cu gura deschisă
N-avem ce-i face
Ziceau cei de la pompe funebre
E rușinos dar asta-i situația
Și mama
Printre bocete și răcnete
A zis hai să punem o poză
Cu vecina paraschiva
Nimeni nu o să-și dea seama
Nimeni nu o să observe
Nimeni nu o să mai vină la mormânt oricum
Iar eu mă simțeam un pic straniu
Când mă gândeam că tocmai
O îngropasem mai devreme
Pe vecina care acum stătea
La conversație pe șanț
Aruncasem pământ
Peste sicriul alb, atât de kitschos.
Iar lângă niște tufe de măracini
Plătisem ca la colind
Trei bocitoare.

Atomi urbani și metafoare

Pe peretele înalt din Gara de nord
Pe praful de ieri cu-atacuri de cord
Pe varul murdar de
Necaz și
Omor și
Scandal,
Stă scris cu graffiti un mesaj
Dur,
Simplu
Și clar.
„Măine dimineată plec, nu vreau scandal”.
Dedesubt, în naivitatea lor,
Mai mulți proști
Au scris cu
Cretă,
Markere,
Cuțite
Și ținte

„A + M = LOVE”
„Mari, te iub”
„ALEX”

Diluant, nisip și miros de murdar
Chiștoace disecate întinse pe trotuar
Trei sticle de bere, desfăcute, toate cu gustul amar
Gara de nord, natură urbană, peisaj personal.

scene campestre cu mașă în noaptea aia de vară când nu avea nimic de mâncare

o împușcătură se-aude în câmp la 22:45
o împușcătură se-aude în câmp la 22:56
o împușcătură se-aude în câmp la 22:59
e câmp.
e pustiu.
e doar o benzinărie în noapte
iar singurele semne ale unui om pe-aproape
sunt neoelele aprinse cu „6.5 lei benzina”
„2.24 lei gpl-ul”
și-o cameră speriată de filmat într-o parte.

aici nu există reguli,
nici bgs,
nici patrulă de noapte.

există doar un criminal
și-un suflet ce încă se zbate
pe podeaua de linoleum
plină de șoapte.

iar autostrada e pustie.
e câmp.
e pustiu.
e vară.
e noapte.

!! monitorul tău rulează încontinuu
imagini șocante cu scene de-azi noapte
o femeie ucisă la lukoil-ul din câmp, relativ aproape,
de un militar ciudat, soț obsedat, om dezaxat. !!

un câine latră în noapte.
mașinile de poliție se zăresc de departe.
apoi e pustiu
e-ntuneric
e zarvă
e cancer
e moarte.

peisaj sturlubatic cu miros de scara E

pe hol se-auzeau pașii administratorului,
cu diabet, reumatism și picioare albastre
iar vecina de la 39 iar trântea ușile dulapului
printre mirosul de cartofi prăjiți

și varză murată de mult aruncată,
travaliul coșmarului plecase departe,
spre cutiile poștale infecte, pătate
unde aștepta într-un plic sigilat
certificatul meu de deces.

la subsol, în frigul mizer,
doar șoaapte
doar șoaapte.

Invazie de lipitori

Am visat într-o după-amiază, atunci
când adormisem în tren și mersesem
cu trei stații mai mult,
Că am căzut prin canalizarea cu capac zimțat
de pe strada cu bănci rupte & pline de cuvinte
Pe care stau zeci de babe ofilite ca hortensiile
din grădina vecinului.
Degeaba încercam să mă prind în cădere de țevi.
Lumea tropăia deasupra mea;
Țevi pe care câlții plini de rugină se răsuciseră
și crescuseră
Coborau odată cu mine în adâncurile lumii
tenebroase.

Degeaba țipam.
Era frig ca-n casa buniciei, care își păstrează
banii pentru parastas,
Având certitudinea că fiii nu o vor înmormânta
cum trebuie & că o vor râde toți vecinii.
Degeaba cădeam.
Lipitori însetate de viața pe care nu o văzuseră
niciodată, de lumea de deasupra,
Se-apropiau de mine. Voiau să mă transforme
într-o foaie goală de hârtie.

Degeaba-ncercau.
În lungul meu drum spre ținutul tăcerii depline
Vedeam ceva ce fuseseră demult pachete de țigări
ale muncitorilor cu căști albastre
Și care acum erau tărâmurii de mucegai
Verde./ Alb.
Albastru.

Negru peste tot. Întuneric de cărbune. Tăcere
de argint. Mizerie de aur.
Și deasupra mea, lumea toată fugea.
Și lipitorile zburau de pe mine și ieșeau din găuri
de canalizare,

Apoi ajunse sus, tremurau pe trotuare.
Degeaba plecau.
*Stimați călători, vă anunțăm că trenul inter regio
numărul 1505, destinația Iași, va avea o întârziere
de aproximativ 15 minute.*
*Stimați călători, vă anunțăm că trenul inter regio
numărul 1505, destinația Iași, va avea o întârziere
de aproximativ 15 minute.*

MENȚIUNI

(*Concurenții premiați de alte reviste literare vor
fi publicați în paginile acestora)

Dobrică Mariana

Liste de cheltuieli

Marti, 1 noiembrie

– un bilet de tramvai (pentru că merg cu tramvaiul
la serviciu) - 2 lei;
– ziarul (pentru anunțuri, vreau să mă mut, iar am a-
vut discuții cu deșteptu' ăla de frate-meu, trebuie să
găsesc ceva de închiriat) - 1,5 lei;
– trei garoafe (pe care o să i le lipesc pe ușă deseară
ei, asta dacă va fi ușa de la bloc deschisă și nu va
trebui să sun la interfon, poate va înțelege că o iu-
besc, chiar dacă în scrisoarea de săptămâna trecută
am făcut-o jigodie ordinară) - 3 lei (1 leu firul, asta
de unde le-am luat eu, că la florăriile din centru sunt
mai scumpe);
– doi covrigi (pe care i-am mâncat pe la prânz, când
colegii mei de birou au ieșit în oraș să ia masa; știu,
se duc undeva foarte aproape, e un restaurant chiar
lângă sediul nostru, dar nu mi-au zis niciodată să
merg și eu, oricum nu m-aș fi dus, ce aș putea vorbi
cu ei, în afară de problemele de serviciu nu avem
nimic în comun; Vlad vorbește numai de fiu-său, ca
și cum asta ar fi cel mai grozav copil din lume, iar
Gigi se plânge de câți bani toacă nevastă-sa pe hai-
ne, parcă ar interesa pe cineva că nu a știut el să
pună piciorul în prag) - 1 leu;
– trei nasturi verzi (aveam nevoie numai de unul, dar
cum să cer un nasture?, ar fi răs vânzătoarea aia de
mine; îmi rămân doi de rezervă; când o să îl cos, să
nu uit să verific dacă ceilalți sunt bine cusuți) - 1,5
lei;
– „Baladă spaniolă” de Lion Feuchtwanger - 8 lei la
mâna a doua (costa 9, dar vânzătorul mi-a făcut re-
ducere, cumpăr mereu de la el);
– două numere de „Paris Match” vechi (pe la chioș-
curile de ziare nu am mai văzut de prin anii '90; as-
tea pentru ea, știu că își exersa franceza traducând
articole, văzusem la ea o grămadă de reviste și ziare
franțuzești; o să i le las la ușă, să le găsească dimi-
neața, când pleacă la serviciu, dacă reușesc să intru
în bloc; e și un mod de a-mi cere scuze, știu că îi vor
plăcea, data trecută i-am lăsat niște reviste porno și
două cutii de prezervative goale - eram furios, îmi
închisese telefonul, voiam doar să știu ce mai face)
- 10 lei;
– o pâine (mai era prin frigider niște mâncare făcută
de mama, când a venit acum câteva zile în oraș de la
țară, să consulte un doctor) - 1,2 lei;

– o pastă de dinți Colgate Max White ONE (am văzut de dimineață că mai e puțină; pe frate-meu nu îl interesează, de când a venit înapoi, fiindcă i-a dat papucii fufa aia cu care era, nu a cheltuit niciun ban pentru casă, de asta vreau să mă mut, îmi folosește lucrurile, nici măcar nu îmi spune) - 9,2 lei.

Total = 37,4 lei

(Nu am mai cheltuit bani pe un alt bilet de tramvai, am venit pe jos, vremea era frumoasă, spre deosebire de ieri, când a plouat cu găleata.)

Miercuri, 2 noiembrie

- un bilet de tramvai - 2 lei;
- 10 lei pentru cafea (iar au terminat ăștia cafeaua la birou, iar Irina, secretara, mi-a cerut bani, chiar dacă eu nu beau);
- două felii de pizza de la El Greco - 10 lei;
- un kg de mere - 2, 8 lei (ar fi trebuit să iau mai multe, mâine plec în delegație pentru două zile, dar o să găsesc și pe acolo, nu are rost să mă car cu ele);
- 5 suluri de hârtie igienică (sigur că frate-meu nu o să ia, chiar dacă vede că nu mai sunt) - 2, 5 lei;
- abonamentul la cablu (luna asta îl plătesc eu, dar luna viitoare să îl plătească el, doar nu e la pension; stăm amândoi, plătim amândoi; nu-i convine, să se ducă la fufă) - 31 lei;
- o sticlă de 2 l de Coca Cola - 5 lei;
- trei prezervative (cu toate că de când a venit George înapoi, nu mai pot aduce pe nimeni acasă; oricum, ultima pe care am adus-o, a plecat și cu niște cristaluri, pe care le-a luat probabil din vitrină când eu m-am dus la baie să mă spăl după ce făcuserăm sex) - 4,5 lei;
- o pâine - 1,2 lei;
- o jumătate de kg de crenvurști de pui cu cașcaval (suficient pentru cină, și așa mâine plec și mă întorc vineri seara) - 8,7 lei;
- taxiul (nu am mai așteptat tramvaiul) - 7, 6 lei.

Total: 85, 3 lei

Joi, 3 noiembrie

– 18,7 lei - biletul de tren (iar au mărit ăștia de la CFR tarifele, norocul meu că mi se decontează cheltuielile de serviciu; pe traseul ăsta am cunoscut-o, acum vreo trei ani, iarna, mergea la serviciu, era profă de franceză într-un orașel, am stat de vorbă în compartiment de câteva ori în perioada aia; la început nu m-a interesat cine știe ce, îi plăceau ciocolatele Milka și șansonetele; purta doliu după tatăl ei și avea un motan pe care îl chema Alfonso; am întâlnit-o și în oraș de câteva ori: o dată era cu o prietenă, mergeau la un concert; altă dată am văzut-o într-o librărie, căuta o carte, iar într-o seară, în una din plimbările mele singuratice pe străzi, am zărit-o într-un bar cu

o gașcă, sărbătoreau ceva; după un timp am înțeles că a ajuns să facă parte din viața mea, totdeauna când mergeam pe traseul ăsta colindam tot trenul ca să o găsesc, să vorbim cam o jumătate de oră, până când ea cobora; la un moment dat nu am mai găsit-o în tren, își schimbase locul de muncă, mi-a spus mai târziu, când nu mai știam nimic despre ea și am întâlnit-o în gară, numai că era vară, purta o pălărie de soare și pleca la mare);

– o sticlă de apă plată - 1, 94 lei;

– revista „Tabu” (pe coperta ei, ministra de la Turism pozează în Madonna) - 10, 9 lei;

– un hotdog - 5 lei;

– hotel - 125 lei, cu mic dejun inclus (pentru mâine dimineață);

– o farfurie din ceramică de Horezu - 20 lei (sper să îi placă, dar cum să i-o dau, când a rupt orice legătură cu mine, îmi închide telefonul, refuză să îmi vorbească?; aș putea să i-o las la ușă, dar dacă o găsește altcineva înaintea ei?, nu am reușit să îi las nici revistele).

Total: 181, 54 lei

(Cina nu m-a costat nimic, m-a invitat cel pe care îl inspectez la restaurant și a plătit el; oricum, să nu se aștepte că, dacă treaba nu merge bine în ceea ce îl privește, o să închid ochii... Nu mă las mituit cu o masă la restaurant...)

Vineri, 4 noiembrie

– un deodorant Antonio Banderas, Mediteraneo - 20, 83 lei (dacă tot am găsit, am mai luat unul, chiar dacă nu l-am terminat pe cel care îl am);

– o sticlă de apă plată - 1, 94 lei;

– 2 covrigi - 1 leu;

– 1 kg de mere - 2 lei;

– o pereche de pantofi maro - 150 lei (erau și negri, dar am luat maro, pentru serviciu, ăștia de ni-i dau ei se duc dracu' după câteva săptămâni);

– un bilet de tren - 18, 7 lei (pe care scriu, în timp ce trenul merge sau oprește în toate garile, pentru că e personal, numele ei; aș vrea să nu se fi schimbat atât, să înțeleagă că o iubesc și că are nevoie de mine, câștiga puțin, abia se descurca cu banii, avea de plătit chirie, întreținere, telefon, o dată era supărată că nu-și putea cumpăra o carte, care nu era prea scumpă; dar, cu toate că avea puțini bani, fuma mult, dacă am fi împreună, aș convinge-o eu să se lase; nu-și permitea mai nimic, poate un concert, un film, o discotecă, un teatru, când și când, și, vara, mergea la mare - pentru că era înnebunită după mare -, unde se caza la cele mai ieftine hoteluri sau pensiuni; îmi dau seama că nu pot să mă port cu ea cum mă port de obicei cu alte femei, am încercat să mă schimb, să fiu cum ar vrea ea, dar degeaba, vorbește de lipsă de

comunicare, asta când îmi mai vorbește, și-a schimbat numărul la mobil, iar pe fix, dacă îmi răspunde, îmi închide receptorul în nas; după ce i-am spus că o iubesc și i-am propus să ne mutăm împreună - mai eram încă singur, nu venise frate-meu pe capul meu -, a început să mă evite, m-am gândit că are nevoie de timp, ca să înțeleagă că îi lipsesc, dar ea a devenit din ce în ce mai plictisită sau mai enervată de discuțiile noastre; continuam să o sun, cu tot felul de pretexte, dar era din ce în ce mai tăcută, aproape numai eu vorbeam, era bine și așa, îi spuneam ce făcusem în ziua respectivă - când mă trezisem, unde fusesem, ce cumpărasem, cum gătisem o ciorbă etc.; la început nu mă întrerupea, apoi a început să-mi spună că e ocupată, are ceva de lucru sau este cineva în vizită la ea; atunci am sunat-o noaptea, dar și așa o deranjam, îmi spunea că vrea să doarmă, nu avea chef de conversații stupide, iar o dată, într-un moment de iritare, a început să țipe de-a dreptul și să îmi spună că sunt nebun; parcă totul s-a prăbușit când mi-a spus că e cu un bărbat, face dragoste cu el, s-o las în pace, am umblat buimac pe străzi toată noaptea, nu înțelegeam, nu putea să îmi facă asta, cine se credea, cum putea să mă înșele, către dimineață m-am dus la blocul ei și am urmărit-o, am pierdut și trenul cu care mergeam în delegație, a plecat singură la serviciu, de ce mă mințise?, mai conta?; am continuat să o urmăresc, ajunsesem să îi știu programul, îi făceam fotografii pe care, apoi, i le lăsam în cutia poștală; la un moment dat, într-o seară, când mă învârteam în jurul blocului ei, chiar am surprins-o cu un bărbat, s-au sărutat pe alee, apoi au urcat împreună; de ce mă rănea în felul ăsta, mie nu îmi permitea să o ating, când încercasem să o sărut sau doar să o iau de mână, se crispase toată; am început iar să aduc femeii acasă, pe care le agățam pe stradă, făceam sex cu ele, și fotografii, pe care apoi i le trimiteam; îmi imaginaam cum aș face sex cu ea, chiar și atunci când eram cu alta, închideam ochii și îmi închipuiam că e ea; dar, spre deosebire de aceste femei de o seară, cu ea aș fi vorbit, aș fi fost tandru...; încercam să o uit, în fond nu mă iubise niciodată, dar după câteva zile sau săptămâni, simțeam nevoia să o aud, să o văd și începeam din nou să o urmăresc; odată, când am sunat-o - nu mai vorbisera de vreo două luni -, a fost prietenoasă și chiar a acceptat să ne întâlnim; am mers la o cafea, m-a întrebat ce mai fac, m-a lăsat să vorbesc, fără să mă întrerupă, atentă la tot ce spun, a admirat florile pe care i le adusesem; i-am spus că totul ar putea fi din nou frumos, depinde numai de ea, că toate chestiile urâte pe care i le făcusem erau din cauză că nu suportam să o văd cu altul, ce vedea la el?, oricum o iubeam mai mult, o cunoșteam de atâta timp; m-a rugat să o ascult și pe ea, să o înțeleg,

mi-a spus că nu mă poate iubi, că nu comunicăm - dar ce făcuserăm până atunci? -, că a obosit-o povestea asta, că se teme de mine, că ce fac eu nu e iubire, ci manie, că o scot din sărite toate porcăriile făcute de mine în numele unei așa-zise iubiri, că sunt un colecționar - da, am obiceiul să adun tot felul de lucruri, ce e rău în asta?, dar nu un asemenea colecționar, nu la asta se referea, ci la un personaj dintr-o carte pe care o citise, am rugat-o să mi-o împrumute, dar m-a refuzat, pentru că asta ar fi însemnat să ne întâlnim din nou și nu voia, de fapt de asta acceptase să ne întâlnim, să îmi spună să încetez, altfel merge la poliție sau la mine la serviciu; mi-a mai spus că nu vrea să ajungă asta, dar că ce fac eu depășește limita normalului; simțeam cum înfige cuțite în mine, cum fusesem atât de prost să cred că se schimbasesc, mai ales când era cu altul; din cauza lui mă amenința pe mine; i-am făcut o scenă, i-am spus că e numai o târfă, că am destui bani să o plătesc, se uitau cei din jur la noi, ea mă privea calmă, fără să scoată un cuvânt, am plecat, am lăsat-o acolo ca pe o proastă, mi-am dat seama că nu am plătit nici consumația; am lăsat-o în pace o perioadă, nu i-am mai lipit nici flori pe ușă, nu i-am mai lăsat nimic nici în cutia poștală, chiar dacă o urmăream la fel ca înainte; nu aveam chef să se ducă la poliție sau, mai ales, să sune la mine la serviciu; și așa era destul de nasol, făcuseră restructurări, eu nu am plecat, aveam destulă vechime, dar noul șef nu prea mă înghite, tot timpul se ia de mine; am sunat-o totuși de ziua ei, acum vreo jumătate de an, a vorbit cu mine, mi-a mulțumit pentru urări, a doua zi i-am lăsat un buchet de flori în fața ușii; tot cu bărbatul ăla era, se mutaseră împreună, am văzut unde își parchează mașina, într-o noapte i-am zgâriat-o și, pentru că ea nu reacționa în niciun fel, am început din nou să îi pun la ușă cutii goale de prezervative, becuri arse, bilete de tren, listele mele de cheltuieli, ilustrate de pe unde călătoream, încălțăminte veche, pâine uscată; într-o zi am găsit la anticariat cartea aceea pe care nu vrusese să mi-o împrumute, „Colecționarul”, de un scriitor englez, John Fowles - nu citisem nimic de el -, vânzătorul chiar mi-a recomandat-o, mai voia să îmi dea una, „Magicianul”, spunea că e o capodoperă, dar nu am luat-o, ea îmi spusese că sunt un colecționar, nu un magician; am citit-o, chiar mi-a plăcut, și am încercat să înțeleg de ce eram, după ea, un colecționar...)

Total: 194, 47 lei

(Se pregăti să coboare, trenul se apropia de gară, își privi noii pantofi, pe care îi încălțase deja, îl băteau puțin, cei vechi erau într-o plasă pe banchetă, o să îi lase la ușa ei, se bucura că începe weekendul, vru să

arunce biletul de tren și rămase surprins de numele pe care îl scrisese: *Miranda*. Dar nu acesta era numele ei... Zâmbi... Acum știa ce trebuie să facă...)

Gela Enea

steag alb într-un cântec negru

din scobitura ferestrei false
statuia libertății privește spre
cealaltă fereastră unde bănuțul din sidef
al unui nasture unește cu fire invizibile
de aer rece geamul crăpat...

nasturele - o relicvă rămasă din cămașa
purtată de bunica în noaptea nunții
singura dată când borangicul s-a înfiorat
pe trupul său ca mugurii ce prind gust de soare...
apoi întunericul a intrat în mânășă fiecărei zile
bunica și-a-nchis inima într-o urnă de spaime
boabă de strugure roșu pielită-ncrețită și semințe tari
s-a stafidit inima ei...

la noi femeile moștenesc de la născătoarelor
ce rămâne și mama a-mbrăcat cămașa de zestre
ca să treacă astfel prundișul altor spaime...
prin pânza subțire a cămășii însă
treceau nestingherite falii de ger
până când mama s-a așezat cuminte lângă bunica
în țara celor mai albe zăpezi...

născută cu alt cod sufletesc am sfâșiat cămașa
și-am înnodat de gâtul crucii femeilor
ce m-au născut pe rând
un steag alb într-un cântec negru.

stația cu numărul 18

când cineva s-a ridicat să-mi cedeze locul
toți călătorii au îmbătrânit instantaneu
au îmbătrânit și copacii din oglinzile retrovizoare
și ploaia chircită-n stropii prelinși pe parbriz
numai clipa aceea sta încolăcită pe volan
cățea în călduri amușinând întunericul
deveniserăm brusc o felie de univers comun
în ignoranța pierderii de sine
când autobuzul a pornit-o hipnotic înapoi
înghițind hulpav drumuri bătătorite
până-n stația cu numărul 18
aceea în care făceam poșta o țigară carpați
dar nu lăsam să se-nnoade în rotocoalele de fum
nicio tristețe fundamentală...
beam nechezol și brifcor la kil

balul din sala de mese a cantinei
ne găsea cu masca pe figură și cu suflete nude
împreunate în tangouri ușoare
nu se inventaseră hip- hopul și dansul la bară
când am fost declarată regină...
de drag îmi crescuseră mâinile până la stele
nu le-am cules căci nu aveam un cer de rezervă
dar le-am întors lumina spre coroana mea de carton
și m-am dus să sărbătoresc în stația cu numărul 18
unde aștepta autobuzul...

patriotism

la 1 decembrie soldații trec pe sub arcul de triumf...
el se pregătește din timp pentru ziua aceasta
își lustruiește arma cu mișcări atente și lungi
până ce aude cum picură din gâtlejul metalic
lacrimile ultimului camarad ținut în brațe...
cere băiatului de la tejghea 50 de tărie
înmoaie cuvintele le degustă înțelesurile
și povestește despre front despre caporalul pițurcă
acela care împărțea bomboane și tutun
după grade dispoziție sau supușenie patriotică...
își amintește cum rația lui de fericire săptămânală
s-a tot micșorat până a ajuns la o singură bomboană
care deși mentolată nu-l mai răcorea pe dinăuntru
nici când o spărgea în bucăți foarte mici...
din această cauză fusese lăsat la vatră
dar nu și-a mai găsit nevasta...
atunci a adus în casă altă femeie una care
năștea în fiecare dimineață câte-un pui de-ntuneric...
până i-a umplut ograda casa și sufletul...

scrisoare ne/deschisă mamei

cu trupul țeapăn, privirea drept în față,
spre tine pășeam ca să-nvăț mersul;
după fiecare pas, frica era o stare
pe care o-nchideam în sicriul fluid al lacrimilor;
când am călcat strâmb, nu ți-am mai spus,
nici când visele mi s-au mutat
în tolba unor poștași de-o zi
și nu am avut cu cine pleca la drum;

dacă-mi cereai un pahar cu apă,
ți-l aduceam, dând șervețelul alb la o parte,
ca pe o cortină
și preț de câteva secunde
viețile noastre încăpeau în inelul de sticlă
al paharului;

nu știi cum s-a întâmplat că într-o zi
ție nu ți s-a mai făcut sete deloc,
iar eu am scăpat paharul pe jos;
atunci am învățat mersul a doua oară,
continuând să te caut ,
însă căutările se ghemuiesc în mine

ca niște arici ce se desfac
în ritualul altor căutări...

alb - alb

dimineața urcă pe rând în lift
femeia de serviciu/ cu gândul doar la mop
dragoste transobiectuală
rodește-n ape tulburi mizerii decantate...

infirmiera/față de greta garbo
trasă la xerox
zâmbet de var înfipt în ecuson
(de la ultima promovare)...

asistenta/cuib de viespi într-un gând
să-nțepe vena cavă a doctorului
pentru un nume compus cu „șefă”
scris pe ușa cabinetului unde
se sterilizează mâinile lungi ale altor asistente...

doctorul/....
soldăței de plumb cu platoșe din sticlă
așteaptă fișa de observație
și-un zâmbet care
să le confirme că mai au o șansă... însă
doctorul e dup-o gardă grea
azi-noapte moartea s-a dezbrăcat în pielea goală
și i-a lăsat lui zdrențele...

micile mizerii ale vieții

dacă rotești sabia aerul se golește de umbre
mănunchiul razelor îți coace în creștet
halucinația că numai lui Dumnezeu îi trebuie cerul
apele spovedaniei cresc și te fură
nu bagi de seamă cum degetele lungi ale florăresei
împletesc tijele trandafirilor cu panglici
pe masa de poker adn-ul este la vedere
te ridici să pleci autostrada zâmbește doar
bolizilor ce-i scriu biografia cu 300 de km/oră
sub asfaltul încins moare în tăcere o câmpie verde
asta ar putea intra în dicționare drept
cea mai potrivită definiție a unei alte biografii
nedezmierdate de nimeni

ultima apariție

gata cu poezia despre dumnezei despre îngeri
vagabondând pe aleile strâmte ale cuvintelor
gata cu traseul frustrărilor marcat de bornele
unor silabe găfâite spaima vor dospa
apocalipsele altcuiva
nu te-am iubit cât să mă dispersez
în parfumul celeilalte umbre
îmi înnod la gât fiecare înfrângere și simt
cum se strâng
dar numai de-a dracu te mint că e bine
am pus punct expandărilor în borganisme
și îmi cer iertare mie ca unui dumnezeu adevărat
că n-am lăsat sufletul să pască pe kilimandjaro
nu l-am dus într-un parc de distracții să-nvețe
că jocul e cea mai bună variantă a vieții
iar mai târziu am confundat distileria fericirii
cu o stradă banală în care ai apărut de după colț

feng shui în oglindă

ne mankurtizăm cu fotografia altei lumi pe scalp
umbre spate la spate lilieci înecați în propria naștere
suntem temeliile peșterii
la drum lung nu ne pune nimeni comprese sub tălpi
nu ne-nvață nimeni cum să tragem aer în piept
sacadat fiecare respirație e armonică spartă
când obosim am ajuns deja aproape de pietre
le așezăm frumos în cerc la distanțe egale
feng shui
întindem mâna le mângâiem
le facem prietenii noștri prietenii prietenilor noștri
pietrele devin vorbitoare până când
un om în carne și oase trece pe-acolo
și se împiedică de vreuna

timpul tău

când se termină vecernia,
timpul se retrage în cântecul bufniței
de pe catapeteasmă... face pe mortul, apoi, brusc,
se înfășoară în jurul sfinților, ca o spirală electrică
și ăștia încep să clipească, să se strâmbe unii la alții
și să-și strige ce nu și-au strigat când erau oameni...

nu e bine să te pui cu timpul, are pentru fiecare
o oră H,
iar dacă nu te găsește în stație, o iei pe jos,
până simți cum îți ard tălpile și-ți pică,
una câte una, unghiile
cu ele o zgârâiai pe față pe COANA MARE...

timpului să nu-i torni în pahar otrăvuri lente,
pune-l între sâni să simtă presiunea dulce a cârnii
și e al tău.

Maria Nițu

Flash pe un peron

Mai sunt două ore până să trluie a sosire, pe peronul 4, ca apoi să plece, trenul „meu”, Rapidul 463, ora 22,30.

De juma' de ceas, violez o bancă goală, radioscopiind peronul puzzle, plin de sine într-o fojgăială afectată, indiferentă la prezența mea.

„Perla” Capitalei, o pensiune, cu „două stele” în frunte, ca o de iapă de „cartier”, mă expulzase la ora 12 trecute fix, ora hotelieră. Patru zile de delegație la Târgul de Carte, pensiunea fusese, totuși, „iatacul” meu, și o gratulam pentru asta. Chiar dacă acum parcă nici nu mă mai cunoștea, nu-i păsa de mine, mi-a arătat catastiful cu „O mie și una de nopți” de pe care eram răzuită, a trebuit să-mi strâng catrafusele la ușă, să predau cheia „budoarului” de Ileană Popânzeană, să plec, n-o interesa unde.

Trenul venea târziu, și el pasăre de noapte buimacă, iar eu trebuia să-mi păzesc cățeluș bagajele. Eu, Măria Mea, care sunt lefteră, nu mai am mărunțiș nici cât să-mi depun pietrele de moară la biroul de „Bagaje”, ca apoi să-mi hoinăresc orele prin oraș, prin gară, prin parcuri, prin bazaruri, librării ori café baruri, să-mi fumez cafeaua, să-mi beau țigara... Așa că stau cu ele ghiulele de picior, noroc că au mai lăsat băncile astea pe peron, pen' că în sala de așteptare se pritocește un aer încins, ca de antreu la baie comunală. Voi citi ceva pe peron, geanta e dol-dora de cărți, dar eu mi-am cumpărat de la chioșcul de ziare să puric trei cotidiane și un săptămânal, „oglinďă - oglinjoară / cin' a fost mai haioasă din țară”

✱

La un moment polemic al lecturii (Târgul de Carte iar era făcut varză acră cu ciuperci mătrăgune și afumături de ciolane, cu oscioare de pești și peștișori, porci și purceluși fragezi la proțap) sosește un tren, pe linia unde aveam eu mai târziu întâlnire cu trenuțul „meu”, șuvoi de oameni, ca-n inundațiile din aprilie, trec tot trec... Liniștea mea de așteptare de până acum e bruiată iritant și violată fără jenă.

Un grup de tineri, cu rucsacuri lejere, în adidași și geanși cu enșpe buzunare și fermoare în toate pozițiile, vociferează gălăgios. O puștoaică își aprinde din mers o țigară, eliberator: „Ce puii mei ați luat-o așa la trap, bine că am ajuns în sfârșit!”. Mai să se împiedice de o mogâldeață oprită pe marginea peronului: „Ce puii mei mai fu și asta?!”. Niște tineri șmecherași, cu cărucioare de transport de serviciu, „50 de

mii taxa!” se oferă la plezneală să o reechilibreze: „Vreți pe căruț d-șoară? 10 000 de lei, reducere, pentru d-ta!”, în timp ce-și arvunesc mușterii nonșalanți la pungă, care-și pun serios bagajele pe căruț, până la taxi.

Fără să-i pese că strangulează șuvoiul, o mămică se oprește să-și muștruluiască odrasla: „Ți-am spus să nu te înghesui, ia să văd, ți-ai murdărit rău hanoracul?! Că trebuia să-l iei pe ăsta nou, ăla vechi nu mai era bun!!”

Când se părea că peronul și-a recăpătat liniștea și fluxul s-a molcomit, alți doi tineri se împiedică de mogâldeața din mijlocul peronului, nedumeriți și apoi iritați: „Da' dă-te, maică, mai la o parte dacă nu mai poți merge, nu mai încurca lumea aici!”. Bătrâna, dezorientată, se retrage în cealaltă parte a peronului, unde-i fusese mai aproape, și unde tot mai împiedică pe cei grăbiți, luați de grosul șuvoiului, ori care vor să-i ocolească lateral pe cei din față, ce le par moșmondoci, tampon grabei lor. Una și mai repezită, răbufnește: „Uf, ce lume nesimțită, cum îți stă în cale prosteste!”

Un ins mai puțin grăbit, cu pălărie neagră, cu boruri mari și cu gesturi de Monte Cristo, îi ia bătrânei plasele, una câte una, le trece pe partea cealaltă a peronului, pe o bancă, o trece apoi și pe ea, parcă pe Podul Domnesc: „Aștepți pe cineva, măicuță? Stai aici, până mai trece lumea!”.

Bătrânica îi mulțumește cuviincios, își aranjează cu grijă plasele, și rămâne sfios mai la o parte, așteptând liniștită. Pare să-și fi pus cele mai îngrijite haine, le privește cu satisfacție și mândrie, își aranjează baticul de lână care i se cam dăduse la o parte, își încheie nasturii pulovărului peste fustă, să nu se vadă fermoarul prins cu ac de siguranță la fusta puțin cam largă, își ridică ciorapii care pesemne erau cu jartele cam largi.

Mai la distanță, la fel în ghiocul peronului întru așteptare, o femeie între două vârste, își numără cu importanță vreo paispe și ceva de bagaje, pe care și le trăsese la o parte, le contabilizează cu gravitate, trepădând nervos, mai ceva ca ciupită de purici.

Într-un târziu, apare un cuplu tânăr, fiică și ginere, după rezerva băiatului, și răsuflă ușurată: „Credeam că nu mai apăreți, că n-oți fi înțeles la telefon cu ce tren vin!”

Bătrâna de alături își mai potrivește basmauă și-i privește cu drag și căldură în ochi: „Ea e fata dumitale de care spuneai?! Frumoasă fată ai, și voinică! Să-ți trăiască!”. Călătoriseră se pare în același compartiment.

Femeia îi ignoră vorbele, parcă n-o cunoaște, ca și cum nu-i plac străinii care se amestecă în vorbă, își aranjează căciula de blană, trece să-și sărute

și ginerele, pe care într-un târziu îl bagă în seamă. „Ați venit cu mașina ta ori cu a cuscruului?! Hai, că-s moartă de oboseală!” După care se rățoiește la un tânăr cu cărucior, și el în așteptarea lui, până a clienților: „Hei băiete, nu vezi că-ți fac semn să vii aici?!”

✱

Suvoiul se subțiază, și firesc, la un moment dat peronul iar e gol. Tot mai era o oră până la Rapid. Pe banca albastră și nepăsătoare, bătrâna cotrobăie prin plase, scoate o sticlă de jumătate de Coca-Cola cu ceai și bea cu sete, mănâncă ultimii doi biscuiți dintr-o pungă, golește printre traverse sticla de ceai rămas, vrea s-o pună la loc, se răzgândește, se uită după un coș s-o arunce, îl zărește alături, iar se răzgândește, o bagă totuși printre lucruri, îngheșuind-o într-un colț mai ascuns, mai aranjează și mai acoperă ferit și alte părți neaspectuoase din bagaj, netezindu-și în final mulțumită plasele.

✱

Peronul e tot gol, ca un drum îngust de provincie, cu pavajul părăsit și indolent. Din spate, de pe peronul vecin, latră un câine, familiar al locurilor. Cu siguranță și agresivitate, pentru înstăpânirea trenului. Mă întorc surprinsă, parcă suna de peste gard, din bătătura bunicii. Bătrâna îl privește ocrotitor, duios.

Când o adusesem pe bunica în garsoniera mea din Oraș, n-o ținusem mai mult de trei zile: „La tine nu latră nici un câine, nu cântă nici un cocoș... Plec la mine acasă, mă așteaptă cuțu Mărgean și căprița Varvara!” Asta fusese cu doi ani în urmă, acum trecuse un an de la parastasul ei.

Câinele se uită curios și așteptător spre mine, dar spre dezamăgirea mea se-ndepărtează, dezamăgit la rândul lui, nu avusesem nici o bucată de hot-dog, nici un covrig ori vreun rest de sandvici să-i dau, și nu-l interesa intenția mea de conversație: „Ești de mult pe aici? Ce faci în timpul dintre atâtea trenuri? Pesemne știi atâtea povești ale oamenilor în așteptare pe peron!” Poate chiar îl irita, părându-i caraghioasă, ca unui canin lehamesit de aerele superioare ale unui om prostit de neînțelegere.

✱

Bătrâna se retrăsese pe o bancă într-un pic de hodină. Așteptam, uitându-mă la ea cu drag și căldură în gându-mi: „Poate fi un început de poveste, se pare că a fost ochioasă foc în tinerețe...”, dar nu îndrăzneam s-o întreb ceea ce-mi dădea ghes, gândind întrebarea ca scânteia de la iască și amnar: „Spre fata dumitale, nu?!”. Ea nu mă băga în seamă, cu gândul prin diverse locuri ale minții sale, nu reușeam să-i opresc privirea în ochii mei, ca să bage de seamă atitudinea mea provocatoare și să-mi răs-

pundă.

✱

Poate că nu observasem eu bine și de fapt nu coborâse din acceleratul dinainte, poate venise, fără să-mi dau eu seama, din altă parte, și poate va pleca și ea cu trenul meu, vom aștepta împreună și astfel îmi voi avea partea de povestire din spectacolul poveștilor, ea cu povestea ei, eu cu povestea mea, căci, Doamne, ce-și mai dau drumul oamenii în tren la confesiuni, mai ceva ca la preot...

✱

Bătrâna își aranjează iar cu grijă lucrurile din plase, de parcă ar fi reluat ca de la început, meticulos, să inventarieze la rând cu satisfacție fiecare obiect, gândind la necesitatea și plăcerea produsă de fiecare lucrușor, împachetat de mâna ei, din gospodăria ei, din truda ei, era toamna sticlelor de vin, a pungilor cu nucile din romanțe, a sticlelor de bulion, a borcanelor de magiun. Se caută prin buzunare, desface și o legătură de batistă în care avea niște bancnote și ceva monede, caută și printre cele împachetate de deasupra, și abia atunci se uită spre mine, vorbind însă tot pentru sine: „Am pierdut hârtia, dar nu-i nimic, găsesc eu blocul, că știu, am mai fost, nu-i departe de aici, he hee, cât am mai mers eu pe jos, kilometri întregi la câmp!” Își leagă două plase una de alta, și le ridică pe umeri de ambele părți, ca sâni de la desagă, ia în mâini celelalte două plase și pleacă liniștită spre destinația știută sigur numai de ea. Nu era dezamăgită în așteptarea ei de pe peron, de parcă era firesc să nu fi sosit pe nimeni: „Au și ei treburile lor, nu-și pot pierde serviciul pentru mine!”

✱

Povestea va continua fără mine. Cu finalul în plasele de pe umeri și din mâini, în mersul hotărât, ca o datorie, indiferent dacă o vorbă blândă o va întâmpina într-un prag, ori va găsi o ușă închisă și va aștepta până spre seară și ea pe o bancă așa ca mine...

Câinele o însoțește încăpățânat, o bucată bună de drum, firesc, de parcă simte mirosul de siguranță dintr-o ogradă de altădată, ea îl ocărăște ca pe unul familiar „Nu mă încurca, dă-te mai încolo, afurisenie!” Nici un zdrahon cu căruciorul de bagaje nu se oprește când o solicită bășcălios: „50 000 taxa, reducere pentru mata, maică”, toți o depășesc cu cărucioarele goale, trecând spre peronul unde se anunță alt tren, bruscând-o, „mergi mai repede, babo, te caută moartea pe acasă și tu umbli prin Capitală”. Se îndepărtează și mai zăresc un bătrân care se apropie de ea, unul dintre cerșetorii de la intrare ce-mi păruseră obraznici și agresivi, acum nu mai era olog, trecuse pesemne cu ceva bani pe la bar și se oferea pisicește amabil: „hai să te ajut, maică, dacă nu ai

cumva unde dormi la noapte?!"

✱

Revin la ziare, e stranie pagina îndoită la care mă opriseam cu cititul, o altă lume în care nu mai pot intra acum. Răsfoiesc la „știrile zilei”, să găsesc ceva despre bătrâne călătorindu-se dincolo de împrejurimile satului (mama bunicii mele, la 92 de ani, nu părăsise niciodată satul natal) să recunosc, ca într-o gaură neagră a timpului viitor, personajul meu, dar nu găsesc nimic, e o lume fără bătrâni.

La „știrea zilei”, într-o poză mare colorată, vedeta paginii: „O ursoaică de la Grădina Zoologică din S. a fost operată la gingia inflamată, altfel bătrâna mamă ar fi murit.”

Mai este până la tren. Cerșetorul se-ntoarce, îl văd pe peronul celălalt, zgândărind câinele cu un rest de franzelă: „Mereu ești nesățul, potaie lătoasă!”.

Așteaptă pesemne un tren personal, spre satul său de la margine. Se uită la mine de parcă ne-am fi cunoscut firesc, de nu știu când, de nu știu unde, îi evit privirile provocatoare. Altă posibilă poveste ratată...

Victorița Tudor

despre Aliza

„la Paris,
lumina îți așază frumusețea
pe chip
mult prea bine

ca să-ți vorbesc despre nazism, xenofobie
și Holocaust.

ai trăsăturile feței mult prea regulate
ca să-nțeleagă ceva dintr-un haos
de oase și 200 de calorii.”

„ce să facem
îl îmbrățișăm pe Dumnezeu în fiecare dimineață
ne luăm micul dejun,
încercăm să ne reglăm conturile cu absurdul,
pierzând însă de fiecare dată,
ne vizităm muzeele, părinții,
ne spălăm pe mâini înainte să ne spunem rugăciunea
ce să facem
ei sunt morți,
iar la Paris, soarele strălucește în continuare.”

Blanc et Noir

București, Calea Moșilor
sunt singură și prin urmare frumoasă
n-am nimic să-ți dau sunt goală

ca o promisiune rostită în timp ce te privesc
drept în ochi

dacă ești cuminte,
o să bem vodka împreună,
o să facem copii,
pilaf cu ciuperci și poezii despre moarte.
o să mergem la țară,
mâncând pământul o să alergăm după soare
exact ca niște copii
o să zici „Carpe Diem!” mai ceva ca „Să nu ucizi!”
și o să fim fericiți exact ca proști.

memorie afectivă

când eram mică, lumea avea un gust luminos
reflexia unui joc frumos de respirații
parcă scos din gentuța roșie cu pisici
cu care mama mă trimitea la grădiniță
în fiecare dimineață

și eu nu voiam

acum gentuța roșie cu pisici
e plină cu poze vechi
și cu oameni ce nu mă mai mângâie pe creștet
de multă vreme
și nu mai râd de copila caraghioasă dată cu ruj

fetița îndrăgostită de «Frère Jacques»
își leagă gândurile să adoarmă la 22 de ani
cu filmele alb-negru ale lui Bergman

de pe facebook

toți povestesc pe facebook
despre cum meteoritul o să ne izbească
și-o să ne fure viețile și-așa mizerabile
cum vom muri într-o clipită,
timp de un fâlfâit de rochie de femeie frumoasă
pe o stradă întunecată,
e așa de greu să găsești unități de măsură acceptabile
pentru a măsura timpul de dinaintea morții
în zilele noastre...

parcă totul era mai dulce și mai frumos când
nu știai că o să mori

și puteai să te gândești
cum mâine te vei duce la muncă,
cum ai toată viața înainte să-ți găsești
nevastă frumoasă
și să faci copii și să-i crești, să le țeși aripi,
să-i înveți engleză de la 3 ani și vioară de la 4
dar azi, toate mașinile din parcare
și toți vagabonzii și copiii din parc
se decojesc de sens mai ceva ca niște obiecte
încât simt că o să mor în secunda următoare
aici pe trotuarul ăsta murdar din Piața Matache

unde bătrânețea își face veacul
printre ardeii pleoștiți de căldură.

3. 08. 2015

s-a scurs un an și zece zile de când o mână
nu mă mai mângâie pe creștet
și nu-mi mai spune „puile mic”

un an și zece zile de când micuțul aparat pulsator
s-a scurtcircuitat și a trebuit să fie aruncat
într-o groapă de 2 metri adâncime,
pentru că nu mai era bun de nimic
și noi, fluturași la fel de fragili, n-am avut
cu ce să-l înlocuim
așa că am tăcut

doar liliacul din grădină nu tace niciodată,
ci înflorește încontinuu,
la fel cum moartea înflorește încontinuu
dintotdeauna
în carnea noastră.

poveste cu-n om aproape mare

acum 19 ani
trotuarul din fața casei nu era construit
nici pe mine nu mă construiseră
zăceam undeva cuminte
între ochiul negru al mamei
ce făcea miercuri de miercuri compot de cireșe
la aragazul vechi din beci unde ajungeai
pe-o scară strâmtă
și între poeziile multicolore ale tatălui
ce vindeca de frică zi de zi caișii înfloriți
din spatele casei

eu dormeam undeva între dragostea lor tânără
ca un pui de pisică ghemuit pe sub saltele
undeva între patul mic și fereastra vopsită-n alb
de-un nene pe care-l plătiseră să facă asta
undeva între tabloul cu câini de vânătoare,
găleata cu apă și florile indigo de plastic,
undeva învelită-n covoare sau în capotul pestriț
ce-o îmbrățișa pe mama în timp ce bea
Jacobs Krönung cu puterea Alintaromei

apoi am ieșit pe străzi,
am învățat alfabetul,
mi-l dumica mama încet
ca să-l pot înghiți cu drag
și eu cântam „Summertime, the living is easy”
cu o lejeritate neomenească
înconjurată de păpușile lipsite de sex
Radu, pe care-l îmbrăcam în bebe
ajutată de bunica,
a adormit demult între colții lui Bengi

și bunica a adormit demult, de prea mult
mai mereu...

am ieșit pe străzi ca o femeie
în rochii înflorate și cu cercei în formă de fluturi
am cucerit bărbați
ce pretindeau că l-au citit pe Kafka,
că adoră poeziile lui Dan Sociu,
că ascultă Debussy înainte să meargă la culcare
nimic nu mai e la fel de ușor

azi, acum, pe Calea Moșilor e gălăgie
mașinile trec, motocicletele trec
cu-o viteză năucitoare
vorbesc cu tata la telefon,
spune că prin Constanța e cald, e prea cald
și culturile vor fi proaste,
eu îi spun ceva despre Malraux,
el mănâncă,
ascultă
și nu știu dacă înțelege că
cei aproape 50 de ani ai lui
îmi despachetează inima din trup în fiecare noapte
înainte să adorm

ecouri

pe dinăuntru, s-a pierdut totul de la prima zvâcnire
eram morți dinainte să tragem din prima țigară,
dinainte să lăsăm muzica să se lovească
de pereții ăștia frumoși
ce se strâng într-un labirint perfect uman,
în unicul punct cald pe care-l cunosc,
în singurul meu mine.
dinainte să fim copii am fost mai bătrâni
decât toamna,

mai bătrâni decât Homer.
doar foșnete de rochii ale zecilor de mame moarte
-rochii lungi până la iad cum îmi plac mie -
ne dansează obsesiv între tibie și radius.
sublime jocuri de ADN și iubire, endorfină și iarna
veșnică a oaselor noastre.
să știi că sunt mai aproape de adevăr cu o spaimă,
mai aproape de moarte cu două obsesii,
mai aproape de Dumnezeu cu mai puțin de 10 crime
pe care încep de la o vreme să regret
că nu le-am comis.

**Alexandru
Cazacu**

Instantaneu

Doar câteva pete de clei mai
aderă la zidul umed
ce a sprijinit cândva o casă

și unde acum cu toții avem

sufletele

asemeni ciudătenilor circului Barnum
aici unde ieșirea din labirint înseamnă intrarea
în alt labirint mai mare și mai obositor
și zilele se desfac ca o coajă de fruct
nisipul este leneș și mișcător
picuri de must se usucă peste ceramici
iar un vânt mângos de Octombrie
face curățenie în biografii
Spre marginea urbei Penelopa nu are nici un pețitor
iar Ulise stă ascuns sub o glugă de gâde
bolind ca după un ospăț de nuntă
când un nou ev mediu se adună în cearcăne
și totul devine un hohot de râs
al clovnilor făcând ghimbușlucuri
pe buza vulcanului

Sfârșit de sezon

Tramvaiele colorate strident
Niște omizi de tablă
pe obrazul de păpușă vicioasă al acelei stațiuni
unde ploaia săpa în geamlăcuri
iar dragostea nu se lăsa înlocuită cu nici o tristețe
și cu nici o altă dragoste
și încă credeam că este de ajuns ca măcar o dată
să fi bun și puternic pentru a răscumpăra zilele
în care ai fost laș și rău
când norii asemeni unor imense pisici
amenințau obloanele
lumina de August se ascundea
în venele proeminente ale vârsnicilor
iar restul oamenilor erau actorii unei pantomime
unde se întâlnesc mereu
doar cel ce nu are nimic de oferit
cu cel ce nu are nevoie să primească

Mai departe

Atâta timp cât poți să continui înseamnă că poate
nu ai greșit
când esti sigur că astăzi cineva va cuceri din nou

Gibraltarul

și va păși în glorie pe continent
și va fi din ce în ce mai mută biologie în lucruri
într-o țară plină de prinți ce trec unul pe lângă altul
ducând în mâini un craniu Yorick
ca pe o candelă prin orașe surpate de ger
unde se tratează scoterea din calcul a amiezii
iar deasupra oricărui ceremonial
zboară un stol de prigorii cu picioarele legate
Vitriliile se bombează iar tot ce a fost trecut

îl poți

atinge cu degetele
Doar chiotele se ascund în șoapte
și este atât de frig încât ști că orice rănit
poate da căldură lumii

Elegie de început de veac

Ziua înaintează printre ghiarele unor buruieni uscate
iar noi devenim picioroange pentru
pășările cărora le e teamă să atingă pământul

Câmpia a rămas o simplă Veneție
evadând din lagună peste miriști sălbatice
sub parfumul amărui al frunzelor de nuc
unde tinerețea este singurul anotimp reversibil
iar instinctele își capătă
o inteligentă a lor particulară

Soarele ca un animal de casă
este mângâiat în brațele copiilor
și am început să știm că dacă aștepți ceva
totul devine suportabil

Dorință

Aș vrea să mă aștepți câteodată
în deux –piece-ul tău albastru
cu o poveste lungă nu neapărat frumoasă
acum când iată secolul este vizitat de trecut
ca o seară de niște lămpioane intens colorate
iar albul se ascunde în osuarul unora
ce nu au dorit dar au devenit eroi
printre crize de morală, frontieră și economie
printre lentilele ochelarilor agresate de anotimp
ca și cum ar privi o pânză
pe care rulează mai multe filme simultan
despre condiția precară a entuziasmului
și despre cum înfrângerea vine atunci
când iubești pentru că așa trebuie
când adolescența bătrână din trupul tău
mi se dăruie ca o Lolită
iar poștașii temători de punctele cardinale
vor aduce vestea că undeva nu foarte departe
balaarii s-au plictisit să-și scrie memoriile
și vor să trăiască

Ucenicie

O lecție importantă
 înseamnă de fapt o plecare
 fără a găsi drumul de întoarcere
 atunci când plouă cu piatră peste vechile țigle
 și ascunși în fotolii bidermeier
 se ascultă muzică de xilofon
 în urbea al cărui centru antic
 are prea multe podoabe și prea puțin curaj
 unde de te-ai rătăci nimănui nu-i va trece prin minte
 să te caute cu încântare și fior
 în splendoarea inutilă a amiezi de Septembrie
 când tristețile devin un bun de folosință îndelungată
 lumina vânăta înțepenește în dreptul gării
 tandrețea se rinocerizează blând
 iar noi fugim cât mai departe de orizont
 fiind obligați să mărturisim alergând

O miercuri lungă

Cea mai cruntă despărțire este atunci când
 absolut totul
 îți rămâne ție și-n ora năclăită a serii văratice
 cerul se încinge de singurătate
 ca o învelitoare de carton gudronat
 iar cantități de eroism neglijabile încep
 să facă diferența
 Sobolii își caută mesaje sub pământ
 până la rădăcina de fier a stâlpilor
 și știi că de acum încolo
 totul va fi un fel de miercuri lungă
 până la epuizare
 în care nimic bun sau rău nu are să întâmple
 Doar mestecenilor li se albesc câteva ramuri
 Funigei scâmoși acoperă geamurile
 Decizi să fi bun și înțelegător pentru
 că nu ai altă șansă și un tărnu de cremene
 îți pare grădina unde se aud cum cad pene
 din aripa unui vultur sau a unui înger

Evenimentul Black-Swan

Seara iese în lume dintr-un burlan pătat de rugină
 să netezească cu tălpile ei spinarea drumului
 să spună cum dreptatea nu aparține întodeauna
 celui care suferă mai mult
 să consemneze o nouă formă de senzational
 în Enciclopedia Britanică
 când malurile râului se adulmecă unul pe celălalt
 iar viclenii se ascund în politețe precum moliile
 într-un vechi palton soldățesc

Sufleurii țin capul de afiș al oricărei reprezentații
 Viața noastră începe să se asemene nouă
 cu partea ei de nimic din orice desfătare

S-a pierdut șperaclul de pornire al mașinii cu vise
 Norii revin pe cer ca niște fii risipitori
 ce se întorc acasă
 și nici țipenie de păsării în largul orei
 când pus să aleg stau sub arcadele ochilor tăi
 așa cum trebuie să stai sub grinzi
 când te surprinde seismul

Întoarcerea

Urbea s-a smochinit la față
 și peștii leorpăie prin bălțile formate de ploaia
 din ajun
 Ca un carbonar sosit la multă vreme
 după sfârșitul revoluției
 am să îți spun că în curți sperietoarea a început
 să râdă
 la cel mai nou sitecom și apoi a tăcut definitiv
 că lumea este o adunătură de excepții
 poate steaua mea norocoasă a fost cometa Halley
 și aurul a început să fugă din lingouri
 iar verile de la Ecuator
 am să îți mai spun cum o pasiune mistuitoare
 poate transforma orice în orice
 iar muzica emisă de un radio pirat
 va reține pe chei toți mateloții
 luna va deveni o mască de scrimă luminând
 totul se va umple de neuitare și de netrecut

De dragul ferestrelor

O să-mi fac cadou această zi cu densitatea ei
 de melancolie și hazard
 specifică Estului unde plopilor par făcliile solemne
 ale unei așteptări
 și unde cenușa împrăștiată pe drumuri este aripa
 de mâine a unor păsări ce știu
 că dacă nimeni nu te mângăie înseamnă că tu
 ești învingătorul
 dacă te iubesc cât mai puțini înseamnă că tu
 ești cel
 așteptat de atâta timp să închidă cu trupul său
 rana unor ferestre sângerând atunci când
 o vârstă iese din alta precum un copil
 din carnea femeii în lumină
 iar cineva își asumă mereu înfrângerea altora
 faptele stau aproape de oameni
 ca un șervețel de olandă de sticla de șampanie
 și ocazia este un dar pe care ai tot dreptul să-l refuzi

Apostol Zenovia Țicalo**Comoara din Dealul Mutului**

De sute de ani era doar un deal și atât: fără nume, împlănit cu falnici copaci, iar pe jos, picioarele ți se afundau în bugeag verde-închis. Era culmea cea mai lungă ce urca domol, apoi, tot mai pieptiș pe spinarea muntelui înalt. Înainte de a ajunge sub munte, deasupra Bolătăului de pe Slatina, te odihnești pe un platou neted numit „În Roman”. Aici se deschide priveliștea pitorească a Plesului ce apare în toată splendoarea și măreția lui, prin perdeaua trasă a unei păduri de brazi. Apoi, pe o potecă plină de bolovăniș, după ce-ai lăsat în dreapta, cărarea ce vine de jos, de la Stânci, ajungi, cu puțin efort, pe culmea ce unduiește ușor, până la Toacă, la Scăunele. Binecuvântat loc de popas!

Ajuns acolo bați în fereastra muntelui ca un oaspete așteptat de o gazdă iubită. Toaca anunță spiritele protectoare de sosirea ta, apoi, cu toată oboseala, privești încântat până departe, în largul zării, satele albe, răsărite pe dealuri golașe. Dacă ești călător spre mănăstiri, te ospătezi, ca să poți coborî priporul spre Neamț, unde ajungi mult mai repede decât la urcuș.

Dar Bădița nu cobora decât o dată pe an: la Hramul Înălțării de la Mănăstirea Neamț, când intra în lungul șir de pelerini care se revărsau ca apele spre și de la mănăstirile nemțene, înflorind cărările cu frumoasele lor costume populare.

Se așezase în poiana Romanului, înjghebându-și o stână gospodărească unde trebăluia harnic, luându-și doi ciobani de ajutor. Doar toamna târziu, când frunzele se tânguiau cu foșnet de aramă, cobora la casa lui de sub deal, și atunci cu părere de rău, de unde vedea muntele atât de aproape.

Mare meșter în ale oieritului era Bădița... Îmbrăcat în cămașă de cânepă ghilită, în zilele de lucru, cu pieptar negru și chimir lat, era mereu curat de nu ziceai că-i la ciobănie. Când mulgea oile sau închea brânza la foc, înfășura după el o bucată mare de pânză de in ce stătea frumos împăturită pe o poliță, dar mai întâi, își spăla mâinile. Îndeplinea totul de parcă l-ar fi privit dintr-un colț nevăzut, bunicul său de la care deprinsese această învățătură a oieritului.

În stână erau toate în bună rânduială arătând un om priceput, gospodar și curat. Cașuri galbene, mari și mici, se odihneau dolofane pe lese cu miros de cetină, în strecurători albe, urda dulce se zvânta încet. Vasele și cazanele străluceau. Era locul unde intra numai el, mângâind parcă, acei bulzi de lapte încheagat, după care boieri mari își trimiteau

slugile, căci i se dusesse vestea în satele din jur, iar alții veneau chiar ei să-l vadă pe baciul cel frumos care parcă împlinea un ritual în încăperea cu arome de brad și împodobită cu crengi de vâsc înflorit.

Bădița era tot flăcău. Deși trecuse de 35 de ani, și era tot frumos și curat la suflet și la trup, cum îl făcuse mă-sa.

– Însoară-te, Bădiță, îl îndemneau unii, dar, privind în jur, vedeau că n-ar fi nevoie de mână de băciță, iar Bădița zâmbea sfios, fără să răspundă. Însă nici babele care însoară holteii tomnatici nu îndrăzneau să bleștească ceva în fața lui.

Odată stătea rezemat în bota lui și privea spre munte. Oile pășteau lângă el, cuminți. La picioare dormea un mielut mai slab, pe care-l luase cu el să-i poarte de grijă.

Tocmai atunci boierii de la conacul din vale poposiră pe malul apei unde Moişa se unește cu Țiganka. Acolo ajunsese Bădița cu oile, la marginea satului, pe un tăpșan înalt. De jos, tăpșanul se profila uriaș pe cerul albastru dintre stejari.

– Ce grup statuar, domnilor! strigă entuziasmat tânărul Alecu, pictorul familiei, sosit în ajun de la Paris, unde urma „Belle-Arte”.

– Da, completă prietenul său, „Bădița cu oile lui”.

Dar Bădița era mai mult decât un grup statuar, era cu lumea lui, și cum sta așa, într-o clipă de contemplare, părea Fiul munților.

– Îl voi urmări și-i voi face un crochiu, continuă Alecu mai mult pentru sine.

Scoase din geanta de voiaj cele necesare, așezându-se după un dâmb și privind cu luare-ămințe mișcările baciului.

Bădița, cum sta pe tăpșan, la marginea potecii largi, văzu, sub rădăcinile dezgolite de ploi ale bătrânului stejar, ceva strălucind sub razele piezișe ale soarelui. Curios, se apropie și văzu mai bine: era ceva strălucitor pe ici, pe colo, un vas cu pereți înverziti. Apa luase pământul cu mușchi uriași, locul rămânând ca o perniță crâmpoțită. Râcăi cu bota, lovi ușurel și se dezgoli un căzănel de aramă cu capac.

– Măi, măi! se minună el. Dealul îmi face un dar. Sigur e o comoară, continuă în gând. De asta oamenii tot vedeau jucând flăcări albăstrui de sărbători!

Deschise cu greu capacul și ochii lui se măriră rotunzi ca monezile pe care le zornăia în clinchet, vânturându-le în palmă. Galbeni mai văzuse destui, că aveau strânși în odaia bunicului, dar aceștia aveau ceva ce semăna cu stema Moldovei, văzută de el la biserica din sat.

– Am să-i îngrop mai bine și mâine vin să

îi duc bunicului comoara, șopti el pentru sine.

Potrivi, apoi, capacul, adânci groapa și ascunse căzanelul acoperindu-l cu brazdele de mușchi căzute în șanțul dezgolit. Aproape nu se cunoștea, așa de bine potrivise rădăcinile, privi cu liniște în jur și porni după oile păzite de dulăi, ridicând, pe umăr, traista cu mielul fraged. Se afunda tot mai mult în pădurea mare, veche de sute de ani, cu copaci ciudați, cu bugeagul acela verde-buratec sau închis, catifelat și ca o pernă întinsă.

Nici nu bănuia Bădița că-n tot acest timp, de după un trunchi uriaș, îl fulgerau lacomi, ochii conașului Alecu. Îi căzuse blocul, creioanele se risipiră prin frunziș, lunecând din mâinile lui tremurânde. Tălângile turmei se auzeau tot mai depărtat. Alecu țâșni din ascunzătoarea lui și se repezi în malul dealului.

– O comoară..., o comoară..., cotrobăi el înfrigurat, și în câteva clipe ținea în brațe căzanelul pântecos și zornăitor. Băgă mâna și strânse cu putere galbenii, puse unul în sân, apoi păși cu înfrigurare printre copaci să caute o ascunzătoare potrivită.

– ... aici, la fagul ăsta...! Nu, dincoace, la rădăcina bradului, scormoni el ca ieșit din minți.

„– Bon voyage au Paris! Parisul ne-așteaptă să-l cucerim”, rosti el aprins la față. Era murdar pe mâini și pe față, dar ochii îi ardeau febril. Se clătina.

La conac toți încremeniră, când îl văzură, în sfârșit.

– Dumnezeu! exclamă Coana mare, bunică-sa. Te-a urmărit vreun urs?

– Nuuu! Un braconier... l-am urmărit și...

– Putea să te omoare, Alecule, îi reproșă bunicul.

– Eu mă duc să mă... schimb. Trebuie să ajung la vecinii noștri, unde sunt invitat.

Și ieși privit cu compătimire de oaspeți și cu îngrijorare de cei ai casei.

... Nu i-a trebuit nici de mâncare. A zăcut așa până seara iar toată noaptea s-a cioșmolit în așternut. Ardea, se sufoca, ochii nu se lipeau de somn. Sub pleoape se rostogoleau banii cu străluciri halucinante. Pe la miezul nopții se furișă spre deal, pregătit să-și ia comoara.

... Fulgere sfâșiau perdeaua norilor grei și până în zori apele vuiau. Bădița adăposti oile sale și coborî la malul dealului să ia comoara. Nu se gândise nici o clipă ce va face cu ea. Părinții îi muriseră în timpul războiului, iar bunicul, gospodar de frunte, adunase din truda amândurora destulă avere.

Copacul era acolo. Dar, din rădăcinile lui dezgolite, se arăta o gaură neagră, scormonită cu nesaț de un prădător. Căzanelul, nicăieri! Bădița mângâie rădăcinile, adunând în groapă brazdele și încer-

că să murmure.

– „Commoara”... Dar nu-i ieșeau din gâtlee decât „mmmoa”, „mmmoa”. A încercat să strige. Zadarnic. Atunci a înțeles: de uimire, muțise, de spaimă că cineva îl urmărise tot timpul și-i furase comoara.

Urcă în fugă dealul și ajunse la stână. Cei doi ciobani înțelesesă din semnele lui că ceva grav se întâmplase. Le arătă oile și stâna, își schimbă hainele ude, lua toporișca și coborî în grabă.

Apele creșteau vuind și năpustindu-se spre malul dealului, de unde se vedea urgia: cioate și copaci întregi se izbeau de maluri săpând tot mai adânc și mai lat, albia. Fânării și cotețe pluteau ca bărcuțe într-un ocean tălăzuind.

Casa lor era acolo cu toate acareturile întregi, căci apele nu ajunseseră la ele. Bunicul se uita cu grijă spre deal, unde norii negri învăluiseră pădurile.

„– Săracu’ bunicu’...”, îi trecu prin minte, dar n-apucă să-și termine gândul, că auzi răcnete din tihăraia cea mare de la Bursucărie. Alergă și-l văzu pe conașul Alecu până la brâu în apă, luptându-se să nu-l ia șuvoiul în larg, unde putea fi strivit de trunchiuri. Cu o mână se ținea de niște rădăcini groase din mal, iar în cealaltă ținea un sac.

Bădița tăie o creangă zdravănă de stejar, cu noduri și făcu un cârlig puternic, coborându-l repede în râpă. Alecu se prinse zdravăn de creangă, agățând de cârlig sacul. Dar picioarele i se agățaseră în rugii de mure și mâinile i se desprinseră de pe drughineața udă. Se prăvăli răcnind în hău, iar valurile îl și luară la vale, ieșind din pădure și vărsându-l în urgia apelor uriașe, strivindu-l de trunchiuri.

Flăcăul rămase sus, cu cârligul în mână, mahnit de ce se petrecuse într-o clipă. Desprinse sacul și-l dezlegă: era comoara lui!... Deschise și zornăi vasul - erau acolo galbenii.

Când ajunse la stejarul unde-i găsise, dezveli mușchii mai jos și mai în adânc, săpă o groapă, și așeză cu grijă căzanelul. Îl mai deschise odată, luă zece galbeni și-i puse în chimir, apoi îngropă vasul, potrivit bine de tot bugeagul, și aduse rugi cu rădăcini și vreascuri.

Brădui smulși zăceau cu vârful în mâl. Ici-colo străluceau îngropate în nămol, spinări cenușii-albicioase cu pete roșii de păstrăvi luați de puhoai și alte vietăți moarte. Oamenii curățau albia râului, puneau la loc punțile.

Într-una din zile, oamenii din Boroaia învecinată au găsit între copacii înănmoliți, trupul strivit al boierului Alecu. Ai lui îl căutaseră pe la alte conace crezând că s-a dus pe la prietenii săi, după cum anunțase el că avea de gând. Mare jale coborî la co-

nac, văzând lumea sfârșitul lui tragic.

– Îl vom duce la Tâmpeschi, la cavoul familiei, anunță tatăl.

Și mult s-au mirat ai casei, când, scăldându-l după obicei, au descoperit în dreptul inimii, îngropat adânc în carne, un galben cu stema Moldovei.

Mulți ani nu s-au mai arătat boierii la conac. Mergeau pe la sihăstria și făceau dani și parastase. Într-o zi, de Sfintele Paști, au poposit la o mănăstire retrasă în munți ca să se reculegă în liniștea netulburată a bisericiuței. Și, închinându-se cu evlavie, au tresărit cu toții când au văzut la icoana Maicii Domnului o salbă de zece galbeni ferecată la gâtul Fecioarei, cu aceeași stemă a Moldovei precum cea de pe galbenul de pe pieptul feciorului lor, Alecu. Dar nimeni n-a știut să le spună cine adusese salba și taina va rămâne până la sfârșitul sfârșiturilor.

Bădița mut a rămas până la capătul vieții și n-a mai plecat din poiană, după ce bunicul s-a călătorit din lumea asta.

Cobora cu oile până la marginea pădurii ce-i zice azi „La Baltag”; de pe culme vedea tot satul. Adesea mângâia un stejar falnic, înfășurat la rădăcini de rugărie și urca senin: întorsese comoara dealului său.

„Mutu” ca nume de familie există la noi în sat, dar e greu de stabilit ce legătură au avut acești termeni cu Dealul Mutului pe care urcăm spre acești munți.

De la poalele lui vezi, parcă, umbra ireală a Bădiței păscând nevăzuta-i turmă, cu mieluțul la picioare, ocrotindu-și comoara. Doar cei zece galbeni au fost cât se poate de reali și i-a văzut tot satul, în acele vremi, și mai încoace, într-o salbă ferecată la gâtul Fecioarei din icoana unei bisericiuțe ascunse în munți.

TEXTE ÎN CONCURS

Daniel Bratu

puțu' sec

se întind
leii deșertului pe cabina de GAZ
duduie câmpul se termină
unde mergem întreabă șoferul
femeia se usucă între geamuri și tace
oftând

satul se strânge în urmă... înainte zice bătrânul
era numai drumul
acum sunt palate goale din margine
în margine

se moare devreme
și nu mai e loc

mânzul din spate râde fix are zăbală de muște
verzi ca porumbul

de la copiii ploii la ciulini muribunzi
crapă-n silozuri belșugul
vopselei de frunze

când plânge femeia
caii albi nechează sub grajd

dor de muntele alb

de-acuma nu mai scriu
doar zbor deasupra poemelor
sunt aeroplanul de hârtie care se sfârșește aici
unde litera ta e dusă de vânt peste a mea
unde secunde se rup în două
și ghici

o -ul mirării se transformă întotdeauna în vid
c -ul primește o sponsorizare în plină burtă
i -ul acesta dă din toate zebrele spre rata
de la ora doi-zece
i -ul celălalt e un tanc împiedicat în șenile

ocii ciornâie cânt de câteva zile
și de câteva nopți noaptea nu trece

velerim doamne îți dau scaune de mătase
îți dau primul tunel prin primul meu castel de nisip
îți fac podul când îmi crește o salcie din mână și țip
tablele s-au făcut șase-șase...

intelectual până la măduvă îmi pun gâtul
pe șina spinării

într-o lentilă prin mine retrovizoare
nu în brazdă nu în lan de cicoare
nu ca Ovidiu la marginea mării

iubito
suntem sus doar noi doi eu getul tu geta
și acum nici nu contează că zburând mai înalt
ne vom îmbrățișa mai târziu din asfalt în asfalt
sau pe oriunde vei rămâne
pe muntele alb
desenată cu creta

Dorina Stoica

Haina roșie de catifea

Pufoasă mătăsoasă, ca un motan birmanez mă privește zâmbind cu buzunarele rânjite până la mâneci. Gura roșie a gulerului tunică e căscată a somn, a plictis sau mai degrabă a nerăbdare. Parfumată, iscusită ca o femeie de patruzeci și șapte de ani împliniți, e gata de plecare dis-de-diminează.

O ating după mulți ani cu inima cât un purice, ce dor mi-a fost de ea! Îi mângâi rănile mici făcute de coconii de molii, colorați în roșu galben și albăstru, bătrâni de vreo douazeci și cinci de ani, de când o țin în valiza de carton. Nerăbdătoare, oglinda îmi zâmbește prietenoasă, hai mai îmbracă-o măcar odată, știu cât de mult ai iubit-o!

Peste rochia neagră lucioasă, haina roșie sofisticată din catifea își deapănă amintirile. Pe Lips-cani se lasă înserarea. E ora la care încep să apară bișnițarii, femeile ușoare, șmenarii și ciorditorii. În luna noiembrie la ora șase după-amiază, schimbată după prețioasele indicații ale iubitelui conducător, e întuneric de parcă ar fi miezul nopții. Vitrinele sunt luminate slab, iar magazinele din ce în ce mai goale. Programul e obligatoriu până la ora șapte seara. Vânzătoarele plictisite, își numără banii făcându-și de lucru printre rafturi.

Îmi plac atât de mult consignațiile, încât adeseori mă prinde ora închiderii, cu ochii pironiți pe câte o bijuterie veche, un goblenț, o rochie cu paiete multicolore, o cizmă delicată de cine știe cine purtată, ori un tablou din care nu înțeleg mai nimic.

Și astă seară am întârziat prea mult prin consignații. Mă opresc lângă bișnitarul tutungerie. Acesta îmi strecoară în sacoșă cele doua pachete de Kent, îi dau banii tot pe furiș, de parcă i-aș fi furat, apoi dau colțul, spre magazinul București pentru a mă opri la patiseria unde, de obicei mă delectez cu un cicco și o prăjitură, cina pe care mi-o permit doar uneori.

În vitrina celui mai obscur magazin am văzut-o! Lumina dintr-o parte de un bec slab, impecabilă, roșie ca drapelul partidului care mă hrănește, de o frumusețe aproape ireală, haina roșie din catifea stă dreaptă în vitrină, pe manechinul cu dimensiunile șaptezeci, patruzeci și cinci, șaptezeci, de parcă din tot Bucureștiul doar pe mine m-ar fi așteptat. Ca o stană de piatră, hipnotizată privind-o simt inima oprintă în loc, așa de mult mi-o doresc. Până să-mi apară în față, golul din stomac mă grăbea spre pati-

seria cu prăjituri colorate. Privind-o însă, foamea a dispărut.

Cu trei degete deasupra genunchilor, poalele ample, bogat căzute peste glezne, cu talia accentuată de cordonul brodat cu flori galbene și albastre, haina roșie din catifea e încheiată în nasturii sidefați, aliniați, cuminti pe două rânduri, precum sticlele de lapte, puse dis-de-diminează la ușile lăptăriilor din colțurile străzilor. Pe piepți, de la umeri până în talie are cusute cu măiestrie aceleași flori ca pe gulerul tunică și pe manșetele care strâng mâinile largi.

Jos, la picioarele manechinului, pe un carton e scris mare pretul! Încep să-mi fac socotelile în gând. Elimin aproape totul, până și masa de prânz, nu mai zic de prăjitura de la cină. Brusc mi-am amintit! Bani de tren. Dacă aș merge cu nașul? Nu am făcut-o niciodată. La urma urmei, toate au un început! Da, cu banii de tren voi cumpăra haina roșie de catifea.

Am ieșit în bulevard. Până la tramvai mai am vreo trei sute de metri. Grăbesc pasul. Magazinele se închid. Cu haina în suflet mă urc în tramvaiul care înaintează agale. Calătorii privesc în gol, indiferenți, oboșiți după o zi de muncă.

Colega de cameră e deja acasă. Prăjește cartofi. „Iar ai căscat gura prin consignații, poate într-o seară îți face vreunul felul”, mi-a șuierat colega urâtă de rea ce e. O roade invidia, e fată batrână, nici un barbat nu o place. S-ar mărita la urgență dacă ar avea cu cine. Adorm cu gândul la minunea roșie din vitrină.

Dis-de-diminează, cu spatele la colegă, scot din geamantanul de carton plicul în care țin banii de tren. Nu mai plec acasă de Crăciun!

Vis-à-vis locuiește o țigancă cu fiul ei. Sâmbăta colega cea rea pleacă acasă la țară. Atunci vecina bate încet în ușă.

„V-am adus ceva de pomană”, spune de fiecare dată, punându-mi pe masă castronul cu varză și carne de pe capul de porc, plus o jumătate pâine albă. Se așează pe pat, fără s-o poftesc, zâmbeste: „Mâncați cât e caldă, domnișoară!”

Nu pleacă până ce nu golesc castronul. În timp ce mănânc varza, prea multă și prea grasă, gospodina tuciuire își laudă fiul muzicant. Îmi spune de fiecare dată cât de mulți bani a câștigat la ultima nuntă. Mă privește cu dragoste neasemuită, de viitoare soacră de etnie. E hotărâtă să-mi aducă de mâncare varză până când mă voi îndrăgosti de a sa progenitură cu pantofi negri de lac și pantaloni albi pe alocuri pătați, dar călcați la dungă.

Ce-ar fi să-i cer muzicantului un împrumut până ce trec sărbătorile, mi-a trecut așa, deodată prin gând. Mă scutur ca de o nălucă, „Doamne, până aici

am ajuns?”

Am adormit cu haina roșie în gând. Am visat că am cumpărat-o. După ce am îmbrăcat-o de câteva ori, s-a dat o lege prin care culoarea roșie era interzisă. „Ce tâmpenie!”, mi-am spus în zorii acelei zile de sâmbătă, când m-am sculat mult prea de dimineață, apoi am plecat hotărât să aduc acasă minunea din vitrină, fără de care nu mai pot trăi.

Cu banii de tren în poșetă, sigură pe mine de parcă aș fi fost actriță la Buftea sau activistă la CC, am intrat pe ușa magazinului, la doar câteva minute după ce acesta a fost deschis. Vânzătoarea îmbufnată, pesemne nu-și băuse încă nechezolul, ori tocmai aflase că soțul o înșală cu grasa de la parter, m-a privit cu dispreț când i-am spus, cu oarece accent moldovenesc pe care am uitat să l ascund din cauza emoției:

„Vreau haina aia roșie din vitrină.”

„Haina de pe manechin?” a șuerat printre dinți, de parcă i-aș fi cerut haina de pe ea.

„Da, doamnă, cea roșie cu flori albastre și galbene, vreau s-o cumpăr”, am strigat și i-am arătat banii pe care-i țineam strâns în pumn.

Când mi-a pus-o în brațe am simțit că nu mai pot trăi fără ea. Am îmbrăcat-o. Imaginea din oglindă mi-a zâmbit fericită. Atât de bine îmi venea de parcă ar fi fost făcută special pentru mine! Mă vor adora toți bărbații iar femeile vor muri de ciudă.

Când m-a privit, vânzătoarea a oftat, iar în colțul ochiului dinspre mine i-a strălucit o lacrimă (sau poate doar mi s-a părut). E invidioasă! M-am bucurat așa cum numai o femeie știe să se bucure de nechezolul alteia. Victorioasă, fericită, am plecat spre gazda de la capătul tramvaiului unu, care pesemne terminase de gătit varza ei „minuată”.

A doua zi de dimineață în stația de tramvai (era sfârșit de cîncinal și de lună, deci se lucra duminică), dintre toate hainele roșii nici una nu era ca a mea. Femeile mă priveau cu invidie, iar bărbații îmi zâmbeau (mai ales cei însurați). Unul, mi-a oferit locul:

„Stați jos domnișoară”, apoi mi-a mângâiat, ca din prea multă aglomerație florile de pe piept.

Cred că dorea să le culeagă ori să le miroase, așa de adevărate păreau, dar tramvaiul a oprit la Piața Unirii, unde a coborât.

Am purtat haina roșie de catifea cu mare drag, până într-o zi de decembrie când, niște bețivi au vrut să-mi-o sfășie că prea semăna cu tricolorul. Mi-au reproșat, de față cu tot satul, că i-a trecut vremea, și s-a demodat. Apoi au mai strigat, cât îi țineau gurile mirosind a votcă „ole-ole, se mai schimbă modele și orânduiri-le! Ole-ole, trăiască go-lă-ni-i-le!”

Mai zilele trecute, un prieten ce-mi fusese

tovarăș cândva mi-a spus: „Ce frumoasă erai în haina aceea roșie!”

Uitasem de ea. Am scos-o din valiza de carton în care își ține mama hainele de înmormântare. E ciupită pe ici colo de molii. Periată și scuturată se prezintă încă bine.

Am așezat-o pe cuier în fața oglinzii. Între ea și oglindă eu! Fredonez fals „trei culori cunosc pe lume...” ce mi-o fi venit?

Ne privim reciproc, ce mult am iubit-o! Haina roșie îmi zâmbește triumfătoare, „sic, sunt din nou la moda!”

„Oi fi, ! N-o să te mai îmbrac niciodată. Ești strâmtă, uzată și mult prea complicată!”

S-o arunc? Nu mă lasă inima. Îi pun naftalină și o păstrez în valiza de carton cu hainele de înmormântare ale mamei. Cine știe, poate într-o zi cineva priceput va face alta cu mult mai frumoasă după modelul ei...

Doina Rândunica Anton

Doar mă iubesc

Miroase-a praf fierbinte prin unghere,
Se năruie lumina în ferești,
Un arbore cu ramuri nelumești
Închide ușile dinspre tăcere.
Ești gata de odihnă și iertare,
Nu mai aștepti vreun semn dumnezeiesc
Când unduiesc pereții ca o mare,
Iar eu iubindu-te doar mă iubesc.
Se-mbie păsări înspre șoapta noastră,
Prin foi un vânt se primenește lin,
Mă ții în brațe caldă și albastră
Pe când se-ndoaie pragul de suspin.
Pe când paharul scânteind cuminte
Păstrează vinul viu și sunător,
În casa cu miros de praf fierbinte
Tavanul tot e stele în fior.
Prin nuferii crescând din catifele
Ne-ngăduim privirile adânci,
Dar cum a fost sau cum va fi atunci
Va știi doar luna albă din perdele.

Ascultă!

Ascultă cum cade ghinda
Și lovește corzile aerului!
Ascultă cum cade picătura de rășină
Și lovește degetele umbrei!
Ascultă cum cade sufletul meu
Și lovește foile albe!
Ne vom sfârși din nou c-un început.

Aceste poeme sunt traduse în cadrul **Proiectului Internațional** coordonat de prof. dr. **Lidia Vianu**, Director al Masteratului pentru Traducerea Textului Literar Contemporan - Universitatea București.

Poeme de **Carolyn O'Connell**

Traducere și prezentare:

Ioana Sabău

Poeta **Carolyn O'Connell** locuiește în Richmond, Londra. Operele sale au văzut lumina tiparului în numeroase publicații culturale de poezie precum **The Interpreter's House**, **Brando's hat**, **Envoiși Airings**, cât și în antologia **Genius Floored** din 2009.

În anul 2012, poemul ei intitulat **Night Ride** (*Călătorie nocturnă*) a primit elogiul suprem în cadrul concursului de poezie **Poetry Space**, ce a fost jurizat de către **Cheryl Moskowitz**. Astfel, versurile lui Carolyn O'Connell au fost incluse în volumul **Words That Signify**, o antologie realizată de **Susan Jane Sims** ce înglobează creațiile poezilor care au participat la concurs în acel an.

Călătorie nocturnă

A fost ultimul avion care-a aterizat la Heathrow cel care te-a adus din Sri Lanka cea dogoritoare în inima viscolului înghețat care mătură întreaga Anglie.

Nepăsătoare fațade chemările noastre ai purces către nord în încercarea de-a sosi înaintea zăpezii

în urma unui camion ce așternea pe o singură bandă a străzii un văl protector de nisip și de sare.

Amintirile apei

Amintirile sunt orânduie precum niște insule ce populează râul minții mândrindu-se cu apa, unele sunt împădurite de copaci ai vremii în care întâmplările se închistează în frunze, oameni pociți cu chipuri de păsări sălbatice altele au fost locuite, iar casele se-nalță spre a ne deschide ușile în vis sau atunci când liniștea împiedică mintea să danseze în prezent.

Cei născuți pe apele râului sunt odrasle ale lui Neptun simțindu-se ca acasă precum Glaucus în elementul său.

Născute pe apele Tamisei amintirile apei sunt umbre invocate: ridicând pânzele ponosite împotriva vântului și barca zburând, scufundându-se în ape întunecate neștiind ce sălășluiește în adâncuri sau ce poartă curenții pe ape; chiar și rotația unei biciclete se preschimbă într-un vârtej al fluxului mental.

Numai atunci când apele râului Lethe năvălesc găurind stăvilarele minții pentru a-i inunda insulele încep amintirile să pălească.

Suvenir

Este vorba de doi frați, născuți sub un drapel căruia i se împotriviseră, însă în vreme de război au luptat amândoi sub el împotriva unui dușman comun. Unul dintre ei și-a ales deșertul secetos și baioneta ca armă împotriva Axei la Tobruck, iar celălalt jungla dogoritoare, pe drumul nesfârșit al trupelor Chindit.

Când i-am cunoscut erau doi bărbați mai în vârstă, ducând în tihnă un trai banal alături de soțiile lor pe drumul spre bătrânețe, care nu aduceau niciodată vorba de războaiele trecute, încântați de plăcerile traiului pe timp de pace, nu mai rămăsese nimic din eroii râzând în trenciurile lor din fotografii în nuanțe de sepia.

Sora lor le-a dat de știre ce s-a întâmplat în lipsa lor: ani de zile de evitat bombe, spălând picioare roșii de sânge și răspândind duhoarea junglei, sau aflându-se în așteptarea unei scrisori și scuturându-se de nisip.

N-a mai rămas decât cadoul de la el, neprețuitele ei sfeșnice de bronz birmanez, norocoasele maimuțe stau țănoșe în vârful cozii, încruntându-se sub povara acelor cupe înnegrite de sânge.

Ileana Todoran

**Floare-albastră, floare-albastră,
vreau să trăiești!**

(Fragment de roman)

Mormăind printre dinți, Promy trânteste ceașca de cafea cu lapte și ambrozie, azvârle havana, își suflă bretonul cu furie și se ridică în picioare. Își îndreaptă spatele înțepenit, trosnindu-și oasele amortite, apoi își târșește picioarele spre ocean și se aruncă în valuri. Ah, VJ, ce mai vrei? Lasă-mă-n pace! Abia începusem să mă relaxez. Vroiam să ascult la nesfârșit sfârșitul ibricului, monoton și reconfortant ca răpăitul ploii, torsul pisicii, crăntănitul boabelor de hrană uscată Purina din castronașul verde și răcâitul gheruțelor ei în nisip. Să inspir adânc mirosul tare de cafea proaspătă, ținând-o pe Guru în brațe și mângâindu-i blănița neagră, mătăsoasă. De ce nu am o statuie pe Pământ cu o pisică în brațe sau jucând fotbal? Gliesienii mi-au făcut.

Mă cufund în ocean. Tresar. E rece și întuneric beznă. Bate un vânt puternic care îmi taie răsuflarea, îmi înroșește ochii și mi-i face să lăcramez, parcă ar fi crivățul de pe... Cum, iar pe Elbrus? E ultimul loc din lume în care aș vrea să ajung. Sunt din nou în lanțuri, cu pironul în piept și bestia sfârtecându-mi ficatul? Incredibil, nu. Deocamdată. Dar parcă e cineva înlănțuit de stâncă. Să mă duc să văd sau s-o rup la fugă, asta dacă mai pot, căci iar îmi vine să număr minutele și secunde rămasă? 10, 9, 8, 7...

Nu! Nu știi de ce pașii mă poartă spre stâncă, de parcă aș fi predestinat. Mă îndrept spre stâncă în transă, hipnotizat, cu un echilibru perfect de somnambul, balansându-se pe balustrada ultimului etaj al unui zgârie-nor.

Nu, nu se poate! Acolo e chiar Ile, goală, în lanțuri și cu pironul în piept! E vânăta de frig, parcă ar fi un cadavru. Poate a și murit deja, oamenii nu supraviețuiesc cu pironul în piept mai mult de câteva minute. Nu, nu trebuie să renunț, o să-i scot pironul. Îl trag cu toată forța de care sunt în stare și, în cele din urmă, reușesc să-l smulg. Să încerc s-o trezesc cu-n sărut ca-n povești, poate funcționează. Ile deschide ochii ei negri, cu genele lipite de ger și acoperite cu chiciură, nu spune nimic, dar îmi zâmbește printre lacrimi. Trebuie s-o iau de-aici, o să-i desfac lanțurile cu orice preț. Deodată, aud un foșnet de aripi. Insinuant, terifiant, implacabil, tot mai aproape... Nu am cum să nu-l recunosc, îl aud mereu, zi și noapte, nu pot scăpa de el, e un blestem fără sfârșit. Îl ascult fascinat, oricât aș vrea să-l ignor, nu am nicio putere asupra lui. Îngheț de groază. Știu cine vine. Ne va devora pe amândoi.

Împreună cu Știi Tu Cine... Zeus și Hermes, bestia de vultur se apropie lent, fatal, fremătând din aripile ei monstruoase, răcâind cu ghearele ei metalice, uriașe ca niște cângi de oțel, plescăind din ciocul enorm, nesățios, din care picură saliva otrăvită, mai corozivă decât acidul sulfuric. Sunt paralizat, nu am niciun control. Toți trei ne vor îneca în bale și în sânge și vor expune apoi un nou tablou omagial în sala tronului, redând faptele eroice ale celor trei mușchetari din Olimp în luptă cu trădătorii împuțiți ca mine și ca Ile. „*Forget Domani!*” Nu, nu de data asta! Îi voi surprinde. „*You're gotta hear me roar*”. Voi urla. Atât de tare încât îi voi spulbera pe toți.

Un urllet cumplit despică cerul, întetește vântul, încinge aerul, face stele să se prăbușească, pământul să se cutremure, apele să clocotească și să se reverse, stâncile să se sfărâme, iar lanțurile să se frângă și să sară în aer. Un urllet al furiei și al disperării, abisal, din adâncul mileniilor de agonie și frustrare, fierbinte, necruțător, irepresibil, fără sfârșit. Știi Tu Cine, Hermes și bestia de vultur sunt pulverizați.

Ile se prăbușește de pe stâncă în brațele mele și alunecăm amândoi la pământ. Bizar, e cald și moale ca cel proaspăt arat primăvara la țară. Afară e o vreme de aprilie. Măinile lui Ile îmi înconjoară gâtul. Sunt lipicioase și fierbinți ca niciodată și miros a flori de liliac. Buzele ei le ating pe ale mele, limbile ni se împletesc. Părul ei negru, lung, despletit mă învăluie blând și-mi dezmiardă trupul ostentat ca aburul aromat al havanelor. Corpul ei gol se topește într-al meu într-o dulce îmbrățișare. Nu-mi vine să cred că e cu mine. O strâng în brațe, fericit ca un copil. O petală uriașă de cactus albastru ne acoperă, protector și tandru ca o placenta. Vreau să rămânem amândoi așa mereu, îmbrățișați, sub petala de cactus albastru, mătăsoasă ca pielea unui bebeluș.

Dar, deodată, aud în surdină acorduri din Studiul op. 10, nr. 3 în mi bemol major de Chopin, petala se deschide, placenta se sparge și ieșim amândoi din ea, aprinși la față, clătinându-ne și împiedicându-ne, puțin dezorientați. Nu, nu avem de ce să ne fie teamă, suntem înapoi pe plaja nesfârșită. E liniște, am loc să mă întind și să-mi trosnesc oasele, ascultând la nesfârșit murmurul valurilor. Briza îmi invadează nările nesățioase. Am tânjit mereu după aer. Acum pot, în sfârșit, respira. Nisipul argintiu scânteiază ca o trenă de mireasă, cerul e înalt precum cupola unei catedrale, iar aurora boreală din văzduh reflectă lumina și culorile nemaivăzute ale vitraliilor de la Sainte-Chapelle. O lume fără Ziduri, numai Ferestre...

Să mă uit mai bine. Nu, nu sunt vitraliile de la Sainte-Chapelle, deasupra mea lucesc sidefat, ca

niște curcubeie îngemănate, miliarde de presse-papier cu coral (de toate culorile, formele și mărimile). Plutesc de parcă ar fi intacte. Erau sparte, dar acum sunt întregi. Cioburile au țâșnit din mine și s-au unit iar, după legile unui puzzle misterios, pe care nu-l pot înțelege.

Cred că am înviat. „*It's new dawn/ It's a new day/ It's a new life/ For me/ And I'm feeling good.*” Să privesc acum lumea cu noii mei ochi de bebeluș, proaspăt născut din spuma valurilor, nu a balorilor: uau, e o țâță. O țâță imensă care îmi aparține. Am și eu drepturi, nu numai dreptate. Am drept la țâță! Sper că noul Prometeu nu va fi Doctor Frankenstein. Încă o dată, deși eram la capătul puterilor, m-am surprins pe mine însumi, m-am autodepășit și am învins. Pot ține tot universul în palmele mele, iar Olimpul în degetul mijlociu ridicat. Și uite, Ile, ți-am apărut nu numai sufletul, ci și fundul. Sunt legate între ele pro...fund, bineînțeles. Cea mai mică atingere a unuia dintre ele îl afectează și pe celălalt. De fapt, toate sunt interconectate în univers, îmi confirm azi adevărul ăsta matematic simplu, de tip „ $2 + 2 = 4$ ”. A ieșit bine socoteala, nu-i așa, Obama?

Ziua de astăzi e una dintre cele mai importante nu doar din viața mea, ci și din cea a universului, mai ales că învierea lui Iisus nu e sărbătorită simultan de toți creștinii. O zi cel puțin la fel de importantă ca Big Bang-ul. Mă gândesc acum că începe o nouă eră, se vor rescrie calendarele pretutindeni în univers. Chiar și topul fericirii lui Ile se va

schimba: ziua învierii mele va fi înainte de ziua Revoluției din Decembrie 1989 și de ziua renașterii lui Ile. Uau, ce ego am! La competiție cu Malraux. Bine că îmi place competiția. Dar eu am și suflet.

Pentru prima oară în viață, mă simt acasă. Întreg universul e casa mea. O casă unde mă simt acasă? Da, și nu mai vreau să fiu izgonit din casa mea și azvârlit în abisuri fără nume. Nu mai vreau să mă exilați. Vreau să trăiesc aici. Pe VJ, pe Gliese, pe Pământ sau în Olimp. Oriunde. E o lume mobilă. Mă simt ușor ca un fulg, crucea mea înspăimântătoare de grea a dispărut. Plutesc. Fluxuri de energie și de forță îmi circulă în corp și-mi revitalizează sângele și limfa. Puterea vieții... Sunt din nou tânăr, frumos, curat ca lacrima. De parcă m-aș fi scufundat în oceanul de lacrimi nevărsate niciodată. În sfârșit, renăscut, nu resuscitat.

Redacția revistei FEREASTRA

Director: Emil Proșcan; **Redactor-șef:** Lucian Mănăilescu

Adresa: Strada Agatha Grigorescu Bacovia, nr. 13 A

Telefoane: 0244251144; **Director:** 0722653808; **Redactor-șef:** 0769210763.

E-MAIL: lmanailescu@gmail.com; revista.fereastr@gmail.com

Redactori: Emil NICULESCU, Florin URSULEANU
(Tehnoredactare) Mihai LOVIN-CAȘOCA, Maria Cornelia TOMA,
Nicoleta TUDORACHE (Corespondență, difuzare)

TIPAR EXECUTAT DE EDITGRAPH BUZĂU

Buzău, fdt. Filantropiei, nr. 37

Tel.: 0720 144348; 0724 534329; Fax: 0238 727520

E-mail: editgraph@gmail.com; office@editgraph.ro

ISSN 1844 - 2749

Anca Tănase**Cu storurile trase**

am privit în viitor.
 mâine și poimâine,
 răspoimâine s-ar putea
 să nu mai fie.
 mi-am numărat ridurile
 pe ziduri, cele de azi
 și cele de mâine.
 și poate de poimâine, cu voia Domnului, până la 80.
 și pe toți pereții vedeam cum se-ntețește cenușiul
 și petele cresc în loc să scadă.
 tăcănitul neschimbat al pendulei, un pic mai strident
 ca de obicei...
 o amenințare ascunsă până acum a scăpat din lanț.
 eu în fotografii la 20 de ani, la 30, la 40...
 încerc să încropesc o conversație
 cu persoanele necunoscute din rame
 și îmi dau seama
 că nu știu ce să le spun.
 mă privesc și ele, cu indiferență.
 le-aș întreba cum au ajuns aici
 și dacă nu le plictisește simulacrul ăsta
 de „clipă, oprește-ți zborul”.
 în spatele lor, popor de umbre...
 îmi repet fără convingere că ne vom reîntâlni,
 așa se spune...
 cu dinții încheștați mi-e mai ușor să cred.
 dacă trag storurile, să mă obișnuiesc cu întunericul,
 marea continuă să se-audă.
 culorile ei trec prin ziduri, mi se umple gura de sare,
 răcoare și durere.
 nu mai am pânze...
 nu mai contează farfuriile care se sparg
 aproape zilnic
 și paharele desperecheate, furculițele boante
 și cuțitele care nu mai taie...
 dacă și stelele mor, la ce-ar mai rămâne cărțile,
 covoarele pe care pașii mi se îndreaptă mereu
 spre nord
 și multe nimicuri în care zice-se rămânem?
 să te retragi cu discreția elefanților,
 fără anunțuri patetice și surle...
 noaptea, imperturbabilă...
 nu există paveze împotriva golului.
 mă duc să cumpăr pâine, nu-mi trebuie,
 dar vreau să văd iasomia înflorită.
 mă opresc în dreptul ei și schimbăm câteva cuvinte.
 e plină de bunăvoință și spre deosebire de mine

știe să asculte

și îmi răspunde întotdeauna.
 zâmbește alb și îmi trimite un val înmiresmat.
 o rog să-mi promită că și la anul va fi aici.
 albul începe să se stingă, clatină un ram
 și-mi face semn să tac.
 nu este-al nostru-a ști...
 mâine și poimâine, răspoimâine s-ar putea
 să nu mai fie.
 nu te mai pierde în nimicuri, ia-mă în brațe
 și hai să intrăm în fotografie.

Ploaie și nimic altceva

plouă. exasperant și non-poetic.
 plouă peste dorințele și neputințele noastre.
 plouă peste marea de lavandă aurie pe care
 mi-au adus-o sanzioanele ast'noapte.
 se dizolvă pronumele, adverbele, se dizolvă tot;
 mai intră pe fereastră doar
 nimeni, nicidecum, nicidecum.
 nimeni se proțăpește în fața mea, mă privește fix
 cu două hăuri și rânjește.
 se-apropie o barcă pe marea de lavandă.
 vâslaşul n-are chip, la ce i-ar trebui chip unei umbre
 să poarte alte umbre?
 flutură la catarg o pânză-ntunecată.
 de pe buzele tale a plecat sărbătoarea.
 duminicile mele nu-și mai amintesc majuscula.
 plouă. plouă pe drumuri pavate cu vocale stâlcite
 și păsări cu noroi pe aripi.
 plouă peste buzele noastre între care se-ntind
 continente și cruci.
 cine a tras perdeaua grea de ceață peste munți?
 cine a stins focul din cuvinte?
 în epilog nu există dialog; nu există nici măcar
 monolog; există doar ploaia,
 ploaia este epilogul.
 nici măcar nebunii și nu poezii nu-și mai amintesc
 limba păsărilor.
 a mai rămas, pe ici, pe colo, câte o interjecție
 pe care o îneacă ploaia.
 „vine noaptea și acum este”... și apoi alta, și alta...
 end, fin, konet.
 hai să căutăm o zi, în ciuda ploii, poate vom găsi
 măcar una
 din multe pierdute citind și trăind „zgomotul
 și furia”
 ... și boncănitul cerbilor, dătător de speranță.

I.S.S.N. 1844 - 2749